HAKAN MENGÜÇ

HİÇBİR KARŞILAŞMA TESADÜF DEĞİLDİR

Kader insandan vazgeçmiyor.
Anbean yeniden ve yeniden yazılıyor.

HAKAN MENGÜÇ

HİÇBİR KARŞILAŞMA TESADÜF DEĞİLDİR

Telegram: @cinciva

Destek Yayınları: 1212

Edebiyat: 377

Hakan Mengüç / Hiçbir Karşılaşma Tesadüf Değildir

Her Hakkı Saklıdır. Bu Eserin Aynen Ya Da Özet Olarak Hiçbir Bölümü,

Yayınevinin Yazılı İzni Alınmadan Kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu

Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun

Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül

Editör: Özlem Esmergül

Son Okuma: Devrim Yalkut

Kapak Tasarım: İlknur Muştu

Sayfa Düzeni: Cansu Poroy

Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Ocak 2020 (50.000 Adet)

51.-70. Baskı: Şubat 2020

71.-90. Baskı: Mart 2020

Yayıncı Sertifika No. 13226

Isbn 978-605-311-738-4

© Destek Yayınları

Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul

Tel. (0) 212 252 22 42

Faks: (0) 212 252 22 43

Www.destekdukkan.com

İnfo@Destekyayinlari.com

Facebook.com/Destekyayinevi

Twitter.com/Destekyayinlari

İnstagram.com/Destekyayinlari

Www.destekmedyagrubu.com

Deniz Ofset – Nazlı Koçak

Sertifika No. 40200

Maltepe Mahallesi

Hastane Yolu Sokak No. 1/6

Zeytinburnu / İstanbul

Bu kitap yaşanmış olaylardan esinlenilerek kurgulanmıştır...

Kitabın öyküsüne göre özel olarak hazırlanan müzikleri

Spotify ve Apple Music üzerinden dinleyebilirsiniz.

Yazar Hakkında

Yazar, müzisyen ve konuşmacı olarak Türkiye'de geniş kitleler tarafından tanınan ve kaleme aldığı Ben Ney'im ve Kalbin Temizse Hikâyen Mutlu Biter kitaplarıyla sufi felsefesinin temelleri üzerine inşa ettiği öğretisiyle şimdiye dek yüz binlerce okura ulaşmayı başaran Hakan Mengüç, yurtiçinde ve yurtdışında verdiği seminerlerle de milyonlarca insanın gönlünde yer etmeyi başardı. Kitapları İngilizce, Almanca, Farsça, Bulgarca, Arnavutça ve Rusçaya çevrildi.

Girne Amerikan Üniversitesi bünyesinde açılan Sufi Akademi'nin de hem akademisyeni hem de başkanı olan genç yazar, aynı zamanda bir "ney" virtüözü... Sosyal medya üzerinden neyle üflediği parçalarla milyonlara ulaştı.

Hayat Felsefesi

Umutlu olmak ve umudu paylaşmak üzerine inşa ettiği hayat felsefesini açıklarken "Umutlu olmak, safça bir iyimserlik değildir. İnsanlığın yüzleştiği trajediyi görmezden gelmek de değildir. Umut her ihtimali görüp, evinde oturup kötülüğe küfretmektense, iyilik için elinden geleni yapmak demektir" diyen Hakan Mengüç, yeryüzünde umudun var olmaya devam etmesi için bir kişinin bile buna inanıyor olmasının yeterli olduğunu savunuyor. "Üstelik bu kişi sen olabilirsin" diyor. Sonrasında sen, başka bir "sen" ve başka bir "sen" daha diye genişlemeye devam ederek "biz"e dönüşecektir.

İşte bu yüzden "Karanlığa küfredeceğine bir mum yak" düşünüşünü benimsemiştir Hakan Mengüç... Ve hocalarının da telkin ettiği gibi, yaktığı mum ile başkalarının aydınlanması yolunda emek vermeyi arzulayan genç yazar, bu yolda başkalarının da yeni mumlar yakmaya cesaret gösterebilmesine vesile olmayı diliyor.

Mevlana'nın da dediği gibi: "Bir mum, başka bir mumu tutuşturduğunda kendi ışığından hiçbir şey kaybetmez. Tam aksine karanlıkların aydınlanmasına vesile olur."

Hakan Mengüç Hakkında Ne Dediler?

“Hakan Mengüç’ün kitaplarını

hastalarıma reçete olarak yazıyorum.”

– Prof. Dr. Zeynep Demirçay

“Hakan Mengüç yaptığı işin tanımına fazlasıyla uygun bir yapıya sahip... Sabırlı, toleranslı ve her düşünceye karşı hoşgörülü. Hakan, uyguladığı her tekniği kendi içinde içselleştirmiş ve tamamen sindirmiş. Bu onu daha da özel ve ayrıcalıklı kılıyor bence...”

– Uzman Klinik Psikolog Esra Ezmeci

“Bir insanın kendisini değerlendirmesi bazen zor olabilir. Bunu yaparken çoğumuz objektif olmayı isteriz. Ama bence burada kendimize biraz pozitif ayrımcılık yapmak, daha iyi hissetmek, enerjimizin farkına varabilmek, yeteneklerimizi ortaya koyabilmek açısından yararlıdır. Bunu bir yolculuk olarak düşünürseniz kendinize yaptığınız bu keşif sırasında yanınızda olmasını isteyeceğiniz kişi Hakan Mengüç’tür. Kendinize inancınızın kaybolduğu anlarda bile o sizin elinizden tutacak ve basamakları bir bir atlamanıza yardımcı olacaktır. İşin en güzel yanı ise bunu yaparken başarının kendisinden öte size ait olduğunu hissettirecektir. Sevgili dostum Hakan, yolun aydınlık ve engelsiz olsun.”

– Prof. Dr. Murat Aksoy,

“Doktorum” Programı Sunucusu

“Hakan Mengüç’ü ilk kez seminerde izlediğimde, kesinlikle Allah vergisi bir ışığı var dedim. Bu ışıkla aydınlatıyor insanları ve onların kalplerine dokunuyor.”

– Ferhat Atik, Ödüllü Yazar-Yönetmen

“Hakan Mengüç 21. yüzyılda

sufi felsefesinin öncülerindendir.”

– Serhat Akpınar,

Girne Amerikan Üniversitesi Kurucu Rektörü

-1-

Hiçbir karşılaşma tesadüf değildir.

Kader, insandan vazgeçmiyor. Anbean yeniden ve yeniden yazılıyor. Öyle anlar geliyor ki yapmam dediğin şeyi yapıyorsun, katlanamam dediğin şeye katlanıyorsun, sevemem dediğini seviyorsun, gidemem sanırken bir anda çekip gidebiliyorsun, öldüm diyorsun ama yine de yaşıyorsun.

Her sınavda ve her yolculukta aslında en çok kendine yaklaşıyorsun. Karşılaşmalar, kaderin mürekkebine dönüşüyor. Bu yüzden her karşılaşma aslında bir sınavın hikâyesini örmek için ilmek ilmek çoğalıyor. Olmadık yerlerde, en olmadık zamanlarda birileri geliyor hayatına, birileri gidiyor hayatından. "Bütün bunların anlamı ne?" diye düşünürken, kendini kusursuz bir öykünün içinde buluveriyorsun. Bir de bakıyorsun ki kendi öykünün içinde yolcu olmuşsun. Gittiğin her yer sana çıkıyor, sevdiğin herkes senden bir parça... Yani başkalarında bile aslında kendinden bir parçaya çekiliyorsun.

Karşılaşmalarla ve sınavlarla dolu bu yol, anlıyorsun ki sana hizmet ediyor. Yaprak bile nedensiz kımıldamıyor şu evrende. Rüzgârın bile söyleyeceği sözü var sana. Yeter ki uyanık olsun, öğrenci kalmaya razı olsun gönlün. Şu hayat yolculuğunun hiçbir anında sakın "Ben oldum!" deme. "Çünkü ben oldum demek, ben öldüm demektir."

-2-

"Baktığına herkes bakar,

ama senin onda gördüğünü herkes görmez.

Herkes âşık olabilir ama hiç kimse

senin gibi sevemez.

Tek fark sensin, seni özel kılan da

sevdiğin değil, sevgin."

– Şems-i Tebrizi

Birkaç yıl önce yaşadığım bir olay hayatın aldıklarına ve verdiklerine karşı daha dikkatli bir öğrenci olmayı öğretti bana. Öğrendim ki öğrenciliğim hiç bitmeyecek bu âlemde. Her karşılaşma, tesadüf gibi görünen her deneyim, kaderime mürekkep olmaya devam edecek ve ben bu kutsal mürekkeple yazabileceğim en güzel hikâyenin kahramanı olabilmek için yürüyeceğim bu yolları.

Şimdilerde bir üniversitede akademisyensem, aynı akademinin başkanıysam, kitapları bir yıl boyunca çok satanlar listesinde yer alan bir yazarsam ve sosyal medyada milyonlar tarafından takip ediliyorsam, her birinde şu birkaç yıl önce yaşadığım olayın etkisi çok büyüktür. O gün olanlar sayesinde, ben olma yolculuğuna başladım.

Henüz çok yeni, çok genç bir konuşmacıydım ama derslerime gösterilen ilgi, kısa sürede beni yoğun bir tempoya sürüklemişti. Şehir şehir dolaşıyordum. Üniversitelerde, derneklerde, belediyelerde seminerler veriyordum.

Yaptığım işi seviyordum, çünkü başkasına iyi gelmeye çalışırken kendine de iyi gelmenin bir yolunu buluyordu insan. Bu yüzden her zaman bonkör bir eğitmen oldum. Ne kadar verirsem, o kadar alıyordum hayattan.

''Başkasına iyi gelmeye çalışırken

kendine de iyi gelmenin bir yolunu buluyordu insan.''

İnsan sevdiği işi yaptığından nasıl emin olur?

Eğer işini hiçbir ücret almadan yapabilecek kadar seviyorsa, sevdiği işi yapıyordur zaten.

Bildiklerimi başkalarına aktarmayı çok ama çok seviyordum. Temas ettiğim insanlardan muhakkak bir şeyler öğreniyor, ben de bilgimi cömertçe paylaşıyordum. Tarifsiz bir hazdı bu yaşadığım.

Birkaç yıl önce İzmir'de yine her zamanki gibi heyecanla ama bir o kadar da keyifle gittim eğitim vereceğim otele. Konuşma yapacağım salona girip karşımdaki güler yüzlü kalabalığa baktığımda verimli bir gün geçireceğimizi hissettim.

Üstelik katılımcılar eksiksiz hazır bulunuyordu salonda. İsmi yazılı olup da gelmeyen yoktu.

Çok sevindim.

Kimseyi bekletmeden bir an evvel konuşmayı başlatmaya hazırlanıyordum ki, katılımcıların arasından bir kadın yerinden kalkıp, konuşma yapacağım kürsüye doğru ilerledi emin adımlarla. Öylece donup kaldım. Ne yapacağını bekledim merakla.

Kürsünün üzerine bıraktığım deftere uzandı izin istemeden. Yüzüme bile bakmadan araladı sayfaları ve küçük bir kâğıt bırakıp çıktı salondan.

Ne bir açıklama yaptı ne de kim olduğunu söyledi. Seminer boyunca salona geri de dönmedi.

Katılımcılar da durumla ilgili yaşadığım şaşkınlığı fark edince gülümsediler. Kadının arkasından bakakaldık. Herkese açık bir eğitim değildi ne de olsa. Kontenjan sınırlıydı. Salonu terk eden kadın da ücretini ödemiş, sandalyesine yerleşmiş ama seminer başlamadan defterimin arasına bir not kâğıdı bırakarak çıkıp gitmişti.

Ne düşüneceğimi bilemedim. Katılımcıları da fazla bekletmemek için bir an evvel derse başladım ama aklım

defterin arasındaki notta ne yazdığına takılıp kaldı. İlk yarıda açıp okuyabildim ancak:

"Emir Sultan Hazretleri seni çağırıyor."

Evet.

Sadece bir satır.

"Emir Sultan Hazretleri seni çağırıyor."

Ne anlama geliyordu şimdi bu?

Ne yapmam gerekiyordu yani?

Belki de küçük bir şaka. Kim bilir...

Belki de Emir Sultan'a yakınlık duyan bir katılımcımın masumane temennisiydi benim Emir Sultan'a kalkıp gitmem.

Bir Bursalı olarak elbette biliyordum Emir Sultan Hazretleri'ni. Değerli bir evliya olarak tanınır. Medine'de gördüğü bir rüyadan sonra kalkıp Bursa'ya gitmiştir yürüyerek. Ömrünün sonuna kadar da burada yaşamış, halka ilim öğretmiştir.

Üzerinde durduğum, okumalar yaptığım, hakkında elimden geldiğince çok şey bilmeye çalıştığım kıymetli bir velidir Emir Sultan Hazretleri. Türbesini de defalarca ziyaret etmişimdir. Hatta bazı dost meclislerinde Emir Sultan'ın sorgusuz sualsizce tam bir teslimiyet ve güven duygusu içinde, kendini tamamen Allah'a emanet ederek Medine'den Bursa'ya kadar upuzun ve belirsizliklerle dolu bir yolculuğa, yanına hiçbir güvence almadan yaya olarak çıkmasının altında yatan hikmetleri konuşmuşuzdur zaman zaman.

Verilen bu notun bana özel bir anlam ifade edip etmemesi gerektiğiyle ilgili kafam karışmıştı önce ama sonrasında hiç üzerinde durmamaya karar verdim.

Emir Sultan Hazretleri'ni nasıl olsa dilediğim zaman ziyaret edebilirdim, defalarca da gitmişliğim vardı ayrıca. Bilmediğim bir zat da değildi. Dolayısıyla defterimin arasına sıkıştırılan küçük bir nota büyük anlamlar yüklememem gerektiğini

düşündüm. Kâğıdı cebime koyduktan sonra konuyu tamamen unuttum.

İki hafta sonra

Aradan iki hafta geçmişti ki telefonum çaldı. Bursa'da yerel bir televizyon kanalından arıyorlardı. Ramazan ayı dolayısıyla bir programa konuk olmamı istiyorlardı, zevkle kabul ettim. Uzun zamandır Bursa'da yaşayan ailemi de göremiyordum işlerimin yoğunluğu yüzünden. Böylece ailemle de zaman geçirme fırsatı bulacağım için memnundum.

Bir gün öncesinden programın konuk koordinatörünü arayıp çekimin nerede yapılacağını sordum.

"Emir Sultan Türbesi'nin avlusunda olacağız" dedi.

Dondum kaldım. Günlerdir ceketimin cebinde taşıdığım not geldi aklıma. Silinip gitmişti aklımdan. Ne yalan söyleyeyim, Bursa'ya gitmeyi bile düşünmüyordum aslında. Seminerden seminere koşturup duruyordum zaten. Ailemi çok özlediğim halde ihmal etmiştim. Ne var ki, hayat beni kendi eliyle Bursa'ya sürüklüyordu işte.

Bütün bu tesadüflerin ne anlama geldiği, hayatımda neyi değiştireceği, başıma neler geleceği hakkında en küçük bir fikrim bile yoktu o an. Hiçbir anlam yüklemedim yine olan bitene. "Ne güzel denk geldi" diye düşündüm sadece. Altı üstü bir "denk" düşme durumuydu işte, daha ne olacaktı ki?

İşin bir diğer ilginç yanı da, konuk olarak gittiğim program aslında bir stüdyo programı. İlk kez Emir Sultan Türbesi'nin avlusunda çekim yapmaya karar vermişler, o da bana "denk" gelmişti, ne tesadüf.

Oldukça keyifli bir çekimdi. Bol bol sohbet ettik. Ney üflememi de istediler sonra. Herkes memnundu günün sonunda. Aynı hafta programdan küçük kesitler alarak YouTube kanalımda da yayınladım. Belki bana notu bırakan kişi de izler, kendince aradığı anlamı bulmuş olur da mutlu hisseder diye umudum.

Çekimden sonra ekip gittiği halde, bir süre türbeden ayrılmadım. Bir başıma oturup bekledim öylece. Tarifsiz bir huzur, teslimiyet ve güven vardı içimde.

Emir Sultan'ı düşündüm uzun uzun. Neden memleketinden kalkıp buralara kadar gelmişti ve neler yaşamıştı yolculuğunun sonunda? Sadece Bursa'ya yerleşmiş olmak amacıyla terk-i diyar etmemişti kuşkusuz. Kim bilir nasıl bir sınavdan geçti, neler alıp neler verdi bu yolculuğa...

İlk karşılaşma!

Bir saatten fazla türbede bir başıma oturduğumu fark ettim. İftar vaktinden hemen sonraydı... Sokaklar boşalmıştı iyice.

Etraf öylesine sessizdi ki, içtiğim suyun içime akarken çıkardığı sesi bile duyabiliyordum. Annemler uyumadan eve gitmek istiyordum. Tam annemi arayıp beni beklemelerini söyleyecektim ki bir kadın sesi işittim, içim tırmalandı.

Acı ve öfke dolu bir ses!

Kayıtsız kalmak mümkün değil.

İki lafından biri: "Ben!"

Ben.

Ben.

Ben.

"Sen benim kim olduğumu biliyor musun?"

"Sen beni daha tanımamışsın."

"Ben bu işi böyle bırakır mıyım?"

"Sen kim, ben kim?"

"Senin ne haddine bana bunu yapmak?"

Alevler dökülüyordu kadının ağzından. Belli ki amansız bir volkana dönüşmüş içi. Ne yapsa soğumuyor, sakinleşemiyordu bir türlü. Bağırdıkça bağırıyor, "Ben!"

dedikçe içinin yangınına bir odun daha atıp iyice azdırıyordu ateşi.

Bir an onu bulup "Sus!" demek istedim. "Lütfen sadece sus. İçindeki yangını azdırmaktan başka hiçbir işe yaramıyor ben deyip isyan etmek."

Ne var ki göremedim nerede olduğunu. Ağaçların arkasındaki banklardan birinde oturuyor olmalıydı. Eve doğru yola koyulacaktım ki kadının hıçkırıklara boğulduğunu işittim. Parçaladığı şey cep telefonu olmalıydı. Hüngür hüngür ağlıyordu. Az önceki kibrinden, burnu büyüklüğünden eser kalmamıştı.

Dayanamayıp sesi izledim. Tahmin ettiğim gibi ağaçların ardındaki bankta otururken buldum onu.

Gördüğüm an çekindim kadının yanına yaklaşmaktan. Ne yapıyordum ki ben?

Ne diyecektim durup dururken?

Belki henüz hazır değil susmaya. Belki daha çok yanması gerekiyor öfke ateşinin içinde?

Kimse yardım istemediği sürece, ihtiyacı olan çareye kavuşamazdı ki.

Ama onu burada bu halde bulmuş olmam, çareyi kabul edebilecek kadar hazır olduğu anlamına gelmez miydi?

Bilmiyordum.

Oysa ne çok şey bildiğimi düşünürdüm. Şu kısacık zamanın içinde yaşadığım ikilem nasıl da zorluyordu beni.

Sonunda fazla düşünüp durmamam gerektiğine karar verdim. Seminerlerde de fazla düşünmenin eylem ateşini söndürdüğünü anlatırdım sürekli. Zihin tuzaklarla doludur. Kendi kendine çelme takar durur. İstemez yürümeyi, gelişmeyi, öğrenmeyi, zorlanmayı. Alışkın olduğu yerde hep aynı şekilde sayıp durmayı tercih eder. Mevcut durumunu korumak ister. Bu yüzden kaybolup gider pek çok fırsat, pek çok sınav ve pek çok mucize.

‘‘Fazla düşünmek eylem

ateşini söndürür.

Zihin tuzaklarla doludur.

Kendi kendine çelme takar durur. İstemez yürümeyi,

gelişmeyi, öğrenmeyi,

zorlanmayı. Alışkın olduğu yerde hep aynı şekilde sayıp durmayı tercih eder.

Mevcut durumunu korumak ister. Bu yüzden kaybolup gider pek çok fırsat, pek çok sınav ve pek çok mucize.’’

“Ateşiniz var mı?” dedim kadına.

Beni fark edince tedirgin oldu önce, yüzünü gizledi başını eğip... Gözyaşlarını sildi elinin tersiyle.

“Var” dedi çantasını kurcalarken. Sonra bir çakmak çıkarıp uzattı yine yüzüme bakmadan.

Çakmağı alıp oturdum yanına, öylece. Durup beklemeye başladım.

Sigara yakmadığımı fark edince merakla dönüp baktı yüzüme.

“Sigaranızı yakmayacak mısınız?” diye sordu. Yüzü kıpkırmızı. Burnunu çekip duruyor ara sıra.

“Ben sigara içmem” dedim.

Ne diyeceğini bilemiyor gibiydi. Ellerimin arasında evirip çevirdiğim çakmağa kaydı bakışları. Sonra tekrar baktı yüzüme dikkatle. Endişeliydi. Benden zarar gelip gelmeyeceğini tartıyordu içinden belli ki.

Tehlikeli olmadığımı düşünmüş olmalı ki, “Çakmak?” dedi. “Neden istediniz o halde?”

“İnsan sahip olduğu şeyi çoğu zaman kullanmayı bilmez” dedim mesafeli durmaya özen göstererek. “Ya akıl edemez ya da kör olur sahip olduklarına. Böylece elindeki hiçbir şey, hiçbir işe yaramıyor zanneder.”

“Anlamadım sanırım.”

“Mesela elinde ateşi olduğu halde karanlıkta kalmaya devam eder insan. Mesela bağışlayabilecek kadar geniş ve bereketli bir gönlü olduğu halde kavga ve çatışma içinde kalıp hırpalar kendini. Mesela sonsuz bir sevme kabiliyeti olduğu halde hep birileri onu sevsin diye çırpınır durur. Üstelik seçtiği insan onu sevsin diye de bencillik eder, ısrar eder. Senin de çakmağın var ama hâlâ karanlıkta duruyorsun. Neyse. Söyleyebileceklerim bu kadar. Dilerim işine yarar. İyi akşamlar.”

Verebilecek başka hiçbir şeyim daha olamazdı. Bu karşılaşmamızdan onun payına düşen nasip bu kadar olabilirdi ancak. Daha ne yapabilirdim ki onu yavaşlatıp öfkesiyle yüzleştirecek kadar vakit kazandırmaktan başka? O da beni unuttuğum bir bilgiyle karşılaştırmıştı işte.

Ben de son birkaç yıldır öylesine yoğun çalışıyordum ki, yavaşlamayı unutup kendimi dinlemeyi, ailemle ve sevdiklerimle vakit geçirmeyi ihmal ediyor, sonra bunun huzursuzluğunu yük ediniyordum kendime. Bir yolculuğa çıkma fikri gelip yerleşmişti o an içime. Emir Sultan'ın teslimiyet ve güven dolu yolculuğu gelip saplandı içime. Belirsizliğe kırılan bir dümen...

Birkaç adım atıp uzaklaşmıştım ki kadının sesini işittim yine.

"Ne bu şimdi!" diye öfkeli bir çıkışla kalktı peşimden. "Ne sanıyorsun sen kendini?"

Dönüp arkama baktım. Yüzü allak bullak olmuş. Belli ki yardıma ihtiyacı var ama kibri acısından büyük.

"Kimsin sen keşiş mi?" dedi sesini yükselterek. "Gelip bana hayat dersi verdin. Oh şimdi git evine birine yardım ettim diye kasıla kasıla anlat akrabalarına. Kim senden yardım istedi? Âciz miyim ben? Senin ne haddine gelip benim işime burnunu sokman? Telefon konuşmamı dinledin değil mi utanmadan? Niyetin ne senin? Fırsatçılık mı? Ağlayan kadın kolay lokmadır değil mi? Zavallıcığın teselliye ihtiyacı varsa acil tepesine çökmek gerekir."

"Tebrik ederim" dedim gülümseyerek. "Bir bakışta tanımışsın beni. Keşke bir bakışta kendini de tanıyabilseydin. Sürekli başkalarına kızıp bağırıyorsun ama kendini yumrukladığının farkında bile değilsin. Sonra neden bu kadar canım yanıyor diye hayretler içinde kalıyorsun. Bence bir fırsatçıya bu kadar enerji harcamana gerek yok. Bağırmaya bile değmez."

''Başkalarına kızıp bağırırken, kendini yumrukladığının farkında değildir insan.''

Birkaç adım daha atarak iyice uzaklaştım oradan. Ama yine aynı öfkeli sesin hışmına maruz kaldım. Üstelik peşimden koşup kolumdan yakalayıverdi beni bu kez. Kavgayı sürdüreceğini düşünüyordum ki çakmağını geri istedi sadece.

"Özür dilerim" dedim. "Farkında değilim."

"Benim ateşimle kendi karanlığını aydınlatmana izin veremem" dedi. Bu kez ben sarsılmıştım işte. "Benden aldığın güçsüzlükle güç kazanmaya çalışıyorsun."

"Hayır" dedim gayriihtiyari. "Böyle bir niyetim olamaz."

"Kötü bir şey değil bu merak etme." Sonunda sakin ve anlayışlı bir hal gelmişti üzerine. "İnsanı, yine insan iyileştirir, insan yine insanla sınanır biliyorum. Haklı olduğun için daha çok kızmış olabilirim sana."

"Nasıl güçlü bir ateşe sahip olduğunu fark ettin işte. Karanlığında bir işim yok artık. İyi akşamlar."

"İyi akşamlar" dedi, çakmağını alıp kot pantolonunun cebine yerleştirdi.

"Azra!"

"Efendim?"

"Ben Azra."

Elini uzatmasını hiç beklemiyordum. Bir an tereddüt ettim elimi kaldırırken, tokalaştık.

"Hakan."

"Geçen ay sevgilimden ayrıldım da. Yemin ettim bir daha aramayacağım diye ama aradım işte. Ağzıma geleni söyledim. Onu kaybetmeyi hazmedememiş olabilirim. Kafam fazla karışık bu aralar. Bildiklerim de hiçbir işe yaramıyor."

"Kendine verdiğin sözü tutamadığın için çok kızgınsın. Onu aradığın için öfkelisin. Söylediğin her söz kendine verdiği sözü bile tutamayan Azra içindi. Dolayısıyla meselenin karşı tarafla hiçbir ilgisi yok."

“Aşk iki kişiliktir ama. Karşı tarafla hiç de ilgisi olmayan bir mesele değildir yani.”

“Hayır. Aşk tek kişiliktir. Sahibini bağlar sadece. Her kim ya da her ne için olursa olsun aşk sahibine aittir. Kimse onun aşkından sorumlu değildir. Kimse başkasının aşkının bedelini ödemek zorunda bırakılamaz bu yüzden. Bence onunla uğraşmaktan vazgeç. Aşk sendedir onda değil.”

“Olur mu öyle şey? O zaman ilişki diye bir şey olmazdı ki.”

“İlişki mücadele alanı değildir ama. Herkes silahlarını çeker ve aşkı büyük olan kazanır, zayıf olan bedel öder diye bir kural yok. Ne var ki herkesin ilişkiden anladığı şey, savaş. Kimin stratejisi ya da silahları güçlüyse o kazanıyor. Hep bir mücadele eden var, karşısında da kadir kıymet bilmeyen bir nankör. Belki de bir narsis... Ancak savaşın kazananı olmaz. Kazanmış gibi görünen bile kaybetmiştir aslında.”

“İlişki mücadele alanı değildir ama.

Herkes silahlarını çeker

ve aşkı büyük olan kazanır, zayıf olan bedel öder diye bir kural yok. Ne var ki herkesin ilişkiden anladığı şey, savaş. Kimin stratejisi ya da silahları güçlüyse

o kazanıyor. Ancak savaşın kazananı olmaz. Kazanmış gibi görünen bile kaybetmiştir aslında.”

"Doğru söylüyor gibisin ama bu bilgiler bana iyi gelmiyor nedense. Duyduğum acıyı azaltmıyor. Sonuçta sevdiğim adamı kaybettim işte. Onsuz ne yapacağımı bilemiyorum hâlâ."

Ne kadar çaresiz ve masum görünüyordu bu haliyle. Sevilmek için can atan küçücük bir kız çocuğu gibiydi. Babası onu sıkıca göğsüne bastırsa, saçlarını öpüp koklasa iyileşecek sanki.

"Merak etme" dedim. "Onu kaybetmedin."

Yüzü aydınlandı birden.

"Nasıl yani?" dedi. "Onu geri getirmenin bir yolunu mu biliyorsun yoksa?"

"Hayır. Öyle bir yol bilmiyorum. O senden hiç gitmedi ki, nasıl geri getireyim?"

Anlamıyor gibi baktı yüzüme.

Harun Reşid ve Mecnun'un hikâyesi

"Büyük hükümdar Harun Reşid, Leyla ile Mecnun'un aşkını duyduktan sonra ikisini de kendi sarayına getirmiş biliyor musun?" dedim. "Bakmış ki Leyla öyle Mecnun'un anlattığı kadar güzel bir kız değil. Hatta güzel bile sayılmaz. Sonra Mecnun'a dönüp 'Sen bu kıza mı âşık oldun?' diye sormuş. Derin bir iç geçirmiş Mecnun. 'Ah!' demiş. 'Siz bir de benim gözümden bakın ona.' Yani Leyla'yı güzel kılan sevdiğinin ona duyduğu aşktan başka bir şey değil. Onu güzelleştiren Mecnun'un aşkı.

Âşık Veysel de der ya 'Güzelliğin on para etmez, bu bendeki aşk olmasa. Eğlenecek yer bulamazsın, gönlümdeki köşk olmasa' diye. Senin için de durum aynı işte. Göremiyor musun? Ona yüklediğin anlamların altında eziliyorsun şu an. Oysa bütün bu anlamları sen verdin ona. Dolayısıyla onu kaybetmiyorsun. Bütün bu sevme kabiliyeti senin gönlünde duruyor zaten."

"Gitme" dedi gözleri dolu dolu... "Biraz otursak olur mu şurada."

Kalktığı bankı işaret etti. "Kabul" dedim. "Çok vaktim yok ama. Beni bekleyenler var."

"Elbette" dedi. "Sadece bir iki dakika kâfi."

Dönüp birlikte oturduk banka. Aklının içi sorularla doluydu hissediyordum ama nereden başlayacağını bilemiyordu. Üstelik zamanımızın olmadığını da biliyordu artık. İyice stres olmuştu.

Cebimden birtakım kâğıtlar çıkardım onu rahatlatmak isteyerek. Mevlana ve Şems'in mektuplarıyla, sözleriyle dolu notlarımı...

"Baktığına herkes bakar ama senin onda gördüğünü herkes görmez. Herkes âşık olabilir ama hiç kimse senin gibi sevemez. Tek fark sensin, seni özel kılan da sevdiğin değil, sevgin" diye okudum.

"Lütfen bunu iyi düşün Azra. Sevginin kaynağını karşındaki insan zannedersen ona köle olursun. Sevginin kaynağı sensin. Yaratan sana vermiş o kaynağı. Özgür yaratılmış bir ruh olduğun halde, neden başkasına köle olasın?"

"Ben kimseye köle olmam" dedi yine o kibirli tavrıyla. "Sen benim kim olduğumu bilmiyorsun daha."

"Bence sen de bilmiyorsun kim olduğunu" dedim. "Ben karşımda bir köle görüyorum sadece."

Yumruklarını sıktığını fark ettim o an. Esaslı bir yumruk atacak gibi görünüyordu. İçindeki çıbana dokunduğumu hissettim. Canı çok yanmıştı belli ki. O da benim canımı yakmak isteyecekti elbette ama yumruklarından başka silahı olmadığını düşünüyordu ne yazık ki.

Bana vurmamak için dudaklarını ısırdığını görebiliyordum. Tırnaklarını avuçlarına saplamıştı adeta.

Sonra hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Yüzünü ellerinin arasına alıp gizledi kendini.

Teselli etmek için ne koluna dokundum ne de susmasını istedim ondan. Dilediği kadar ağlamasına izin verip bekledim.

Çünkü bu kez kendine kızdığı için değil, her şeyin farkında olduğu için ağlıyordu.

"Kusura bakma" dedi kendini toparlamaya başladığında. Ayağa kalkıp çantasını astı omzuna. Elini uzattı, yüzünü yerden kaldırmadan. "Teşekkür ederim. Nasılsa bir daha görüşmeyeceğiz. Siz beni tanımıyorsunuz, ben de sizi. Sadece isimlerimizi biliyoruz. Öyle de kalsın zaten. Değişik bir karşılaşma oldu bu böyle, tesadüf işte."

O kadar utanıyordu ki tanımadığı bir adamın karşısında bu kadar güçsüz ve çaresiz görünmekten, beni hayatının sonuna kadar görmek istemediğini söylemeye çalışıyor, giderken yine kibirli bir tavırla kırılan onurunu kendince kurtarabilmek için uğraşıyordu. Onu anlayışla karşıladım.

"Nasıl istersen" dedim. "İstediğin gibi olsun. Yalnız hiçbir karşılaşma tesadüf değildir. Bence sen de bunu unutma olur mu?"

-3-

Her şey vaktini bekler.

Ne gül vaktinden önce açar

ne de güneş vaktinden önce doğar.

– Mevlana

Dokuz ay sonra

Hayatımın en keyifli günlerini yaşıyordum aslında. Hayalime giden yolda sağlam ve emin adımlarla ilerliyor, bazen umduğumdan daha güzel ve başarılı sonuçlar alabildiğimi görüyordum.

Sufizm; en umutsuz durumlarda bana umut, en karanlık anımda ışık ve en yalnız zamanlarımda yoldaşım olmuştu çocukluğumdan beri.

Şimdiyse aynı yolda birleşebileceğim, gönlü aynı terbiyeden geçmeyi dileyen yol arkadaşlarımla günden güne kalabalıklaşarak dünya âleminden gelip geçme emeliyle dolup taşıyordum.

Son dokuz aydır derslerimin sayısı iyice artmış, seminerlerim fazlasıyla yoğunlaşmış, şehirlerarası bitip tükenmeyen yolculuklarıma yurtdışı seyahatleri de eklenmiş, danışanlarım ve takipçilerimin sayısı da epey artmıştı. Kendimi mutlu ve huzurlu hissetmemek için hiçbir bahanem olamazdı. Her şey gayet yolundaydı hayatımda. Hatta bir süredir, kitap yazma fikri de dolanıyordu kafamda. Bir an evvel bu düşüncemin beden bulması amacıyla gece gündüz okumalar yapmaya başlamıştım. Araştırmaları inceliyor, hocalarımla toplantılar yapıyordum. Bazen yemek yemeye bile fırsat bulamadığım oluyordu.

Farkında bile değildim ama içten içe yoruluyordum.

Üstelik bu yorgunluğun bana neye mal olabileceğini de biliyordum. Tuhaf bir acelecilik hali gelmişti üzerime. Sanki

bu kadar koşturup yorulmazsam, başaramayacaktım, ellerimin arasından kayıp gidecekti en büyük hayalim.

Oysa her dersimde önce "zaman" kavramından söz ederdim. "Ne kadar acele edersen, o kadar geç kalırsın" derdim "Acele işe şeytan da bu yüzden karışır zaten" derdim. Acelecilik bir aldatmacadır. Bir tuzaktır. Her şeyin bir zamanı vardır. İyi işler demlenmek ister. Kâmil insan olmanın temelinde de bu olgunluk vardır. "Dem" demek, bilgelik demektir. Demini almış her iş ve her insan hem verimlidir hem de faydalıdır. Şuursuzca koşturup durmak, hep bir yerden bir yere yetişmek telaşı içinde olmak, hep onu da bunu da yapabilme çabasına girmek pusulayı şaşırtmaktan başka ne işe yarardı ki?

Her şeyi yapmak isteyen hiçbir şeyi yapamazdı. Ustalık, emekle ilgilidir. Bir şeyi en iyi yapabilen olmak için ona yeterince emek ve zaman vermek gerekir. Acele etmek de neymiş?

Sanki yavaşlamam gerekiyormuş hissine kapılıyordum zaman zaman. İçimde bir ses bana hep "Her şeyin bir vakti vardır" diyordu. İlk kitabımı yazmak için bu kadar telaşlanmamam gerekiyordu sanırım. Bütün bilgiyi demlenmeye bırakmalıyım diye düşünüyordum.

‘‘Ne kadar acele

edersen, o kadar geç

kalırsın. Acelecilik bir

aldatmacadır. Bir

tuzaktır. Her şeyin bir zamanı vardır. İyi işler demlenmek ister.

Kâmil insan

olmanın temelinde

de bu olgunluk vardır.

‘Dem’ demek, bilgelik

demektir.’’

Üstatla buluşma

Bir akşam ofisten çıkıp yürüyerek üstada gittim. Ne vakit kafam karışsa, kendimi huzursuz hissetsem, bir şeyleri yanlış yapıyor olabileceğim düşüncesine kapılsam muhakkak çalardım kapısını ki o zaten beni bekliyor olurdu çoğunlukla. Hissederdi beni, duyardı içimin sesini.

Kapıyı açarken bile "Hakan sen misin?" diye seslendi.

"Benim hocam" dedim. "Benim. Haber verme gereği duymadım. Siz zaten bilirsiniz ne zaman geleceğimi."

"Bilirim evlat, bilirim" dedi. İnce çerçeveli yuvarlak gözlükleri gözünde, kır sakalları özenle taranmış, tatlı bir tebessümle karşıladı beni. Belli ki okuyor hâlâ akşamın bu vaktinde. "Seni daha evvel bekliyordum aslında" dedi. "Ben de bu çocuğun ne acelesi var ki bana gelmekte gecikti diye düşündüm."

"Derdimi bile anlamışsınız hocam" demek istedim ama diyemedim. Kendime kızmıştım çünkü. "Her şeyin bir zamanı var" diye telkinler veren ben, nasıl olur da bu tuzağa düşerim?

Üç duvarı kitap dolu ahşap kütüphaneli çalışma odasına geçtik birlikte. Ocakta fokurdayan ıhlamurun kokusu sarmış her yanı. Kitaplar soluk alıyor gibi duruyordu raflarda. Üstadın çalışma masası biraz dağınık ama el değmesinden mutlu. Yeri boylu boyunca kaplayan halı, üzerine bastıkça dokunma hafızamı tazeler gibiydi. Nerede böylesine geniş ve elde dokunmuş bir halı görsem, üstadın evini hatırlarım. Ihlamur kokusu gibi...

Ihlamur, kavuşmaktır benim için.

İhtiyacım olanla buluşmaktır.

Hastalandığımda başucumdaki annemdir, kafa karışıklığımda üstadımdır, mahallede çocukluğumdur, aşkın içinde yârdir, yolda yârendir.

Tarifsiz bir aidiyet, yakınlık, içtenlik, huzur ve güven bulurum ıhlamurun kokusunda.

Birer fincan içtik karşılıklı. Hiç konuşmadık bir süre. Susmak bile ne güzel gelmişti.

"Yorgun musun?" diye sordu. "Sanırım hocam" dedim biraz mahcup. "İşlerim çok yoğun. Bir kitap düşüncesi var aklımda ancak en doğru, en faydalı şekilde nasıl kaleme alırım bilemiyorum."

"Hemen mi yazman icap ediyor kitabı?"

"Öyle düşünüyorum hocam. İnsanlar benden kitap bekliyor. Danışanlarım kitap soruyorlar sürekli. Ayrıca maddi durumundan dolayı ya da başka şehirlerde yaşadıkları için seminerlere katılamayan bir dolu insan var. Onlara da katkımın olmasını çok istiyorum. Bu kitabı yazmam gerekiyor muhakkak ama özensiz ve zayıf kalmasını da istemem."

"Ah be evlat" diye iç geçirdi üstat. "Demlenmekten söz eden sen değilsin sanki. Bırak da bu fikir demlensin önce. Acele etme. En doğru zamanda, en hayırlı haliyle yazılır o kitap elbette."

"Fakat bu benim için ilk olacak, daha önce kitap tecrübem yok. O yüzden çok çalışmam lazım."

"Acele etme. Sana eskiden anlattığım bir hikâye vardı hatırlasana. Bir öğrenci ustasına sorar: 'Ustam ben sizin gibi olabilmek için kaç yıl çalışmalıyım?' Usta düşünür ve 'On yıl yeter' der. Ama öğrenci işini çabuk halletmek ister. 'Ustam' der. 'Ben daha çok çalışsam daha kısa zamanda halledebilir miyim işimi? Çok çalışırsam kaç yıl sürer sizin gibi olmam?' Usta yine düşünür ve sakince 'O zaman on beş yıl' der. Öğrenci şaşırır. 'Peki deliler gibi çalışsam birkaç yılda sizin gibi olamaz mıyım?' diye sorar. Usta başını sallar ve 'O zaman en erken yirmi beş yılda benim gibi olursun' der. Bu işler böyledir evlat. Acelecilik, ustalıktan çalar. Acele etme. Demlen, ustalaş ve öyle yaz."

“Daha önceden defalarca dinlediğim bir hikâyeydi. Ama bilmek yetmiyormuş. Tekrar dinlemek, hatırlamak gerekiyor. “Haklısınız” dedim. “Amansızca hırpalıyorum kendimi.”

“Tabii bir de herkesin derdine yetişme telaşın var.”

“Galiba öyle hocam. Kimseyi geri çevirmek istemiyorum. Elimden geldiğince herkese bir faydam olsun istiyorum.”

“Kimsenin kaderine müdahale edemezsin Hakan. Eli boş dönmemesi gereken insan dönmez zaten, dolayısıyla henüz hazır olmayan da kapıdan giremez. Düzen adildir. Ne öğreten sensin ne de öğrenmeyenden sorumlusun. Senin sorumlu olduğun konu işini en iyi şekilde yapmak.”

Haklıydı.

Ne diyeceğimi bilemedim bir an.

Ihlamur fincanına uzandım istemsizce. Bir yudum aldım ki geri bırakırken elim titredi, hocamın çalışma masasına devirir gibi oldum, döküldü biraz. Masayı neyle silebileceğime bakarken gayriihtiyari belki mendil bulurum diye ceketimin cebine attım elimi.

Not kâğıdını yakaladım!

Açıp baktım ne olduğuna:

“Emir Sultan Hazretleri seni bekliyor.”

Başımı salladım yorgun bir tebessümle.

“Anlat” dedi hoca. “Asıl hayal kırıklığının ne olduğunu anlat evlat. Nerede güvenini yitirdin sen?”

Omzuma dokunacak olsa ağlayacaktım sanki.

Mesele yorgunluk değildi elbette. Başka bir hayal kırıklığı vardı içimde. Aylardır farkında bile olmadığım bir güvensizlik. Hatta yersiz bir beklenti... Düşünmekten kaçmak için kendimi yorup duruyorum belki de. Aklıma gelmesin diye türlü çeşitli konularla ilgilenip oyalıyordum kendimi.

Şimdi anlıyordum bütün bu olan biteni. İçimdeki sarsıntıları.

“Yanlış yaptım hocam” dedim. “Altı üstü bir not işte. Hiçbir anlamı yok belki de. Kendi kendime boş yere birtakım işaretler, anlamlar yükledim her şeye. Çünkü hiçbir şey tesadüf değildir, hiçbir karşılaşma, hiçbir deneyim, hiçbir şey. Yaprak bile bir amaç uğruna kımıldar ki rüzgâr bile o an tesadüfen esmemiştir yaprağa. Bu ilmin bana verdiği rehberlik sayesinde hayata her zaman daha dikkatli ve sakin bakma gayreti içinde oldum hocam, bilirsiniz.

Kâinatın sesidir, sözüdür başımıza gelenler de gelmeyenler de. Ne yaşadığıma da yaşamadığıma da bakarım ki varoluş bana ne söylemeye çalışıyor duyabileyim, anlayabileyim. Bu notu önceleri hiç önemsemedim. Sonrasında hiç planımda yokken Bursa’ya davet edilince ‘Ah Hakan’ dedim. ‘Sen ki iyi bir hayat okuru olmaya gayret eden iyi bir öğrencisin nasıl ıskalarsın bunu?’ Atladım gittim Bursa’ya. İşim bittikten sonra Emir Sultan’ın türbesinde kaldım bir başıma. Uzun uzun oturdum orada. Gözlerimi kapadım. Dua ettim. Sonra genç bir kadınla karşılaştım. Yardım etmek istedim ona. Kederli görünüyordu, daha doğrusu kendine kırgın, kendiyle kavgalı. Önce çekiştik epey, sonra tanış olduk. Aylar önceydi... Sonra...”

“Sonrası malum evlat. Bu tesadüflerin hiçbir anlamı yokmuş gibi geliyor sana... O not neden geldi, gelmese ne olurdu ki? Emir Sultan Hazretleri sana hiçbir şey vermedi, madem vermeyecekti o notun anlamı ne? Rüyanda da görünmedi, seni bir yerden alıp başka bir yola da sevk etmedi, o kız zaten orada kaldı, hiçbir anlamı yoktu. Konuşmasanız da bir şey olmazdı, konuştunuz da ne oldu? Hiçbir şey... Halbuki sen bir sufizm öğrencisisin değil mi? Senin hayatında hiçbir şey bu kadar anlamsız ve boş yere olamaz.”

“Estağfurullah hocam, o ne demek?”

“Öyle evlat öyle... Bu tesadüfler hiçbir işine yaramadı diye kızgınsın. Düzenin adil oluşuna güvenmediğin bile oldu değil mi? Bir an için bile olsa bu düşünce aklından gelip geçti diye de affedemiyorsun kendini. Bu yüzden oradan oraya koşturup duruyorsun. Çünkü durduğun an kendini suçlamaya

başlayacaksın, affedemeyeceksin aklının içinde olan biteni...”

Boğazımda kocaman bir yumruk hissettim o an, yutkunamadım. Bir filozofun “Meşguliyetten daha iyi bir tedavi yoktur” sözü geldi aklıma. Ben de zihnimdekilerle yüzleşmemek için kendimi meşguliyete vermiştim farkında olmadan.

“Haklısınız hocam” dedim. “Ya ne olacak bundan sonra?”

“Aceleye kapılma sakın evlat” dedi şefkatli bir sesle. “Her şeyin doğru bir zamanı var. Her şey önce demini alır. Vakti gelince vuku bulur. Ne gül vaktinden önce açar ne de güneş vaktinden önce doğar. O not kâğıdı elbette boşa gelmemiştir sana, Emir Sultan’ın sana yaptığı çağrı anlamsız olamaz tabii ki, oradaki karşılaşma da tesadüf değildir muhakkak. Ama hangi tesadüfün altında bizi hangi sınav bekler bilemeyiz.

Bunu bilecek olgunluğa ulaşabilmek için dua edebiliriz, hassasiyet gösterebiliriz, duyarlı olabiliriz, iyi bir hayat okuru olmaya çalışabiliriz sadece.

Hangi tesadüfün hangi sınavıyla ne vakit karşılaşacağımızı da bilemeyiz. Belki karşılaşmışızdır da farkında bile değilizdir. Belki Emir Sultan ismini bir daha hiç duymayacaksın hayatında, belki o notu bırakan insanla hiç karşılaşmayacaksın, Bursa’da tanıştığın kadınla da belki bir daha hiç yollarınız kesişmeyecek.

Sen bu olan bitenin içindeki manayı göremedin diye, hiçbir şey anlamını yitirmez evlat. Acele etme. Olanı izle sadece. Ve olanı okuma gayreti içinde ol.”

‘‘Sen bu olan bitenin içindeki manayı göremedin diye, hiçbir şey anlamını yitirmez. Acele etme. Olanı izle sadece.’’

“Benim yolculuğa çıkma vaktim gelmiş olmalı hocam” dedim kırgın bir tebessümle.

“Sanırım” dedi. Bir fincan ıhlamur daha ikram etti.

"Madem mevzu yol, o halde biraz da yolun kaideleri üzerinden geçelim evlat" dedi. Sufilerin yolculukla ilgili beş önemli kuralından söz etti bana.

-4-

Sufilerin yolculuk üzerine beş kuralı

"Yaptığın her yolculuk kendi gönlüne,

kendi ruhuna yürüdüğün yollardır..."

"Bak evlat" dedi üstat. "İster yedi günlük yolculuk olsun, ister yedi aylık, ister koca bir hayat boyu sürsün yol... Fark etmez. Yolculuklarda sufilerin inandığı bazı yol esasları, kaideleri, düsturları vardır.

Zaten bildiğin bu kuralları tekrar hatırlamanı ve yol boyunca da aklından çıkarmamanı isterim."

"Dilerseniz tekrar üzerinden geçelim hocam" dedim.

"Tabii" dedi üstat ve o tatlı, yumuşacık sesiyle başladı anlatmaya:

"1. Bu koskoca ve mükemmel yaratılış serüveninde hiçbir karşılaşma tesadüf değildir. Karşımıza çıkan her insan bize bir şey öğretir. Önce bunu bilmelisin.

2. Yola, saf niyetle, anlamak ve öğrenmek üzere çıkar, kibrinden kendini arındırıp ilerlersen mutlaka sana bilmen gerekeni öğretecek bilge insanlarla karşılaşırsın.

3. Her yolculukta zorluklar vardır. Aksi düşünülemez. Ancak, karşına çıkacak zorluklar ve engeller, seni zayıf düşürmek için değil, eğitmek ve olgunlaştırmak içindir.

4. Elbette her canlı, her insan bu dünyaya bir amaç için gelir, herkes kendi amacını gerçekleştirmek için yaşar. Bu nedenle her kişi, onu amacına götürecek işaretleri okuyabilmeli, takip edebilmelidir. Hayatı okumak Kuran'ın ilk sözünü bilmekle başlar: Oku!

5. Ve şunu asla unutma. Bitişler, yok oluş değildir. Aksine... Ölüm bile bir bitiş değil yeni bir başlangıçtır. Şu hayatta bir şeyin bitişi her zaman daha hayırlı bir şeyin başlangıcına vesile olur. Yeter ki sen olanı gör."

Üstadın sözleriyle iyice emin olmuştum yola çıkmak istediğimden. Hemen bir kâğıt kalem alıp beş maddeyi de not ettim kendime. Tekrar tekrar okudum. Yol boyunca da hatırlayacaktım.

Üzerimden ağır bir yük kalkmıştı adeta. Vedalaşıp ayrıldık hocamla. Eve vardığımda iyi hissediyordum kendimi. Güzel bir uyku çekecektim sonunda. Yarınki toplantıda iş programımı yeniden düzenleyecektim. Yedi günlük bir yolculuğa çıkacaktım yakında. Bunun için hazırlıklarımı yapacaktım hemen. İşlere bir süre ara verip, bu teslimiyet yolculuğuna çıkmaya ihtiyacım vardı. Bu yolda esaslı bir sınava düşeceğimi hissediyordum.

-5-

Kimi bin defa gider Kâbe'ye de kendini bulamaz,

kimi köyünden bile çıkmamıştır

ama gönül kâbesinde yaşar.

Ertesi sabah uyandığımda dinçtim. Ne yorgunluk vardı üzerimde ne de acelecilik. Hani derler ya, "Uyandığında yatak mı seni kendine çekiyor, yoksa hayat mı?" diye. Beni bugün hayat kendine çekiyordu. Kahvaltımı ofiste arkadaşlarımla beraber yapmak istediğim için Nişantaşı'nda her zaman uğradığım pastaneye gidip biraz poğaça ve börek aldım. Önden telefon açıp çayı demlemelerini istedim.

Bir süre İstanbul'da olamayacağım için alınmış randevuların günlerini değiştirdik, yeni planlamalar yaptık. Ertelenen toplantıları öne çektik, eğitimlerin takvimini yeniledik, bir süre için seminerlere ara verdik. Koca gün bütün bu işlerle uğraşıp durduk.

Akşamüzeri ofisten çıkmaya hazırlanıyordum ki asistanım sinirleri tepesinde, yüzü kıpkırmızı girdi içeri.

"Hakan Bey" dedi. "Bir hanım sizinle görüşmek istiyor. Eğitimler ya da seanslarla ilgiliyse size randevu yazayım dedim ama delirdi. Telefonu kapatmama da izin vermiyor. Ne yaparsam yapayım hemen geri arıyor. Sürekli sen benim kim olduğumu biliyor musun deyip duruyor. Acaba görüşseniz mi?"

"Ver bakalım" dedim. "Ne olaylarla, ne durumlarla karşılaştık biz bunca zaman. Sinirlisi de var sakini de."

Telefonu aldığımda tam da asistanımın tarif ettiği gibi bir üslupla karşı karşıya kaldım.

"Sen kendini ne sanıyorsun sufi?" dedi bir kadın. "İki haftadır mütemadiyen her gün telefon ediyorum ofise. Sana ulaşmak da ne zormuş. Cumhurbaşkanı mısın sen? Memleketi mi kurtarıyorsun, hayırdır? Ayıp değil mi?"

“Arkadaşlarım size yardımcı olmak istemiş ama hanımefendi.”

“Arkadaşlarından yardım isteseydim onlarla hallederdim işimi. Ben sana ulaşmak istiyorum. Derdim seninle.”

“Telefon görüşmelerini ben yapamıyorum, buna zamanım olmuyor maalesef. Anlayış göstermenizi rica ederim.”

“Gösteremem anlayış manlayış. İşim acil benim. Sen de mütevazı ol biraz. Bu kadar ulaşılmaz bir adam olma. Dünyayı sen kurtaracak değilsin. Kendini fazla önemsiyorsun sen.”

“Rica ederim hanımefendi. Ne istiyorsunuz benden?”

“Teşekkür.”

“Anlamadım.”

“Teşekkür bekliyorum.”

“Ben size teşekkür mü edeyim? Neden? Yani ne için edeyim. Yani çok isterseniz edeyim tabii. Bu mesele de kapansın böylece.”

“Hayır. Ben sana teşekkür edeceğim. Bana bir fırsat vermeni istiyorum sadece.”

“Kimsiniz?”

“Azra ben.”

“Azra mı?”

“Hatırlamadın mı yani?”

Hatırlamıştım elbette. Hatta daha dün gece söz etmiştim hocama. Aylar sonra nasıl oldu da ortaya çıkmıştı şimdi? Hem neden? Ayrıca bana nasıl ulaşabilmişti, adımdan başka hakkımda bildiği ne var ki?

“Hatırladım tabii ki” dedim. “Bu ne sürpriz böyle? Nasıl buldun beni?”

“Tesadüf işte” dedi. Sakinleşmişti sonunda. Tuhaf bir kadın işte. Yarı deli gibi... Birden parlayıp sonra hiçbir şey olmamış

gibi birden sönüveriyordu ateşi. "Geçenlerde bir videonu gördüm YouTube'da. Bursa'da, karşılaştığımız yerde Emir Sultan Türbesi'nde çekilmiş bir video. Önce anlamadım bile sen olduğunu, sonra fark ettim. Bir televizyon programına konuk olmuşsun. Ne zamandır aklımdaydın. Keşke numaranı alsaydım diye düşünüp duruyordum, çok pişman olmuştum sana kim olduğunu sormadığım için. Kardeşim YouTube videonu izlerken seni karşımda görünce inanamadım. Tesadüfün bu kadarı da olmaz artık dedim. Ofisini buldum ama sana ulaşmak kolay değilmiş. Bunu da öğrenmiş oldum."

"Çok memnun oldum aradığın için. Her şey yolunda mı? Yapabileceğim bir şey var mı senin için?"

"Var" dedi heyecanla. "İstanbul'dayım iki gündür. Seni görmek isterim sufi. Hafta sonu Bursa'ya dönüyorum. Gitmeden bir çayını içip teşekkür etmek istiyorum."

"Ne için teşekkür edeceksin ki?"

"O gün gösterdiğin iyi niyet için. Duyarlılığın için. Söylediklerinle ilgili uzun uzun düşünme fırsatım oldu. Haklıydın. Günden güne daha da iyileştiğimi hissettim. Üstelik kendimle ilgili hiçbir şey yitirmeden, kimseye karşı güvenimi kaybetmeden, küsmeden, isyan etmeden, kabullenmeye çalışarak bir sıkıntının içinden geçip gittim. Bana gerçekten iyi geldin."

"Gerçekten hiçbir karşılaşma tesadüf değil" diye düşündüm o an. "Düzen sahiden de kusursuz, sahiden de adil... Göremediğinde ya da fark edemediğinde düzeni tartışıp sorgulamak da neymiş?"

Azra'yı ertesi gün öğlen saatlerinde ofise davet ettim. Yolda görsem tanıyamazdım sanırım. Ne kadar da farklıydı, bambaşka bir kadın gibi göründü gözüme.

Daha uzun, daha ince, daha canlıydı sanki. Saçları daha uzun, yüzü daha parlak, gözleri daha mavi.

Yanında kahveli, frambuazlı küçük kurabiyeler getirmiş. Çay içip sohbet ettik bir süre. Eski sevgilisiyle artık bir sorunu

olmadığını anlattı biraz. O günden sonra hiç görüşmemişler. "İyileştim artık" dedi. O konu tamamen kapanmış. Ne kavga etmek geliyormuş içinden, ne söyleyecek bir sözü varmış ona. Şimdiye kadar yaptıklarına bile inanamadığını söyledi. "Nasıl oldu da ona telefon açıp ağladım, kavga ettim? Şimdi düşününce utanıyorum" dedi.

Yine de bana söylemek isteyip de söyleyemediği bir şey olduğunu seziyordum. Bu ziyaretin sadece teşekkür amacıyla bir çay içmekten ibaret olmadığını düşünüyordum.

Artık başka çay istemediğini söylediğinde kalkıp gideceğini sandım ama derin bir nefes çekip doğruldu yerinden.

"Benim sana ihtiyacım var" dedi.

"Senin için ne yapabilirim?" diye sordum iyi niyetle.

"Ben artık Bursa'da yaşamak istemiyorum. Babam Bursalı büyük bir işadamı. Orada fabrikalarımız var, şirketlerimiz var. Köklü bir aileyiz. Üstelik toprağımıza da insanlarımıza da fazla bağlıyız. Babam İstanbul'a gelmiyor. Ben de artık Bursa'ya dönmek istemiyorum. İstanbul'da mimarlık okudum ben. Bu yıl bitti. Artık evime dönmem gerekiyor ama bunu yapamam. Boğuluyorum baskıdan. Nerede çalışacağım, ne yapacağım, kimlerle görüşüp kimlerle görüşmeyeceğim bile bellidir benim. Defalarca depresyon, anksiyete, stres, panik atak tedavileri gördüm. Hâlâ düzenli gittiğim bir psikiyatrım var. Bazen sinir krizleri geçiriyorum. Öfke kontrolü sorunu yaşıyorum. Bursa'ya dönersem ölürüm ben. Nefes alamıyorum zaten. Yirmi beş yaşındayım. Bana hâlâ ergenmişim gibi davranmalarından hoşlanmıyorum.

Herkesin gözünün üzerimde olması delirtiyor beni. Kendim gibi olamıyorum. Yapmak istediğim hiçbir şeyi yapamıyorum. Bir ayağım Bursa'ya gömülü benim. Uzaklaşamıyorum. Ayrılamıyorum. Ailemin beni bırakmasını istiyorum artık.

Bana güvenmelerini, önümden çekilmelerini istiyorum. Sağlığım bozuluyor iyice, sinirlerim bozuluyor, kendimi tanımıyorum, kim olduğumu bile bilemiyorum çok zaman. Ne yerim, ne içerim, nelerden hoşlanırım, nelerden hoşlanmam

bilemiyorum bazen. Emin değilim yani. Eğlenceli miyim, komik miyim, çılgın mıyım bilmiyorum. Çünkü bazen içimden çıldırmak geliyor sahiden. Bir delilik yapıp olmadık maceralara kapılabilirim ama sonra, hayır diyorum. Ailem buna katiyen izin vermez, hem bize yakışmaz."

"Azra" dedim sözünü keserek. Saat iyice ilerlemişti. Artık çıkmam gerekiyordu. Hafta sonundan önce halletmem gereken işlerim vardı. Bu konuşmanın hiçbir yerinde benim herhangi bir fonksiyonum olamazdı zaten.

"Bunlar ailenle konuşup halletmen gereken meseleler" dedim. "Ne istediğinin farkında olman çok değerli. Bunu asla kaybetme. Sorumluluk sahibi genç bir kadın olarak dilediğin hayatı yaşamakta özgürsün elbette. Ama aileni sen tanıyorsun Azra. Bu konuda yapabileceğim bir şey yok. Babanla konuşmamı istemeyeceksin herhalde?"

"Aslında tam olarak bunu isteyeceğim" dedi.

Donup kaldım o an. Şaka yapıyor olmalıydı.

"Nasıl yani?" dedim. "Babana gidip kızınızı rahat bırakın İstanbul'da yaşasın mı diyeceğim? Gerçekten çok çılgınca olur bu."

Gülmeye başlamıştım gayriihtiyari. Daha neler duyacaktım bunca yıllık meslek hayatımda kim bilir...

"Bu teklifi terapiye gittiğim psikiyatra yaptım aslında ama kabul etmedi" diye devam etti açıklamaya. "Etik dediler, meslek ahlakı dediler, olmaz dediler. Hiçbiri babamla konuşmayı kabul etmedi. Sen doktor değilsin. Senin mesleki kaygıların yok. Bir danışman olarak konuşabilirsin babamla. Alanında ünlü birisin ayrıca. Herkes tanıyor seni. Senden eğitim aldığımı söylerim, bana iyi geldiğini anlatırım, sen sağlığımın iyi olmadığını, stresle ve depresyonla mücadele ettiğimi, bu baskının bana hiç iyi gelmediğini anlatırsın. Aksi halde kızınızı kaybedersiniz, sinirleri çok bozuk, bu haliyle sizin de işinize yaramaz, verimli olamaz dersin. Beni şirkete hapsetmesinler. Bursa'daki eve tıkmasınlar."

“Ciddi olamazsın” dedim. İyice gerilmiştim artık. “Bu ne pervasızlık böyle? Bu ne fütursuzluk? Hatta saygısızlık. Ne dediğinin farkında mısın sen? Benim mesleki kaygılarım olmadığı fikrine nasıl kapıldın? Benim sorumluluklarım yok mu? Yalan söyleme densizliği gösterebilecek kadar etikten, ahlaktan yoksun muyum?

Sufi felsefesi öğreten biriyim ben. Bir sufi öğrencisi olmaya çalışıyorum. Sen bana yalanlar teklif ediyorsun. Ahlaksızca bir teklif bu... Paranla ya da aile isminle birçok işi kolayca halledebilmeye alışmışsın. Kimsenin alanına ve iradesine saygın kalmamış bu yüzden. Her şeyin ödenebilir bir bedeli olduğuna inanıyorsun ama öyle değil küçükhanım. Paranın satın alamayacağı çok şey var bu dünyada. Sen asıl paranla satın alamadığın şeylerin yoksunluğunu çekiyorsun. Bu yüzden özgüvenin yok, yalnızlıktan korkuyorsun, sürekli mutsuzsun, tek başına hiçbir şeyin üstesinden gelemiyorsun. Bunları parayla satın alamazsın. Babanın ismi de yetmez. Bence artık gitmen daha doğru olur sanırım.”

Azra soluğunu tutmuş beni dinliyordu. Kendiyle ilgili gerçekleri hiç bu denli dürüstçe ve yüksek sesli işitmediği belli... İlk kez dışarıdan nasıl göründüğüne bakıyordu o an.

Bana bu teklifle geldiğine bin pişman olmuştu çoktan ama nasıl toparlayacağını bilemiyordu işte.

Kekelemeye başladı sonra.

“Ben, ben. Hayır. Bu ben değilim. Çok yanlış tanıdın, yani yanlış anladın sen beni. Ben sadece özgür olmak istiyorum.”

“Ol o zaman Azra. Sana özgürlük vaat edemez kimse. Baban bile!” dedim hiddetlenerek.

“Teklifimi unut” dedi sesi titreyerek. “Sadece seans almak istiyorum o halde senden. Profesyonel bir seans. Koşulların neyse öyle.”

Olumsuz anlamda başımı salladım. “Ara verdim özel seanslara” dedim. “Bir süre buralarda olmayacağım. Gidiyorum. Belki dönünce.”

“Ne kadar yoksun buralarda?”

“Belki bir ay belki iki hafta” dedim başımdan savmak istercesine.

“Olmaz bekleyemem ben o kadar” dedi. Ağlayacak gibiydi artık. Hem mahcup hem çaresiz. “İyi değilim ben. Bursa’ya dönemem.”

“Aslında seans falan da istemiyorsun değil mi? Alacağın üç aylık, altı aylık eğitimlerle Bursa’ya dönmemek için vakit kazanmaya çalışıyorsun.”

“Hayır, hayır” diye atıldı. “Kesinlikle böyle düşünmüyorum. Ben sadece bir an evvel kendi hayatımın kontrolünü elime almak istiyorum. Rehberliğin benim için çok kıymetli olacak biliyorum.”

“Dediğim gibi. Vaktim yok.”

“Hangi işe gideceksen ve ne kadar zaman geçireceksen o ücreti de peşin öderim sana. Hatta iki katını veririm. İptal et.”

Azra’nın her şeyi parayla çözebileceğine olan inancı rahatsızlık vericiydi. Ne kadar anlatırsam anlatayım beni anlamamakta ısrarcıydı. Telkinle ilerleyemeyecek bir öğrenci olduğunu düşündüm o an. Konuşmak kâfi gelmiyordu Azra’ya. Kendi düşüncelerine saplantılı şekilde bağlıydı. Azra ancak deneyimle dönüşebilecek bir öğrenci olabilirdi. Bu yüzden daha fazla konuşmamaya karar verdim. Bunun mümkün olmadığını anlattım sadece.

“Nereye gideceğini söyle lütfen. Ben iki katını vereceğim söz” diye yineledi teklifini.

“Hacca gidiyorum” dedim.

Durup düşündü.

“Hac mevsimi mi ki?” diye sordu çekinerek.

“Ben her yıl kendimle bir yolculuğa çıkarım. Kendimi yola teslim ederim.”

“O zaman hac değil ki bu! Tatile çıkıyorsun sen, erteleyebilirsin pekâlâ.”

“Hac demek, bir yapının etrafında dönüp durmak değildir sadece. Her yolculuk insanın kendine yolculuğudur. Kimi bin defa gider Kâbe’ye de kendini bulamaz, kimi köyünden bile çıkmamıştır ama gönül kâbesinde yaşamaktadır.”

Beni anlamak istiyor gibi bakıyordu bu kez yüzüme. Yardımcı olmak isteyerek devam ettim.

''Her yolculuk insanın kendine yolculuğudur. Kimi bin defa gider Kâbe'ye de kendini bulamaz, kimi köyünden bile çıkmamıştır ama gönül kâbesinde yaşamaktadır.''

Bayezid-i Bestami'nin hac hikâyesi

"Bayezid-i Bestami'nin meşhur bir hikâyesi vardır" dedim. "Bir gün öğrencilerine ders verirken civar köyün ağası gelir yanına. Biraz küçümser gibi, kinayeli bir tavırla 'Siz bu sene hacca gitmiyor musunuz?' diye sorar. Kimseden çıt çıkmaz. Ağa devam eder. 'Ben beşinci kez gidiyorum hacca' der. Üstünlük taslıyordur adeta. 'Oralardan bir isteği olan var mı?' diye sorar alay edercesine. 'Niye hacca gidiyorsun ki?' der Bayezid-i Bestami. 'Benim etrafımda yedi defa dönsen de aynı şey işte.'

Ağa çok sinirlenir. 'Efendi, efendi!' der sesini yükselterek. 'Sen ne dediğinin farkında mısın? Bu yaptığın küfre girer.'

Bayezid-i Bestami gayet sakin bir tavırla karşılık verir ağaya. 'O yapı kurulalı beri Allah o yapının içine bir kere bile girmedi. Ama bu fakirin kalbinden bir kere bile çıkmadı' der."

"Çok güzel" dedi Azra derin bir iç geçirerek. Az önceki heyecanı da taşkınlığı da yatışmıştı. Muhlis bir kedi yavrusuna dönmüştü adeta. "Ne güzel anlattın."

"Hacı Bektaş Veli şahane bir dörtlükle adeta özetler bu hikâyeyi, dinle bak" dedim:

"Kızıllık nardadır, sacda değil.

Dervişlik baştadır, taçta değil.

Her ne ararsan kendinde ara

Kudüs'te, Mekke'de hacda değil."

"Ben de hac yoluna gelmek istiyorum" dedi bu kez. "Ben de seninle o yolculuğu yaşamak istiyorum."

"Olmaz" dedim hiç düşünmeden. "Mümkün değil."

"Nedenmiş o?"

"Senin beş yıldızlı seyahatlerine benzemez de ondan."

Küstahlığının dersini vermek niyetinde değildim Azra'ya. Sahiden de özel bir yolculuktu bu. Kuralları sıra dışıydı. Bir sınav ve terbiye yoluydu. Tam bir teslimiyet ve güven gerektirirdi. Kolay olduğu söylenemezdi. Belirsizliğe atılan adımlardan ibaret bir oruç yoluydu bu. Azra'nın pahalı ayakkabılarıyla, elbiseleriyle, arabasıyla, konfor düşkünlüğüyle kat edilebilir değildi.

"Tamam daha ucuz şartlarda da gidilir sorun değil ki. Şartlar neyse ben uyarım. Yeter ki ne yapmak gerektiğini söyle."

"Sen gelemezsin Azra. Bir kere ben her zaman yalnız çıkarım bu yola. Yanımda bir sırt çantasıyla ve beş parasız."

Şaşırmıştı Azra. Muhtemelen saçma bulmuştu.

"Nasıl yani?" dedi. "Seyahate beş parasız mı çıkıyorsun? Ne yiyeceksin, ne içeceksin, nerede yatacaksın? Olur mu öyle şey!"

"Bu bir seyahat değil. Bir terbiye yolu. Hac yolu. Ben burada şehrin içinde Allah'ın verdiği rızıkla konforlu bir hayat yaşıyorum çok şükür. Yemeğim de var, param da var, işim de, evim de. Gücümü, güvenimi Allah'ın bana verdiklerinden değil, Allah'a olan güvenimden alıyorum ben. Ne olursa olsun hâlâ her zaman hep ona emanet yaşadığımı kendime hatırlatmak ve ona şükretmek için çıkarım hacca. Büyük bir belirsizliktir hac. Başına ne geleceğini bilmezsin, cebinde paran yoktur, o gece aç mı tok mu yatacağını bilemezsin. Sığınabileceğin bir çatın yoktur. Gece sokakta mı, temiz bir yatakta mı uyuyacaksın bilemezsin."

"Sen çok ilginç bir adamsın Hakan. Şükretmek için yapılır mı bu? Ya başına gerçekten kötü bir iş gelse durup dururken ne yapacaksın?"

"Ya senin başına kötü bir iş gelse şimdi ne yapacaksın? Babanı mı arayacaksın? Onun parası ve ismi yetecek mi seni kurtarmaya? Bence bu kadar emin olma Azra."

"Şartlar ne olursa olsun geliyorum" diye diretti.

"Olmaz" dedim kararlı bir tavırla. "Çıkmam lazım artık."

“Burada oturur beklerim o halde.”

“Ofisi kilitleyeceğiz ama, burada kalamazsın.”

“Kalırım. En kötü, polisi çağırırım. Beni buraya kapattılar derim, senden şikâyetçi olurum, sen de yola çıkamazsın böylece.”

Beni tehdit ederek ikna edebileceğini sanıyordu yazık. Anlatmaya çalıştıklarımın içindeki derinliğin zerresine bile ulaşamıyordu henüz. Kıyıda dolaşıyordu maalesef. Derin sularda yüzmemişti hiç belli ki. Her ne kadar baskı altında yaşadığını düşünse de aslında ihmal edilmiş bir kız çocuğu vardı karşımda.

Bir yanım onu da götürmek istiyordu yola ama yolun ne verdiğini, ne aldığını göremeyecek kadar toy bir öğrenciydi. Konuşarak ve tavsiye vererek ona ulaşmak mümkün değildi. Kesinlikle deneyime ihtiyacı vardı ama hac yolu onun için sert bir başlangıç olabilir diye endişeliydim. Kestirip attım. Azra’nın bu yola gerçekten çıkmak isteyip istemediğiyle ilgili henüz ikna olmamıştım.

“Sen ofiste kal o halde. Ben kapıyı kilitlemiyorum. İstediğin zaman çıkıp gidebilirsin.”

“Çıkmayacağım işte” dedi. “Sen gelene kadar burada bekleyeceğim. Beni de götüreceksin.”

-6-

Hayatın karşına çıkardığı

hiçbir değişime direnme.

Sadece teslim ol...

Bütün gece gözüme uyku girmedi. Ne yaptıysam boş... Ara sıra kalkıp kitap okudum, bitki çayı içtim, film izledim, meditasyon yapmaya çalıştım ama olmadı. Nedensiz bir sıkıntı vardı içimde. Hayatımda ilk defa bana ihtiyacı olduğunu söyleyen birine sırtımı dönmüştüm. Üstelik kendi ofisimde... Kendi misafirime, kapıma gelmiş bir yolcuya yapmıştım bunu.

İçten içe kızgındım kendime. Bir yolunu bulup dostça ve şefkatle uğurlamalıydım onu. "Ne halin varsa gör!" der gibi kendi mücadelesinin içine zorla itmemeliydim. Neye ne kadar hazır olduğunu da bilmiyordum üstelik.

O an yaptığım şeyin doğruluğundan öylesine emindim ki, yalnız kalıp kendi kararlarını gözden geçirmesinin iyi geleceğini düşündüm ama şimdi fazlasıyla huzursuzdu içim.

Acaba hâlâ ofiste midir?

Yok canım.

Çoktan çıkıp gitmiştir. Tanımadığı, bilmediği bir yerde bütün geceyi geçirecek değil ya. Çok saçma.

Ya gitmediyse?

Ya sahiden hâlâ ofisteyse?

O da kendi sorunu ama artık, beklemesin. Koskoca insan, ne yapıp yapmayacağına karar veremiyor mu?

Ya ofiste başına kötü bir şey gelirse? Hırsız girerse mesela, korkarsa ya da yaralanırsa, ya da ne bileyim Allah korusun daha kötü bir şey. Sonra ben nasıl affederim kendimi?

Hayır, hayır.

Düşündükçe bunalıyordum.

Gece yarısından sonra ofisi aradım bir ara. Telefon epey çaldı ama açan olmadı. Çıkıp gitmişti belki de ya da telefonu açmaya cesaret edemiyordu. Hem açsa da ne diyecekti ki zaten, gecenin bir vakti ofis telefonu mu çalar?

Bu böyle olmayacaktı. Bu gece bana huzur yoktu. Daha fazla dayanamadım. Sabah gün ağarır ağarmaz hazırlanıp çıktım evden. Doğruca ofise gittim. Bir de ne göreyim?

Bekleme salonundaki üçlü kanepeye kıvrılmış, öylece yatıyordu Azra. Annesini kaybetmiş küçük bir yavru kediden farksız. Onu bu halde bıraktığım için daha da suçlu hissettim kendimi. Kararlıydım. Bugün fazla gitmeyecektim üzerine. İncitmeden, yormadan evine gönderecektim onu.

Kapının açıldığını duyar duymaz araladı gözlerini. Belli ki o da rahat etmemiş, tedirgin bir uykuya yatmış ama derin dalamamış, dinlenememişti.

"Günaydın sufi" dedi sakin ve çatallı bir sesle.

"Gerçekten çok inatçıymışsın" dedim. "Aslında çelik gibi bir iraden var ama nerede nasıl kullanman gerektiğini bilmiyorsun."

Anlamıyor gibi baktı yüzüme. "Kahve pişireyim ikimiz için" dedim. "Bol şekerli yapayım hatta. Fazla enerji kaybettin ne de olsa."

Mutfağa gidip cezveye su koydum. Fincanları çıkarıp tepsiye yerleştirdim. Dünden kalan kurabiyeler, poğaçalar hâlâ duruyordu tezgâhta. Mikrodalgada ısıtıp hazırladım.

Ne tuhaf? Bir bardak su bile içmemiş bütün gece. Ofiste hiçbir yere dokunulmamış, hiçbir eşya kullanılmamış. Sanki hiç kımıldamadan beni bekleyip durmuş öylece.

Sunduğum tepsiyi görünce gözleri ışıldadı. Açlıktan bayılmak üzereydi muhtemelen. Söyleyecek söz bulamadım.

"Sana saygısızlık ettiğimi kabul ediyorum" dedi kahvesinden ilk yudumu aldıktan sonra. "Haklısın Hakan. Bütün gece

bunu düşündüm. Para ve itibar sahibi olmak ailemin de benim de en büyük gücüm. Hatta belki bütün gücümüzü bu ikisinden alıyoruzdur, bilmiyorum. Bilinen bir ismimiz ve paramız olmasaydı ne yapardık, nasıl yaşardık hiçbir fikrim yok. Silinir giderdik herhalde. Çünkü bizim başka bir anlamımız yok. Ben de her şeyi bu ikisiyle satın almayı öğrendim çocukluğumdan beri. Kimsenin gönlünü kazanmaya çalışmadım mesela. Satın aldım. Bu o kadar kolay ki benim için. Pahalı hediyeler, Amerika'ya bir seyahat bileti, bir tekne turu kâfidir birinin gönlünü almaya.

Kimseye emek vermedim ama herkes için çok para harcadım. Senin emeğini satın almaya da param yeter diye düşündüm açıkçası. Altından kolayca kalkamayacağım şeyler söylüyorsun bana. Bazen canım yanıyor, günlerce ağlasam geçmeyecek. Bazen öfkeleniyorum söylediklerine, sana saldırmak hatta önce suratının ortasına sağlam bir yumruk geçirmek istiyorum ama yine de iyi geliyorsun işte... Nasıl oluyor bu, hem iyi geliyorsun bana hem de kötü?"

Ağzımı bile açmadım. Elimle bekle der gibi bir işaret yapıp kalktım yerimden. Neyimi alıp tekrar oturdum karşısına. O an içimden geldiği gibi, hiçbir şey düşünmeden, hiçbir şey hesaplamadan üflemeye başladım.

"Ben ne anlatıyorum, bu deli ne yapıyor?" der gibi baktı yüzüme önceleri. Yine de sesini çıkarmadan uslu bir çocuk gibi dinlemeye devam etti. Giderek mahzunlaştı, uzaklara dalıp gitti bakışları. Bir süre sonra yanımda değildi sanki.

Neyi bıraktıktan sonra "Bu ses sana ne hissettirdi?" diye sordum. "Galiba acı" dedi biraz düşündükten sonra.

"Başka ne hissettin?"

"Hüzün."

"Başka?"

"Huzur."

"İşte orada dur şimdi lütfen. Çok dikkatli ol Azra. İyi dinle beni... Acıyı da huzuru da aynı anda nasıl hissedebildiğini

düşün. Bu imkânsızmış gibi gelmiyor mu sana da? Geliyor değil mi? Ama gel gör ki ne kadar mümkün aslında. Huzur çok zaman, acının içinden doğar. Ney sesi ilk işitildiğinde bazılarına ölümü, acıyı ve ayrılığı anlatır. Ama sonrasında yerini derin bir huzur alır.

Kimi meyvelerin dışı çok serttir mesela hindistancevizi. Çok zor kırılan bir kabuğu vardır ama içi yumuşak ve tatlıdır. İçerideki lezzete ulaşabilmek için dışındaki sert kabuğu aşmak gerekir."

Azra'nın gözlerinin dolduğunu fark ettim o an. Nihayet ulaşabilmiştim ona. Sahiden de sert ve kalın bir kabuk vardı üzerinde. Yaşla dolmakta olan gözlerini gözlerimden kaçırmak için kurabiyelere uzandı, bir parça ısırıp yutkunmaya çalıştı.

"Sufi felsefesi sana pembe gözlükler vermez" diye devam ettim anlatmaya. "Sufizm sana hakikati verir. Bazen acıdır, bazen hüzünlüdür ama sonrasında hep huzur vardır. Şems de der ya hani: 'Hüzün taze tutar âşıkların arasını. Yaramdan da hoşum, yârimden de.' Şems yarasını sever, çünkü her ne kadar acılı da olsa, taşıdığı yara, yâre kavuşturmuştur onu sonunda.

''Hüzün taze tutar âşıkların arasını. Yaramdan da hoşum, yârimden de.''

– Şems

İşte ney sesi bu yüzden insanın gönlüne çok yakındır. Ney sesi kulağa değil, kalbe gider. Mevlana da Mesnevi'nin dokuzuncu beytinde aynen şöyle der:

'Ney sesi gönlü yakan bir aşk ateşi

kimde yoksa bu ateş, yoktur onun neşesi.'

Demem o ki, ney sesi önce gönülleri yakar, sonra da neşeye dönüşür. Yani neşe ve huzur, acının içinden doğar. Bazen bize acı veren insanlar, bizi huzura kavuşturan kişiler olurlar aynı zamanda. Ben de sanırım seni istemeden de olsa acıtıyorum. Ama niyetim bu değil kesinlikle."

İlk kez bu kadar sakin görüyordum Azra'yı. Dikkatle dinliyordu beni. Açıkçası çok etkilenmiştim bu halinden. Hayatım boyunca hayran olmuşumdur kararlı ve mücadeleci insanlara. Çünkü çoğu zaman çoğu insan ne yazık ki ihtiyacı olan her şeyin kendiliğinden ona gelmesini bekler durur. Bazılarıysa hiçbir şeyin kendiliğinden gelmesini beklemez, kalkıp kendileri giderler ve alırlar.

Kemancı Menuhin

Azra'nın bu çabası Kemancı Menuhin'i hatırlattı bana. Çok etkilendiğim bir hayat dersi verir Kemancı Menuhin. Bir konserden sonra hayranı yanına gelir ve "Sizin gibi keman çalabilmek için ömrümü bile verirdim" der. Menuhin de "İşte aramızdaki fark bu" der hayranına. "Ben ömrümü verdim."

Sabırla ve emekle inandığı yolu yürümekte ısrar eden insanlar oldum olası çok etkilemişlerdir beni. Doğru hayal, yanlış hayal yoktur benim için. İnanç ve amaç vardır sadece. Bedeli de yolu yürüyeni bağlar zaten.

"Tek kaygım ne biliyor musun?" diye sordum Azra'ya. "Sen çareyi bende arıyor gibisin. Ben çantanda taşıyabileceğin bir antidepresan değilim. Her kötü hissettiğinde bir tane alıp geçici bir huzur yakalayarak kandıramazsın kendini. Bu yalancı bir cennet olur. Buna ortak olamam.

Önce ne istediğini ve istemediğini iyi bilmelisin. Yapabildiklerinin ve yapamadıklarının farkında olmalısın.

Yoluna kim yoldaşlık ederse etsin, öyle ya da böyle aslında kendinden başka yaslanabileceğin hiç kimse olmadığını görebilmelisin.

''Yoluna kim yoldaşlık ederse etsin, aslında kendinden başka yaslanabileceğin

hiç kimse yoktur.''

Hatta senden başka hiçbir şey olmadığını anlamalısın. Ne baban, ne paran, ne aile ismin... Bunlar bile yok aslında senin yolculuğunda. Sen varsın sadece."

Telegram:@cinciva

“Seni anlamakta zorlanıyorum bazen” dedi derin bir iç geçirerek. Kalkıp pencereye doğru yürüdü. “Söylediklerini anlıyor gibiyim ama uygulayamıyorum işte.”

“Çünkü sen deneyim yolcususun Azra. Telkinle ve okumakla ilme vâkıf olamıyorsun. Ancak deneyimle dönüşebilecek olan insanlardansın.”

“Kötü bir şey mi bu?”

“İyi ya da kötü yoktur, olan vardır sadece. Olana göre akışa düşmek vardır.”

“Of!” dedi elini saçlarına götürüp hafifçe çekerek. “Yine anlamıyorum işte seni. Sadece gideceğin seyahate ben de gelmek istiyorum. Ücreti neyse ödeyeceğim. Şey, yani ücret yok. Çok özür dilerim. Ne dedim ben yine ya! Sadece gelmek istiyorum, buna ihtiyacım var.”

Onu daha fazla zorlamaya niyetim yoktu. Ne kadar perişan olduğunu görebiliyordum. Giderek hırpalanmaya başlıyordu çünkü. Üstelik dünden beri uykusuz ve yorgundu.

“Tamam, tamam” dedim. “Bana akşama kadar izin ver. Düşünmem lazım.”

“Neyi düşüneceksin? Gel ya da gelme diyeceksin işte, bu kadar basit. Artık bir şey söyle lütfen. Gel de yani.”

“Bak Azra ben bu yola her zaman tek başıma çıktım. Yine öyle olmalı. Kimseden yardım alamam, kimseden güç ve cesaret alamam. Yanımda birini götürmem bana güç verir. Varlığınla destek olmuş olursun, yalnız kalamam. Kendimle olamam. Bu bir sınav yolu olmaktan çıkar, macera dolu bir seyahate dönüşür ki amacından tamamen sapmış olur.”

“Merak etme ben sana ne destek olabilirim ne de güç verebilirim. Ancak yük olurum sana, engel olurum. Hatta belki en zorlu sınavın olurum.”

Hiç böyle düşünmemiştim. Bambaşka bir yerden yakalamıştı beni. Öyle ya, karşıma çıkan tecrübeye neden direnip duruyordum ki şimdi ben? Belki de bu kez başka bir yolculuk,

başka bir sınav için hazırlıyordu yol beni. Kim oluyordum da kendim kurguluyordum her şeyi? Bu kontrolcülük değildir de nedir?

"Bana akşama kadar izin ver" dedim. "Akşam yedi sekiz gibi görüşürüz olmaz mı?"

"Kandırıyorsun beni. Kaçıp gideceksin" dedi Azra, hayal kırıklığına uğramış gibi. "Peki, tamam. Nasıl istiyorsan öyle olsun. Kendi yolun, kendi sınavın ne de olsa. Aylar önce Bursa'da karşılaştığımızda bana hiçbir karşılaşma tesadüf değildir demiştin, hatırlıyor musun? Bence sen de insanlara öğrettiğin şeylere dikkat et. Anlattığın başka, yaptığın başka... Bizim karşılaşmamız da bir yolculuktu ama sen yolu kesiyorsun şu an. Kafandaki seyahate takılıp kalmışsın."

Söyleyecek söz bulamadım. Yerden göğe haklıydı. Çıkacağım teslimiyet yolculuğuna öylesine kaptırmıştım ki kendimi, oysa her günün, her saatin ve her karşılaşmanın ayrı bir yolculuk, ayrı bir sınav olduğunu unutmuştum.

Beni anlamamaktan yakınan, her şeyi parası ile satın alabileceğini düşünen şımarık bir kızın içimde açtığı ilham kapılarını şaşkınlıkla izliyordum.

"Hayır, hayır" dedim. "Kaçmayacağım, söz. Sadece bir işim var. Bir görüşme. Ona göre evet ya da hayır cevabıyla döneceğim sana. Merak etme, yanıtsız bırakmayacağım. Olumsuz bile olsa açıklamamı yapacağım."

"Pekâlâ" dedi çaresiz. Güvenmekten başka yapabileceği bir şey yoktu ne de olsa. Azra'nın peşinden ben de fırladım ofisten.

İyice arada kalmıştım. İlk defa içim huzurlu bir karar veremiyordum. Oysa bizi biz yapan verdiğimiz kararlardı. Özgüvense kararlarımızın arkasında durabilme azmimiz... Çocukluğumdan beri sonucu ne olursa olsun kendimce bir vicdan muhasebesi yaparak kararlarımı verir ve sonuçlarına katlanırdım. Vicdanımla bu kadar hesaplaşmak zorunda kalmam oldukça enderdir.

Üstatla ikinci buluşma

Bir haftada ikinci kez kapısını çalmıştım üstadın.

"Üstadım" dedim. "Ihlamurunu özledim de geldim."

"Hadi oradan" dedi gülümseyerek. "Kim bilir ne derdin var, ıhlamuru bahane etme bana."

Karşılıklı gülüştük. Her halimi benden daha iyi anlamasına, beni açıklama yapmak yükünden kurtarmasına ayrıca hayranlık duyuyordum.

Ona çıkacağım yolculuktan ve bana katılmak isteyen yeni arkadaşımdan söz ettim hemen. Hislerimi, kaygılarımı, vicdanımdaki rahatsızlığı anlattım açıkça.

"Evlat" dedi. "Bazı insan hikmetli sözlerle, ilimle yol alır. Bazısı yolu bizzat yürümek zorundadır. Sen neyi sadece üfleyen değil aynı zamanda yapan ve neyin hikâyesini de iyi bilen bir adamsın, düşünsene. Kamışın içini delmeden, onu ateşlere sokmadan, senelerce beklemeden istediğin sesi alabilir misin? Alamazsın. İşte bazı insanlar da yolda öğrenir. Canı yol çeker. Kader onu yola düşürür. Belki sen onun yoluna yoldaş seçildin bu kez, o sana değil. Belki de seçilmedin, bilemeyiz. Bunun için yola çıkmak lazım gelir."

"Yola çıkmak lazım gelir" diye tekrar ettim içimden. Öyle ya kiminle olursa olsun, herkes kendi yolunu yürüyecek eninde sonunda.

Üstat daha önce not aldığım beş maddeyi bana yeniden sıraladı, sufi yolculuğunun kurallarını hatırlattı yine.

Kalbime dolan huzurla üstadın evinden ayrılırken kararımı da çoktan vermiştim. Vicdanım rahattı, içimse huzurlu.

Akşam saatlerinde ofise dönüğümde çalışanlar çoktan çıkmışlardı. Oturup Azra'yı beklemeye başladım. Evden gelirken buğday renkli defterimi de almıştım yanıma. Şems ve Mevlana'nın mektuplarıyla, sözleriyle dolu not defterimi... Çekmeceden çıkarıp çantama yerleştirirken gayriihtiyari bir sayfa açıp baktım:

"Hayatın karşına çıkardığı hiçbir değişime direnme. Sadece teslim ol."

-7-

“Nasibinde varsa alırsın karıncadan bile ders

Nasibinde yoksa bütün dünya önüne serilse sana ters.”

– Mevlana

Saat tam yedi buçuktu Azra geldiğinde. Yanında kırmızı renkli, süslü püslü bir paket…

“Merhaba sufi” dedi gülümseyerek.

“Hayırdır?” dedim elindekini işaret ederek. “Rüşvet mi?”

“Tabii ki hayır” dedi, güldü. “Seni parayla ve rüşvetle satın alamayacağımı öğrendim çok şükür. Bu kutlama için.”

“Kutlama mı?”

“Evet.”

“Eminsin yani seni yanımda götüreceğimden?”

“Aslında değilim ama ola ki evet dersen, ben de hazırlıksız yakalanmamış olurum dedim kendi kendime.”

Azra’yı gerçekten ilginç buluyordum. Bazen bende ilham kapıları açıyor, türlü derinlikteki konuları düşünmeye sevk ediyordu beni, bazen de dayanılmaz derecede şımarıklaşıyor, hırçınlaşıyor, yanında bir dakika daha durmaya tahammül edilemez hale geliyordu. Bazen de masum, küçük bir kız çocuğu oluveriyordu, bazen fazlasıyla neşeli ve komik, bazen çok kederli ve kayıptı.

“Seni yola götürebilirim Azra fakat bunun için…”

Cümlemi bitirmemi beklemedi bile, çocuklar gibi zıplamaya başladı yerinde.

“Yaşasın! Yaşasın! Biliyordum!” deyip duruyordu coşkuyla.

Sakin olmasını istiyordum ama kolay yatışacak gibi değildi.

“O zaman kutlamaya geçebiliriz” diyerek yanındaki süslü paketi açtı. Bir şişe kırmızı şarap uzattı bana.

“Bu da ne böyle?”

“Şarap işte. Kutlama için.”

“İyi güzel de bizim niyetimiz bu yolculukta sarhoş olmak değil ki, ayık kalmak.”

“Aman canım iki kadehle sarhoş olmayız.”

“Hafta sonu yola çıkacaksak, yolun kurallarına uymak zorundayız. Tabii ki senin şarap keyfine karışmıyorum. Ama yolun kuralları var. Nasıl ki pilates hocan sana iki ay boyunca kahveyi, çayı, alkolü yasakladığında şartlarını kabul ediyorsan burada da durum aynı.”

Karşılıklı içki içip kutlama yapamadığımız için üzülmüş gibiydi ama benimle gelecek olması çabuk teselli etmişti onu.

Ne zaman gideceğimizi, nasıl gideceğimizi, nerelerde konaklayacağımızı, güzergâhımızın ne olduğunu, rezervasyon için hangi şirketleri arayacağımızı soruyordu üst üste.

“Bunların hiçbiri yok” dedim. “Önce sakin ol ve beni dinle lütfen. Yolun amacını doğru anla ki bu neden böyle, o neden böyle diye sorup durma. Çünkü sen bu gereksiz detaylarda boğulurken yol çoktan bitmiş olur, buraya belki eli boş dönersin ki buna çok üzülürsün.”

Okula yeni başlamış küçük bir öğrenci heyecanıyla koltuğa dimdik oturup dizlerinin üzerinde birleştirdi ellerini. Gülmemek için kendimi zor tutuyordum artık.

“Yedi gün sürecek bir yola çıkıyoruz seninle. Tamamen belirsizliklerle dolu. Hiçbir şey hesaplamayacağız, planlamayacağız, kendimizi garanti altına almaya çalışmayacağız. Allah’a emanet lafını duydun değil mi? İşte tam da Allah’a emanet çıkacağız yola. Çünkü biz ne kadar önlemler alırsak alalım, ne kadar garantici olursak olalım, hiçbir zaman hayatı tam olarak kontrol edemeyiz. Hayat bize ne zaman ne verir ya da ne zaman ne alır bilemeyiz. Kontrolcülük bir hastalıktır Azra. Hiçbir şeyi kontrol edemeyiz. Doğayı da, rızkımızı da, olanı da, olmayanı da…

Sadece elimizden geleni yaparız. Nasiptir... Kısmettir. Teslimiyettir yaşam yolu.

Kuşlar yarın ne yiyeceklerini düşünüp kaygılanmazlar, Allah'a emanettir onlar ve açlıktan ölen kuş yoktur yeryüzünde. Balıklar yarın ne yiyeceğiz diye depresyona girmezler. Allah'a emanettir onlar ve açlıktan ölen balık da yoktur. Ancak insanoğlunun sebep olduğu talihsizliklere maruz kalırlar ne yazık ki. Doğada hiçbir canlı emekliliğini düşünmez, yatırım yapmaz, para ya da mal biriktirmez. Her canlı Allah'a emanettir. Hiçbir hayvan eğer bir insan zulmüne maruz kalmamışsa açlıktan ve kaygıdan dolayı ölmemiştir. Biz de doğanın parçasıyız. Biz de Allah'a emanetiz. Bunu unutmamak için yolculuğa yürüyeceğiz seninle. Çok şükür ben de şehirde konforlu bir hayat sürüyorum. Dilediğim otelde kalabilecek param var. Dilediğim saatte dilediğim uçakla seyahat edebilirim. Ama amacımız kendimizi garantiye alıp memleket turu yapmak değil. Teslim olmak. Anlatabildim mi?"

‘‘Kuşlar yarın ne yiyeceklerini düşünüp kaygılanmazlar. Balıklar yarın ne yiyeceğiz diye depresyona girmezler. Doğada hiçbir canlı emekliliğini düşünmez, yatırım

yapmaz, para ya da mal

biriktirmez. Her canlı

Allah’a emanettir. Hiçbir hayvan eğer bir insan

zulmüne maruz kalmamışsa açlıktan ve kaygıdan dolayı ölmemiştir.’’

''Kuşlar yarın ne yiyeceklerini düşünüp kaygılanmazlar. Balıklar yarın ne yiyeceğiz

diye depresyona girmezler. Doğada hiçbir canlı emekliliğini düşünmez,

yatırım yapmaz,

para ya da mal biriktirmez. Her canlı Allah'a emanettir. Hiçbir hayvan eğer bir insan zulmüne maruz kalmamışsa açlıktan ve kaygıdan dolayı ölmemiştir.''

"Hayır" dedi Azra kısa ve net. "Ne yapacağız yani?"

"Yani bize güç ve güven veren her şeyi burada bırakacağız. Çünkü onlar sahte güç ve sahte güven. Kâinatın düzenine ve adaletine güvenmeyi unuttuk. Bunu hatırlayacağız. Yanımıza para almayacağız. Çünkü para da sahte bir güç. Paran varsa her zaman güvende sayılmazsın. Şu pahalı elbiselerini yanında getirmeyeceksin mesela. Bilmem kaç yüz dolarlık marka saatini istemiyorum kolunda görmek. Zaman hesaplamak da bir esarettir çünkü, kontrolcülüktür, hesapçılıktır."

"Para yoksa uçağa ya da otobüse nasıl bineceğiz ki?"

"Binmeyeceğiz. Yol bizi kendi götürecek. Gerekirse yürüyeceğiz, gerekirse otostop çekeceğiz, gerekirse bir otobüs şoförüyle konuşup bizi yanına almasını rica edeceğiz."

"Yok artık" dedi Azra. "Ben dilencilik yapamam. Üç kuruşluk bilet için kendimi rezil edemem."

"O halde benimle gelemezsin. Çünkü sen hâlâ paranın ve aile isminizin konforu altında yaşamak istiyorsun. Ben seni o hapishaneden çıkaramam. Sen Yaradan'ın seni yolda bırakacağından korkuyorsun, seni korumayacağını düşünüyorsun, ona güvenmiyorsun parana daha çok güveniyorsun."

"Hayır öyle değil tabii ki hepimiz Allah'a inanıyoruz, güveniyoruz" dedi Azra.

“Hepimiz kendimize yalan söylüyoruz. Herkes önce parasına, sağlığına, gücüne, forsuna güveniyor Azracığım. Dilimizde sahte bir şükür...”

“Of!” diyerek omuzlarını düşürdü Azra. Kolay bir deneyim olmayacağını ancak şimdi anlamaya başlamıştı belli ki. “Karnımızı neyle doyuracağız o zaman? İnsan yedi gün aç ve susuz yaşayamaz ki ölür. Biz intihar etmeye gidiyoruz demek ki!”

“Az önce kuşlardan söz ettim sana. Doğadan söz ettim. Kuşlar kredi kartı kullanmıyor Azra.”

“İyi de biz kuş muyuz Hakan? Her şey parayla...”

“Yaradan’ın rızkı parayla olamaz” dedim sükûnetime ve sabrıma kendim de şaşarak. “Ona güvenmeyi öğrenmelisin. Ona teslim olmayı bilmelisin Azra. Daldan bir elma koparır doyururuz karnımızı, bir çiftçinin kapısını çalar sofrasına misafir oluruz, birinin işini görür ondan bir tas çorba içeriz. Doymak dediğin nedir ki?”

“Hadi canım” dedi. “Şaka bu şaka. Çiftçinin işini görüp karşılığında bir tas çorba mı bekleyeceğiz? Koskoca sosyete kızı bildiğin maraba olacak yani. Hay Allahım sinirlerim bozuldu iyice.”

Gülme krizi tuttu Azra’yı. Sürekli gülüyordu. Gözünden yaşlar gelmeye başladı sonunda.

“Sosyete güzeli Azra sonunda maraba oldu!” diye tekrarlayıp oradan oraya atıyordu kendini. “O zaman otel de yok yani? Ahırda ineklerle yatarız canım ne olacak ki?” diye devam etti alaycı bir tavırla.

“Aynen öyle” dedim ciddiyetimi bozmadan. “Belki başımızı sokacak bir ahır bile bulamadığımız geceler olur bilemeyiz.”

“Öldürüp kessinler bizi değil mi? Neymiş efendim, kendimizi tanımaya gittik ama geri dönemedik. Yok Hakan. Bu bana göre bir yol değil.”

Onu anladığımı ifade etmek isteyerek salladım başımı. "Muhtemelen öyle" dedim. "Parfümlerin, cüzdanın, kredi kartların, rujun, ojelerin, pahalı kıyafetlerin, lüks kahvaltıların, beş yıldızlı otellerin olmadan hayat olmaz senin için. Çünkü sen Yaradan'a hiçbir zaman teslim etmemişsin kendini. Ona hiç güvenmemişsin. Babana güvendiğin kadar bile güvenmemişsin onun adaletine, merhametine."

Sözünü ettiğim yolculuk Azra için giderek bütün cazibesini yitiriyordu. Başlangıçta belki şaka yaptığımı ya da abarttığımı düşünmüş olabilirdi. Detayları işittikçe iş iyice imkânsız bir hal aldı onun açısından. Sadece şartları değil, şartların gerekliliğini de sorguluyordu içinde.

"Güveniyorum demek neden yeterli değil?" diye sordu. "Bunu kanıtlamam mı gerekiyor illa? Annemin beni çok sevdiğini kanıtlaması için ölmesi mi gerekiyor?"

"Kanıtlama yarışı içinde değiliz Azra" dedim. "Yaradan'ın kanıta ihtiyacı yok. Ona olan güvenini kanıtlamaya çalışmayacaksın kendine karşı dürüst olmayı öğreneceksin sadece. Onun hiçbir ispata ihtiyacı yok. Konfor alanından çıkmak, gönül terbiyesinden geçmekle çok ilgili. Sen de bu yüzden mutsuzsun zaten Azra. Çok paran olduğu halde mutsuzsun işte. Seni seven bir adam yok hayatında. Güvendiğin dostların yok. Herkese karşı kuşkulusun. Hiçbir şey gerçek ve samimi gelmiyor sana. Varlık içinde yokluk yaşıyorsun, yoksunluk çekiyorsun farkında bile değilsin. Mutluluk daha fazla şeye sahip olarak değil, daha az şeye ihtiyaç duyarak sağlanır. Ben de bu yolculukta başıma ne geleceğini bilmiyorum. Belki başarırım, belki başaramam bilemiyorum. Ama bilinmezliğe güvenle ve teslimiyetle adım atabilecek terbiyeye ulaştırmak için nefsimi ehlileştirmeye çalışıyorum hepsi bu. Başka manalar arama."

Azra'yı ilk kez saatine bakarken görüyordum şimdi. İlk defa gitmek istiyor gibiydi yanımdan. "Şaka yaptığını düşünmüştüm önce" dedi. "Az eşyayla, az parayla, az planla, az programla bir inziva ya da meditasyon yolculuğu yapacağız diye düşünmüştüm ama görüyorum ki sen ciddisin."

Başımı sallayarak karşılık verdim sadece.

"Tamam, her şey kabul, her şeyi göze alıyorum" dedi bu kez ama emin değildi aslında hâlâ. Bütün ihtimallerin üzerinden alaycılıkla geçiyordu. "Ne zaman ve nasıl çıkıyoruz yola? İlk durak neresi yani mesela?"

"Cumartesi günü öğlen saatlerinde Bostancı'da iskelede bulaşacağız" dedim. "İlk durak neresi ben de bilmiyorum. Yol nereye götürürse oraya. Nasip, kısmet. Yanına para alma, yiyecek alma, saat ve cep telefonu da yok. Yani günde sadece bir dakika kullanabiliyoruz telefonu, o kadar. Fazlası yok... Bir yatak ve bir çadır alabilirsin yanına. Ayrıca üzerindekilerden başka sadece tek kat kıyafet."

"Hepsi bu mu?"

"Hepsi bu."

"Olamaz" der gibi salladı başını. "Sana ayak bağı olmayayım diye giderek ağırlaştırıyorsun şartları farkındayım. Bu şartlarda yolculuk yapılmaz, sen de biliyorsun. Beni başından def etmeye çalışıyorsun. Canın sağ olsun. Dediğin gibi kısmet bu işler. Ben gidiyorum. Arkadaşlarımla buluşacağım. Geç kaldım."

"Güle güle" dedim sadece.

Yeterince zaman ayırmıştım ona, yeterince de emek verdim onunla ilgili doğru kararlar alabilmek için. Vicdanım rahattı sonuçta. Bu gece rahat uyuyacaktım. İki gün sonra Bostancı'dan yola düşecektim. Gerisi Allah kerim. İster gelir, ister gelmez. Benim gönlüm rahat, içim huzurlu, yüküm yok, kalbim bir tüy kadar hafif.

-8-

Güzel yolların kestirmesi yoktur.

Hava yağışlıydı o gün. Bahar yağmurları düşüyordu bereketiyle... Bostancı sahilinde beklerken hafiften üşümeye başladığımı hissettim. Sabah içtiğim bergamotlu demli çay geldi aklıma. Asıl şimdi sıcak çayın zamanıydı diye düşündüm. O güzelim çayı aceleyle içip evden çıktığım için kızıyordum kendime. Huzurda olduğumu hissettiğim her anın hakkını vermeye söz verdim o an. "Bu kaçıncı sözün Hakan?" dedim sonra içimden. Daha yola çıkmadan eski yolculuklarımda öğrendiklerim birer birer düşmeye başlamıştı işte önüme.

Sonsuz olan "şimdi"yi düşündüm. Sonsuz olan "an"ı.

Huzur da oradaydı, bilgi de, bilgelik de, varlık da, varoluş da.

Mevlana ne güzel söylemiş: "Ne geçmiş var, ne gelecek. Ne geçmişe bak üzül, ne de geleceğe bak tasalan. İçinde bulunduğun anı yaşa; çünkü o an varsın."

"Ne geçmiş var, ne gelecek. Ne geçmişe bak üzül, ne de geleceğe bak tasalan. İçinde bulunduğun anı yaşa; çünkü o an varsın."

– Mevlana

Azra'nın gelmeyeceğinden emindim artık. İyice gözü korkmuştu bu yolculuktan. Cesaret gösterebileceğini sanmıyordum. Yine de verdiğim sözü tutmuş olmak için biraz daha beklemeye karar verdim.

Balıkçılara yakın banklardan birine oturdum. Neredeyse bomboştu banklar... Herkes yağmurdan kaçıyordu. Hani bazıları ıslanır, bazılarıysa yağmuru hissedermiş ya, ben bugün yağmuru hissedenlerden olmak istedim.

İskeleye yanaşıp ayrılan, dolup dolup boşalan insan yüklü vapurları izliyordum. Aceleci ayaklar ve mutsuz yüzler görüyordum sadece. Hep bir korku, telaş ve bir yere yetişme kaygısı içinde herkes. Evlerine dönerken de koşuyorlar,

işlerine giderken de. Oysa sorsak eve de gitmek istemiyorlar, işe de. Ama ikisi için de koşturup duruyorlar. Ne garip.

Balık tezgâhından bir adamın gülerek bana yaklaştığını fark ettim sonra. Bu yağmurda sırılsıklam bankta oturduğuma göre deli olduğumu düşünüyor olmalıydı. Elinde bir gazete havaya kaldırmış sallıyordu.

“Hani bazıları ıslanır,

bazılarıysa yağmuru

hissedermiş ya, ben bugün yağmuru hissedenlerden

olmak istedim”

“Bunun üzerine otur bari” dedi dostça bir tavırla.

“Eyvallah” dedim aldım.

“Hayırdır?” diye sordu, neden bu havada bankta bir başıma beklediğimi merak ettiğini düşündüm.

“Hiç” dedim. “Öyle işte.”

“Aşktandır” diye bağırdı tezgâhın arkasındaki diğer balıkçı.

Adam bir tane de çay bıraktı dizimin üzerine.

“Şükür” dedim içimden. Az önce çay özlemiyle yanıp tutuştuğumu hatırladım. İçmeden bile içim ısınmıştı şimdi. Korunduğumu, kollandığımı, gözetildiğimi, güvende olduğumu hissettim. Şu bir bardak çayın bile benim için ne ifade ettiğini kimseye anlatamazdım o an. Derin bir şükürle sıcacık bir yudum çektim. İşte sonsuz olan “şimdi”nin içindeydim. Ne üşüyordum, ne kaygılıydım, ne de başka bir şey düşünüyordum artık. Teslimiyetti bunun adı. Gözetildiğinin bilincinde bir teslimiyet... Tarifsiz bir huzur...

“Kesin aşktandır bu delilik” diye onayladı gazeteyi getiren balıkçı. “İnsan başka neden beklesin ki yağmurun altında?”

“Haklısınız” dedim gülümseyerek. “Ancak bir aşk uğruna böylesi bir yola düşmeyi göze alabilir insan.”

Aşktan ne anladıklarını, ne düşündüklerini tartışacak değildim. Benimkinin bir aşk yolculuğu olduğu muhakkaktı sonuçta.

Belli ki Azra gelmeyecekti. Daha fazla beklemeye gerek olmadığına karar verip kalktım yerimden.

Böylesi onun için daha iyi olacaktı sanırım. Zaten en başından beri zulüm gibi gördüğü bir yol ona dertten başka deneyim vermezdi. Hiçbir şey almadan, hiçbir şey öğrenmeden onca yolu boş yere büyük sıkıntılar içinde kat edip eli boş geri döndüğünde belki çok daha büyük bir hayal kırıklığı yaşayacaktı.

"Bu işte de vardır bir hayır" deyip ayaklandım. Çay için teşekkür edip yürümeye başladım Kartal yönüne doğru. Şehirlerarası bir hatta çıkmam gerekiyordu araç çevirmek için, aksi halde İstanbul'un içinde dönüp dururdum otostop çekerek.

Biraz yürümüştüm ki peşimden birinin bağırdığını işittim.

"Hakan! Beklesene Hakan!"

Dönüp baktığımda inanamadım. Az ileride Azra bir taksiden iniyordu. Bir yandan ödemesini yapmaya çalışıyor, diğer yandan beni kaybetmemek için bağırıp el sallıyordu.

Neyse ki onu gördüğümü fark edince rahatladı. Şoföre ödemesini yapıp yanıma koştu.

"Seni bulduğuma inanamıyorum" dedi. "O kadar geç çıktım ki evden. Beni beklemediğinden emindim. Yine de şansımı deneyip fırladım işte. Sahilin altını üstüne getirdim taksiyle bir aşağı bir yukarı. Artık eve dönüyordum ki, seni gördüm son anda."

"Taksiden inseydin seni beklediğimi görürdün" dedim. "Sahildeki bankta oturdum epey süre."

Azra da az önceki balıkçılar gibi deli olduğumu düşündüğünü belli ederek şaşkınlıkla bakıyordu yüzüme.

"Bildiğin sağanak yağıyor" dedi bulutları işaret ederek. "Bu havada mı oturdun? Hay Allah benim yüzümden ne hale gelmişsin."

Yola yalnız devam etmeye hazırdım ama Azra'yı gördüğüme memnun olmuştum yine de. İçimden gülmek geliyordu onun bu haline bakarken.

Kocaman deri sırt çantasına, taşlı cüzdanına, pahalı saatine bakmaktan alamıyordum kendimi.

"Geliyor musun yani?" diye sordum. "Bu halde hem de?"

"Geliyorum tabii" dedi heyecanla. "Hem ne varmış halimde? Sen de aynısın işte. Beni başından def etmek için elinden

geleni yaptın ama başaramadın. Son anda peşine düşmeye karar verdim."

Karikatür gibiydi sahiden. Yolculuğun kurallarını onu başımdan def etmek için sıraladığımı düşünerek, yolu da yolun kurallarını da kulak arkası etmiş.

"Hiçbir kurala uymamışsın ama" dedim üzerindeki yükleri işaret ederek. "Gerçekten seni başımdan def etmek için yolculuğumuzla ilgili zorluklar çıkardığımı düşünmüşsün."

"Aynen" dedi. Hiç de mahcup görünmüyordu üstelik.

"Hiçbir lafına güvenmediğin biriyle yola çıkmayı göze alabiliyorsun ama."

"Kendime güveniyorum" dedi havalı bir tavırla.

"Asıl kendine güvenmiyorsun sen. Yanında cüzdanla, parayla, saatle gelemezsin."

Durup konuyu tartışacak vaktimiz yoktu ama. Yağmur iyice bastırınca otostop konusunda acele etmemiz gerektiğini söyledim Azra'ya. "Yolda kurtulacaksın onlardan anlaştık mı?" diye sordum.

O da geçiştirir gibi "Tamam, tamam" dedi. "Bir an evvel gidelim nereye gideceksek. Sahi nereye gidiyoruz önce?"

"Bilmiyorum" dedim. "Yol nereye götürürse."

Hac yolu

Caddeye geçip otostop çekmeye başladım ama araçlar oldukça süratli gelip geçiyordu. Yağmur da hızını artırmıştı iyice. Kimsenin durmaya niyeti yok gibi görünüyordu. İşimizin zor olacağını seziyordum ama Azra'ya söyleyip onu iyice germek istemedim.

Küçük şehirlerde araç çevirmek ne kadar da kolaydır halbuki. Kime el etsen dururlar. Ama İstanbul'da işler öyle değildi maalesef. Herkes birbirinden korkuyor, herkes birbirine yabancı ve güvensiz. Biri diğerinin ölüm fermanı sanki.

Bir iki araç durduğunda heyecanlandık ama onlar da İstanbul içinde yakın mesafelere gidiyorlardı, bizim için uygun değildi. Neresi olursa olsun şehir dışına çıkabileceğimiz bir yolcuya denk gelmeliydik.

Zaman geçtikçe iyice geriliyordu Azra. Yağmur da yağdıkça yağdı. Gözlerindeki rimelin bile aktığının farkında değildi. Sinirlendirmemek için ben de bir şey söylemedim. Kâğıt mendil uzattım sadece.

"Araç durmazsa ne yapacağız, sahilde böyle sırılsıklam hasta mı olacağız?" dedi canı burnunda bir sesle.

"Gebze yönüne doğru yürümek zorundayız" dedim çaresiz.

"Ah!" diye bağırdı. "Yani araç bulamama tehlikesi var! İnanmıyorum sana Hakan ya, yola çıkmadan sürünmeye başladık."

Kendi kendine söylenmeye devam ediyordu. Ağladı ağlayacak haldeydi artık. Çoktan pişman olmuştu beni yakalayıp peşime düştüğü için. Her an cayacak gibi görünüyordu.

"Ne işimiz var bu yağmurun altında deliler gibi?" diye söylendi. "Ne olurdu sanki bir uçağa ya da otobüse binip gitseydik gideceğimiz yere? Kendimizle zorumuz mu var ki bizim? Uyduk bir deliye işte. Böyle hac mı olurmuş canım, bildiğin işkence bu. Donup kalacağız burada ya da birileri kesip bir köşeye atıverecek bizi. Hava da kararmaya başladı. Birazdan bizi kesip bir köprünün altına atarlar."

Söylenmeye devam ettikçe öfkesini beslediğinin farkında bile değildi. Konuştukça daha da geriliyordu. Kendi kendini doldurup kışkırtıyordu. Susmayı denese, içinde bulunduğu durumla kavga etmeyi bırakıp çözüm aramaya koyulacaktı ama öfke tatlı bir histi ne de olsa. Kapılıp gitmişti. Bundan gizli bir zevk aldığının bilincinde değildi elbette.

Sessizce gözlerine baktım. Sustu. Bir şey söyleyeceğimi anlamış gibiydi. O an aklımda üstadın sözcükleri uçuşmaktaydı.

"Elbette yolculukların zor yanları var" dedim. "Önemli olan bizim niyetimiz. Alışkanlıkları ve kibri geride bırakırsan göreceksin ki, bu arınma sana çok şey öğretecektir. Yolculuk öğretir."

O dediklerimi düşünmeye başlamıştı ki, kalbimle çağırmışım gibi siyah bir cip durdu önümüzde. Açılan ön cama yaklaştım hemen.

"Hello" dedi şoför. "Where are you going?"

Çok şaşırdım. Koskoca İstanbul'da bir turiste denk gelmiş olamazdık herhalde? Şehir dışına çıkmaya çalıştığımızı söyledim. Neresi olduğunun bir önemi yoktu.

"Ben İznik'e gidiyorum" dedi aksanlı ve bozuk bir Türkçeyle.

"Olur" dedim. "Gelelim."

Arka koltuğa geçmesini istedim Azra'dan ama "Ben İznik'e gitmem" diye çıkışıverdi birden. Sanki az önce konuştuklarımı hiç duymamış gibi. Kendi gürültüsü yüzünden başkalarının sesini işitemiyordu. Ormanda bağırıp çağırmaktan kuşların sesini işitememek gibi...

"Nedenmiş o?" diye sorma gereği duydum.

"Gitmem ben İznik'e. Bursa ve civarından kurtulamayacak mıyım ben yahu? Düpedüz eve dönüyorum yani."

"Saçmalama" dedim. "İznik Bursa sayılmaz. Bursa'nın dışında bir yer. Madem yol bizi oraya götürüyor, gideceğiz tabii ki. Başka çaremiz mi var? Hava giderek kararıyor."

Gönülsüz de olsa bindi arabaya. Deri koltuklar, sıcak ortam, tatlı müzik derken hemen gevşedi. Keyfi yerine gelmişti sonunda. Ne var ki karnındaki gurultu işitilmeyecek gibi değildi.

"Açım ben" deyip duruyordu ama duymazdan geliyordum artık.

Bizi arabasına alarak yoluculuğumuzun ilk durağına ulaştıracak olan, kısmetimizdeki ilk insanı tanımak istedim

biraz.

Alman'mış aslında. İsmi Dominik... Uzun yıllar kurumsal bir firmada çalışmış, aynı firmanın Ortadoğu temsilciliğini yaparken de emekli olmuş.

"İş hayatı beni kanser etti" dedi. "Çok çalıştım. Deli gibi çalıştım. İşime çok bağlıydım. Kırk yıllık meslek hayatımda bir gün bile işe gecikmedim, keyfi izin almadım. Ama sonunda ne oldu dersiniz? Bir emekli maaşı ve kanser kazandım, o kadar."

İşinin çok stresli olduğundan bahsetti biraz. Sürekli bir rekabet ortamı içinde yaşadığını, her zaman ve sürekli olarak hep yarışa zorlandığını anlattı. Hayatı boyunca hiç huzurlu bir uyku uyumadığını, keyifli bir tatil yapamadığını söyledi. Emekli olduğundan beri de kanserini iyileştirme mücadelesi içindeymiş.

"Emeklilik beni durduramazdı" dedi. "Kanser yavaşlattı beni. Hayatı yaşamadan ölmek üzere olduğumu fark ettim. Para kazandım, kariyer yaptım, emekli oldum ama arada yaşamayı unuttum."

Üzüldüğümü söyleyecek olsaydım karşılıklı içlenerek, olan biten bütün acıklı hatalar yüzünden pişmanlık ve suçluluk duygusuna kapılıp gidecektik. Pişmanlık pişmanlığı, suçluluk da suçluluğu besleyip duracaktı. Bunun yerine bundan sonra ne olacağını konuşmayı daha umut verici buldum.

Türkiye'de ne yaptığını, neden İznik'e gittiğini, hayatını nasıl geçirmek istediğini sordum.

İznik'teki Ayasofya Camii'ne gittiğini söyledi. Eski adı Azize Sofya Kilisesi'dir bu camiin. Hıristiyanlığın ilk konsil kararlarının alındığı yerlerden biri. Hıristiyanlık âlemi açısından büyük öneme sahip...

Dinine bağlı bir Hıristiyan Dominik, öğrendiğim kadarıyla. Yol boyunca bana neredeyse hiç soru sormadı, konuşmaya ihtiyacı var gibiydi, sanki hayatı boyunca kimse oturup

dinlememişti onu. Belli ki doğru bir karşılaşmaydı bu. Her iki taraf da birbirine iyi gelmişti.

Uzun uzun sevgiden ve dinlerden söz etti. Sevgi adına yayılmaya başlayan pek çok dinin, zamanla nasıl da zorba öğretilere dönüştüğünü söyledi. Bazı Hıristiyan din adamlarına çok kızgındı mesela. Tanrı'yı sevdirmek yerine, insanları Tanrı'dan korkuttuklarını düşünüyordu. Hoşgörüsüz olmakla ve zalim infazlar yapmakla suçluyordu onları.

"Sadece düşüncelerinden dolayı çok insanın ölüm fermanı imzalandı" dedi.

Düşününce aklıma Hallacı Mansur geldi. "Enel Hak" dediği için zalimce öldürülen Hallacı Mansur. Yine düşüncelerinden dolayı zalimce katledilen Azerbaycan'ın büyük sufisi İmameddin Nesimi'yi düşündüm sonra.

Nesimi gerçekleri korkmadan söyleyen biriydi. Ölmeyi susmaya tercih etmişti. Bu nedenle derisi yüzülerek infaz edilmesi fetvası verilmişti hakkında. Rivayete göre halkın gözü önünde feci şekilde öldürülmüş, bu acıklı olayı kalabalıklar izlemişti. Hatta devrin müftüsü hiddetlenerek şahadetparmağını kaldırmış, "Bu öyle bir kâfirdir ki kazara pis kanı insanın bir uzvuna temas etse orasını kesmek lazım gelir" diyerek lanetlemişti. O sırada Nesimi'nin bir damla kanı adamın parmağına sıçramaz mı? İzleyenlerden biri müftünün parmağının kesilmesini söylemiş fakat müftü kendisiyle çelişerek parmağını yıkamış.

Bunun üzerine Nesimi de şu beyti söylemiş:

"Zahida bir parmağın kessen dönüp Hak'tan kaçar

gör bu miskin âşığı serpa sayarlar ağlamaz."

(O parmağı kesilmesin diye, kendi inandıklarından kaçıyor, Hak'tan kaçıyor

ama ben Âşık Nesimi, derimi yüzüyorlar gözümden yaş bile gelmiyor.

“Ne iş yapıyorsun sen?” diye sordu Dominik.

Uzun zamandır sufi felsefesi anlattığımı, ne yazık ki geçmişte bu topraklarda da anlattığı şeylere benzer durumlar yaşandığını söyledim.

“Sufizm nedir?” diye sordu merakla.

“Yaradan’la kul arasına kimsenin girmemesidir” dedim. “Sufizm aşktır. Sevgidir. Kendi içindeki Yaradan’ı bulmaktır. Yani ben bunca yıllık eğitimden ve ilimden sonra böyle olduğunu düşünüyorum.”

Azra “aşk” sözüne takılıp kalmıştı.

“Aşk insana zarardan ve acı sınavlardan başka ne verir ki?” dedi. “Bakın beyler ben çok âşık oldum mesela. Hiç mutlu değilim. Ne yapacağımı şaşırıp kendimi bilinmezliklere vurdum. Nereye gittiğim ne yaptığım belli değil.”

“Farkındayız” dedim. “Aşk acısı seni benimle karşılaştırdı işte, şimdi de belki hayatını değiştirecek bir yolculuğa çıkardı. Sabırlı ol biraz.”

“Sen hiç aşk acısı çekmemişsin belli” dedi Azra. Dominik de çok güldü bunun üzerine. “Ben de çekmedim ama sonunda kanser oldum, senin aşka hazır sağlıklı bir kalbin ve bedenin var en azından.”

Azra “Kimin derdi daha büyük diye yarıştırmayacağız ama değil mi?” dediğinde buz gibi bir hava esti içeride. Dominik ne diyeceğini bilemedi bir an.

Sonra lafı değiştirmek ister gibi, “Senin için aşk nedir Hakan?” diye sordu.

“Aşkı kelimelerle anlatmaya çalışmak, onu katletmektir. Bazı şeyler kelimelerle anlatılamaz. Anlatılırsa değeri kaybolur” dedim.

Bunun üzerine ateş kelebeklerinin hikâyesini anlatmak istedim.

“Dört kelebek bir gün bir ateşle karşılaşmışlar” diye başladım. “Ateşin ne olduğunu öğrenmek istemişler tabii. İlk kelebek ateşe biraz yaklaşmış ve aydınlık verdiğini fark etmiş. Arkadaşlarının yanına gidip ‘Ateş aydınlatıcı bir şey’ demiş...

İkinci kelebek bu bilgiyle yetinmeyerek daha fazlasını öğrenmek istemiş ve biraz daha yaklaşmış ateşe, böylece ısındığını hissetmiş. Sonra dönüp ‘Ateş aynı zamanda ısıtıcı da bir şey’ demiş arkadaşlarına. Üçüncü kelebek de fazlasını öğrenmek isteyip biraz daha yaklaşmış ateşe ve kanatlarının yandığını hissetmiş. Dönüp ‘Ateş aynı zamanda yakıcı da bir şey’ demiş. Sonuncu kelebek de daha fazlasını öğrenmek istemiş ve biraz daha yaklaşmış ateşe. Önce aydınlığı görmüş, sonra ısındığını hissetmiş, sonra yanmaya başlamış ve biraz daha yaklaşınca yok oluvermiş. Ateşin aslında ne olduğunu sadece o kelebek öğrenmiş ama dönüp anlatamamış. Ateşi ancak içinde kaybolan bilir. Tıpkı aşk gibi... O yüzden gerçek aşkı tadanlar anlatamamışlar.”

“Ne güzel anlattın” dedi Dominik. “Aşkta yok olmak...”

İznik’e vardığımızda akşam saatleriydi. Hava iyice kararmıştı artık. Dominik akşam yemeğini birlikte yememiz için ısrar etti.

Açlıktan ölmek üzere olan Azra gözümün içine bakıyordu bu teklifi kabul edeyim diye.

“Olur” dedim. İlk günümüzün ilk rızkı düşmüştü önümüze.

Alman da olsa Türk yemeklerine hayrandı Dominik. Hepimiz önce kuru fasulye, pilav, yoğurt ve turşu istedik. Azra öylesine açtı ki, ne yerse yesin doymayacağını düşünüp bir sürü şey daha söyledi. Kızartma, salata, tatlı, meşrubat, ayran ve daha neler neler...

“Yavaş” dedim. “Hepsini yiyemeyeceksin ki zaten. Ne bu açgözlülük? Bu kadar mı korktun üç beş saatlik açlıktan?”

“Alışkın değilim ben” dedi. Utanıyor gibiydi bu açgözlülüğü yüzünden. Ne de olsa hesabı Dominik ödeyecekti. Acaba

pişman olmuş muydu Azra'yı yemeğe davet ettiği için?

"Biz normal değiliz" dedi Azra mahcup bir ifadeyle bakarak. "Şu an ne yaptığımızı bilsen aklını kaçırırsın."

"Ya ne yapıyorsunuz?" diye sordu gülerek.

"Keşiş sayılabiliriz" dedi Azra. "Beş parasız, yemeksiz, hesapsız, plansız düştük yollara. Başımıza ne geleceğini bilmiyoruz. Bu yol bize ne öğretecek bilmiyoruz. Belki de hiçbir şey öğrenemeden döneceğiz. Hatta evlerimize geri dönebileceğimizin bile bir garantisi yok. Her şey belirsiz..."

"Harika" dedi Dominik. "Bu fikir nereden çıktı? Nasıl geldi aklınıza?"

Sonra ben söze girdim.

"Yirmi yaşındayken Bursa'da bir danışmanlık merkezine Hindistan'dan bir ruhsal öğretmen geleceğini öğrendim" diye başladım anlatmaya. "Doğu felsefesine meraklı bir genç olarak ben de hocayı dinlemeye gittim. Dokuz ya da on kişiydik derste. Hocanın Hint asıllı olmadığını aslında yirmi yıldır Hindistan'da yaşayan bir Hollandalı olduğunu öğrenince şaşırdım. Sakin ve dingin bir adamdı. Ne Hinduizm'den ne de başka dinlerden ve felsefelerden söz etti. Teslimiyeti anlattı o gün uzun uzun.

Yirmi yıldır hiçbir yerden maaş almadığını, bir gezgin olarak dünyayı dolaştığını söyledi. Hindistan'da da çeşitli tapınaklarda kalmış. Katılımcılardan biri 'Nasıl yani?' diye sordu hocaya. 'Siz yirmi senedir herhangi bir yerden maaş almadan mı yaşıyorsunuz, şehirlerde gezerek mi geçiniyorsunuz?'

'Evet' dedi hoca. 'Aynen öyle. Kendimi Tanrıya teslim ettim.'

'Aç kalmak, sokaklarda yatmak ya da paraya ihtiyaç duymaktan korkmuyor musunuz? Hayat bu her şey gelir insanın başına' diye sordu yine aynı katılımcı.

'Siz korkuyor musunuz?' diye karşılık verdi hoca.

‘Ben çok korkardım’ dedi katılımcı. ‘Bu yüzden düzenli maaşı olan bir işte çalışıyorum.’

‘Maaşınızın aksamayacağını düşünüyorsunuz yani öyle mi?’

‘Öyle.’

‘Ekonomik krizlerin üst üste yaşandığı bir dünya ekonomisine rağmen bu devirde, siz bile patronunuzun size her ay maaş vereceğinden eminsiniz. Peki tüm kâinatın yaratıcısı için çalışan ben, onun bana her ay besin vermeyeceğinden, kalacak yer vermeyeceğinden nasıl şüphe ederim?’

Bu sohbetten çok etkilemiştim o zaman. Ben de onun gibi teslimiyet içinde olmak istedim. Elbette herkesin yolu farklı... Ben belki ülkemi terk edip başka diyarlarda gezerek yaşamayacağım, zira başka bir yol seçtim ben. Başka bir yaşam amacı taşıyorum içimde. Ama her yıl mutlaka belli bir zamanı teslimiyetimi sınamak için ayıracaktım. Konforumdan ödün vermek ve ne kadar teslimiyet içinde olduğumu görmek için kendimi sınavlardan sınava atacaktım.”

Bütün bu anlattıklarım çok ilgisini çekmişti Alman dostumuzun. Neden bunu yaptığımı uzun uzadıya anlattığımda gözleri doldu.

“Hayatım boyunca öğrenmem gereken tek ders buydu aslında biliyor musun?” dedi. “O kadar güvenmedim ki kâinata, Yaradan’a ve adaletine, o yüzden iş delisi, kariyer delisi bir insan oldum. Düzenli maaş, dostlar, aile, düzenli hayat, gelecek garantisi, emeklilik garantisi, yatırım garantisi. Her şey kontrol altında olmalıydı. Kadere teslim olmamak için bir gece bile huzur içinde uyumadan çalışıp didindim. Başka ülkelerde yaşadım, başka diller öğrendim. Şimdi iyileşmek için Yaradan’a sığınıyorum ve ona teslim olmak istiyorum ama ne kadar saçma değil mi?”

Bizi yoldan alıp yoldaşlık eden dosta biraz da borcumuzu ödemek arzusuyla “Dilersen sana ney üflemeyi öğretebilirim” dedim. Hiç beklemediği bu teklifim şaşırtmıştı onu. Eğer bu

yolculuktan sağ salim dönersem onu bir ay içinde ofisime beklediğimi söyledim. İsterse seanslarıma da katılabilirdi. İyileşme sürecinde ona destek olmak istediğimi, benim de onu bu yolculuğunda yalnız bırakmayacağımı, onu bir yerden alıp başka bir yere taşıyabileceğimi söyledim.

Bir damla yaş süzüldü gözünden. Lavaboya gidip elini yüzünü yıkamak istedi. Yemekten başını kaldıramayan Azra da şaşkındı aslında. Dominik'in hayatında ilk kez gördüğü insanlara nasıl böylesine çabuk açılabildiğini, onları hemen nasıl benimsediğini, üstelik gözyaşı dökebilecek kadar kendine nasıl da yakın bulduğunu anlayamıyordu bir türlü.

"Sanki kırk yıllık ahbap" dedi arkasından. "Bu ne samimiyet?"

"Sadece biz onu değil, o da bizi buldu Azra" dedim. "Olaylara biraz da bu yönüyle bakmayı dene. İhtiyacı olanı çekti hayatına. Onu eli boş gönderemezdim. Biz de ihtiyacımız olanı çektik hayatımıza, o da bizi elimiz boş gönderemezdi."

"Bence biz çok şanslıyız" dedi gözü kararmış gibi yemeye devam ederken. "Sapığın tekine de denk gelebilirdik. Bizi doğrayıp çöpe atabilirdi."

"Ama öyle olmadı."

"Şans işte Hakancığım. Tamamen şans."

"Hayır, bunun adı şans değil. Niyet. Daha doğrusu niyetle buluşma. İhtiyacın olan şeye yürümeye niyet ettiğinde, onunla buluşursun muhakkak. Bizim niyetimiz de yol almak ve rızkımız olanla buluşmaktı. Öyle de oldu. Belli ki bu yeni dostumuzun ihtiyacı olan duygusal iyileşme ve destekti."

''Bunun adı şans değil. Niyet.

Daha doğrusu niyetle buluşma.

İhtiyacın olan şeye yürümeye niyet ettiğinde, onunla buluşursun muhakkak.''

"Konuyu bu kadar karışık anlatmaya gerek yok bence. Şans işte. Daha ne uğraşıyorsun? Ben asıl geceyi nerede geçireceğiz

diye düşünüyorum şimdi. Her yeri sağanak götürdü. Çadır açacak yer mi var ki?"

"Sırası gelince onu da düşünürüz" dedim. Dominik'in geri döndüğünü görünce kapatmak istedim konuyu.

"Sırası ne zaman gelecek? Bence geliyor işte. Gece oluyor."

"Size bir teklifim var çocuklar" diyerek yerine oturdu Dominik. "Hadi bu gece İznik'te kalın, size yarın Ayasofya Camii'ni gezdireyim ne dersiniz? Aynı otelde kalalım hatta. Ben hemen ararım, iki kişilik rezervasyon yaptırırım. Benim misafirimsiniz ona göre. Kabul mü?"

Azra ağzındaki lokmayı çiğnemeyi unutmuş gibi, donup kalmıştı öylece.

"Bu soruya Azra cevap versin" dedim imalı bir gülümsemeyle.

"Kabul kabul" diye kekeledi dolu ağzıyla. Şaşkınken gerçekten çizgi film kahramanlarına dönüşüyordu. İkimiz de gülmeye başlamıştık Azra'nın haline.

"Çatlayacaksın diye korkuyorum" dedi Dominik.

"İçimde dursun, stok yaptım" diye karşılık verdi Azra ciddi ciddi.

"Yok artık!" dedim.

Daha fazla dayanamadım, patlattım kahkahayı. Dominik de gülmekten yerlere yattı.

Azra'nın telefonuna mesaj gelmişti. Zaman zaman işitiliyordu telefonun sesi... Mesajı duyunca rahatsız olmuştum. Azra ruh halimi anlamış olacak ki, telefona bakmak için kalktı masadan. Yanımızdayken okumadı mesajı.

Döndüğündeyse asıktı yüzü. Az önceki neşesinden eser kalmamıştı. Huzursuz ve sıkıntılı görünüyordu.

Merak etmemiştim ama rahatsız olduğumu ve telefonla bu kadar uğraşmasının bu yolculuğa zarar vereceğini anlaması

gerektiğini söyledim ona. "Günde bir kez ve sadece bir dakika" diye hatırlattım ve ne olduğunu sordum ister istemez.

"Çok sevdiğim bir arkadaşım işinden kovulmuş" dedi. Üzüntüsü bundanmış. "Dert paylaşmak güzeldir" dedim. "Özellikle de arkadaşlar arasında. Ama amaç edindiğin yola sadakat de esastır."

Azarlanmış bir kız çocuğu gibi boynunu bükerek, haklı olduğumu söyledi. O an belli etmemiştim ama haklı olduğumu söyleyebilmesi bile Azra açısından önemli bir ilerleme sayılırdı. Memnun olmuştum.

Neyse ki kaçan keyfimiz yerine geldi hemen. Yemekten sonra kalkıp otele geçtik hep birlikte. Dominik, yemekte bahsettiğim müzik aletinin ne olduğunu merak ettiğini söyledi yolda. Yarın mümkünse çarşıda kendisi için bir ney bulmamı ve onunla tanıştırmamı rica etti.

Dilerse bu gece neyle onu tanıştırabileceğimi, çünkü yanımda taşıdığımı söyledim. Bizi bir şeyler içmek için odasına davet etti bunun üzerine. "Lütfen neyinizi de alın gelin çocuklar, sizi bekliyorum" dedi.

Gece Alman dostum için ney üfledim odasında. Gözlerini uzun uzun kapadı dinlerken, sonra ağlamaya başladı, derken sakinleşti, huzur buldu ve oturduğu yerde derin bir uykuya daldı.

"Ona gerçekten iyi geldin Hakan" dedi Azra. "Ney tam da dediğin gibi bir şey... Önce acı, keder, ayrılık, sonra huzur ve coşku."

"Öyledir" dedim. "Ayrı kültürlerin insanları olsak da duygularımız her coğrafyada aynıdır. Özümüzde hepimiz insanız. Hadi biz de odalarımıza gidelim artık. Uyuyalım. Yarın uzun bir gün olacak..."

"Ben de ney üflemek istiyorum" dedi.

"Bir sen eksiktin" dedim gülerek. "Ney zor bir enstrümandır. Çok sabır ister. Hatta ses çıkartmak bile bazen aylar

sürebilir."

"Ver bak hemen ses çıkartacağım" dedi. Heyecanla aldı neyi eline. Ne yapıp ettiyse de ses çıkartamadı bir türlü. "Bozuk bu ney" dedi.

Güldüm.

"Herkes önce bunu söyler. Suçu neye atar ama bilmez ki bozuk olan ney değil, sabırsız olan kendidir."

Neyin nasıl üflenmesi gerektiğini gösterdim sonra. Yarım saat daha uğraştı ama olmadı. Üflemekten başı döndü sonunda, hırslanarak kalktı yerinden.

"Bak bunu yapacağım, ses çıkartacağım, göreceksin" dedi. Neyimi ödünç isteyip odasına gitti. Gece boyunca kim bilir daha ne kadar üflemeye zorladı kendini ama muhtemelen hiçbir sese ulaşamadı.

Çünkü ney sabır sınavıdır her şeyden önce. Gerçek sabrı ister, her güzel şey gibi. Ve güzel yolların kestirmesi yoktur.

Baştan yaşama şansım olsaydı daha çok dinlenirdim.

Hayat yolculuğumu bir yetişkin ciddiyetinde değil de, bir çocuk umursamazlığı içinde yaşardım.

Eski tecrübelerim sayesinde bedenimin sesine göre hareket etmeye alışmıştım. Saat kullanmıyordum ama uyandığımda doğru zamanda olduğumu hissettim. Gün doğmamıştı henüz, keskin ama temiz bir serinlik vardı dışarıda.

"İşte şimdi" dedim içimden. "Tam zamanı."

Doğruca Azra'nın kaldığı odaya gidip kapısını çaldım. Açıkçası onu uyandırmak çok da kolay olmadı. İlk gecesini alışkın olduğu gibi bir yatakta geçirmesine sevinmiştim. Çadırda uyumak zorunda kalsaydık uzun süre kendini toparlayamayacak kadar güç bir gece geçirecekti.

Saçı başı dağılmış, yüzü şiş, gözleri yarı kapalı halde kapıyı açtı, neden sonra.

"Ben de rüyamda kapı çalıyor sanmıştım" dedi beni görünce. "Ama sen rüyanda beni görüp gelmişsin belli ki."

"Hadi hazırlan da çıkalım" dedim.

"Nereye?" diye çıkıştı. "Daha sabah bile olmadı. Nereye yetişiyoruz sanki? Yatalım dinlenelim, başımıza ne geleceği belli değil. Hazır fırsat bulmuşken tadını çıkaralım işte."

"Meditasyon için en doğru zamandayız ama. Bunu kaçıramayız."

"Sen yap o zaman. Benim hiç işim olmaz meditasyonla."

Tam kapıyı kapatmak üzereydi durdurdum.

"Burada kuralları ben koyarım küçükhanım. Bir hafta boyunca bu böyle. Yapacak bir şey yok. Hadi hazırlan."

Sürünürcesine çıktı odadan. Sinirleri tepesindeydi yine ama tepki vermiyordu artık.

Birlikte lobiden bahçeye geçtik. Serin ve nemliydi hava. Islak toprak, ağaç ve çiçek kokuyordu her yer. Çardağın altında bir başına oturan Dominik'i görünce ikimiz de şaşırdık.

"Sen bu saatte, daha gün bile ağarmadan ayaktasın yani öyle mi?" diye sordum.

"Hayatım boyunca hep bu saatlerde kalktım zaten. En iyi bildiğim şey bu. Ancak şimdiye kadar hep kendimi biraz daha fazla öldürmek için yaptığım şeyi artık biraz daha fazla yaşayabileyim diye yapıyorum."

"Yine de uyuyup dinlenmek daha mantıklı sanki" dedi Azra, uykulu gözlerle bakarken.

"Daha çok zamanın var gibi geliyor çünkü sana" diye cevapladı Dominik. "Oysa hiçbirimizin çok zamanı yok. Her gün son gün olabilir, bilemiyoruz ki."

Sabah sabah yine ölümlerden, son günlerden, kaçıp giden fırsatlardan söz ediyoruz diye Azra'nın enerjisinin iyice çöktüğünü sezdim. Artık konuşmasa bile duyabiliyordum içinden geçenleri. Bir an evvel yatağına geri dönmek istiyordu. Henüz uykusunu açabilmiş değildi. Ortalık karanlıktı. Kafayı vurduğu gibi yeniden uyuyabilirdi.

Üçümüzün birlikte meditasyon yapmasını teklif ettim. Dominik hiç düşünmeden heyecanla kabul etti. Azra da çaresizce başını salladı.

"Hadi yapalım da gidip yatalım" dedi. "Ama böyle giderse beni yarı yolda kaybedersin söyleyeyim. Dün sufiydin bugün Hint. Bu kadar hız bana çok fazla."

Azra'nın şakasını Dominik de çok içten bulmuştu, gülmekten alamadı kendini. "Çok komik bir ikilisiniz gerçekten" dedi. "Bu yol sizin için nasıl bitecek merak ediyorum. Hastalığımı atlatırsam muhakkak bir ay sonra kapınızı çalacağım İstanbul'da, neler oldu, neler bitti dinlemek istiyorum."

"Hayhay" dedim. "Ama şimdi meditasyon zamanı. Ayrıca meditasyon Hint dillerinden ya da Budist dillerinden gelen bir kelime değildir. Mesele Hint olmakla ilgili değil yani.

Meditasyon Fransızca bir kelimedir. Pek çok sözlükte Fransızca meditasyon olarak ifade edilen kelime, Türkçeye tefekkür diye çevrilmiştir. Fransızcaya da Latince 'meditatio' kelimesinden geçmiştir. Latincede 'derin düşünme' anlamına gelir. Yani sizden istediğim tek şey, şu bir saat boyunca sessizce durup derin düşünceye dalmak."

"Bende düşünecek konu çok" dedi Azra, çardağın bir köşesine çökerek. "Hangi birini düşüneyim? İki gün şuradan kalkmasam düşünmekle bitmez."

"Derin düşünce öyle bir şey değil ama" dedim. Ve sonrasında onlara benim "şükretme meditasyonu" adını verdiğim meditasyonu yaptırdım. İnsanoğlu sahip olduğu değerleri çabuk unutuyor. Define sandığının üzerinde oturup dilencilik etmek gibi bir şey... Şükretme meditasyonu sahip olduklarımızın farkına varmamızı sağlar. Enerjimizi yükseltir. Moralimizi düzeltir. Şems'in de dediği gibi: "Şükrettikçe, şükredeceğimiz şeyler çoğalır."

Meditasyonumuza sabah rüzgârı, kuşların sesi ve horozların ötüşü bir müzik gibi eşlik etti. Meditasyon bitince herkesin enerjisi değişti. Azra'nın yüzü gülüyordu. İkisi de teşekkür ettiler bana.

Kahvaltıdan sonra hep birlikte Ayasofya Camii'ni gezdik. Tarihini uzun uzun anlattı Dominik. Bizim açımızdan hem öğretici hem de keyifli bir gezi oldu.

Öğleden sonra ayrılık vakti gelmişti. Ayasofya Camii'nin karşısındaki çay bahçesinde vedalaştık. Yardımları için teşekkür ettik Dominik'e. Kısmetse bir ay sonra yeniden görüşecektik inşallah. O da iki gün daha İznik'te kaldıktan sonra İstanbul'a geri dönecekti. Tedavisi için zorlu bir süreç vardı önünde. Bana adresini yazmasını istedim. Döner dönmez bir ney yollayacaktım ona. Hastaneden sonra muhakkak ney derslerine başlayacaktı. Öyle anlaştık.

Çantalarımızı sırtımıza alıp kendimizi yola vurduk Azra'yla. İznik'ten Orhangazi yoluna doğru yürümeye başladık. Sahiden de alabildiğine belirsiz bir serüvenin içindeydik. Bu

yol nereye gidiyordu, daha nereye kadar gidebilirdi, biz yolun ne kadarında varız ya da yokuz bilmiyoruz. Pek konuşmadan yan yana epey yol aldık. Yürüdükçe de terlemeye başladık. Ara sıra esmesine rağmen genel olarak hava bunaltıcıydı. Sıcaklık yolculuğu epey zorlaştırıyordu.

Bir ara ağladığını gördüm sanki Azra'nın. Kendi bir şey anlatmadığı sürece konuşup içindeki yüzleşmelerin önünü kesmek istemedim. Kim bilir neler geçiyordu aklından, hangi korkusuyla ya da hangi zaafıyla karşı karşıya kalmıştı içten içe...

"Kendimi değersiz hissediyorum" dedi biraz sonra.

Sustum. Hiçbir şey söylemedim. Niçin değersiz hissettiğini de sormak istemedim. Bazen sessizlik konuşmaktan daha etkili olabilir. Zaten o anlatmak isteseydi anlatırdı.

Biraz daha yol aldıktan sonra Azra'dan bir sevinç çığlığı duydum. "Papatyalar! Papatyalar!" dedi çocukça bir coşkuyla. Yanaklarından süzülen yaşları da gördüm ama. Coşkusuna karışan tuzlu damlalar... Nasıl da inişli çıkışlı bir ruh hali içindeydi. Ne fırtınalar kopmaya başlamıştı kim bilir derinlerinde.

"Papatyalara bayılırım!" diye bağırdı. Koşarak papatya tarlasına daldı. Hiçbirini koparmaya kıyamadan eğilip kokladı. Hatta onlarla konuştu bile. Yumuşacık okşadı.

Mutlu görünüyordu sanki. Biraz oturduk çiçeklerin arasında. Sonra sırt çantasından, pembe bir not defteri çıkardı. "Şimdi sen beni dinle sufi" dedi. "Sadece siz notlar alıp okumalar yapmıyorsunuz. Biz de fena sayılmayız. Sizinle tanıştıktan sonra bendeniz de çok notlar almaya başladım efendim."

Keyiflenmiştim açıkçası. Tuhaf bir iyilik hali vardı içimde. Azra'nın defterini karıştırıp bana okuyacağı sayfayı araması heyecanlandırmıştı beni.

"İşte buldum!" dedi ve başladı okumaya.

Seksen dokuz yaşındaki

kadından hayat dersi...

Baştan yaşama şansım olsaydı daha çok dinlenirdim. Hayat yolculuğumu bir yetişkin ciddiyetinde değil de, bir çocuk umursamazlığı içinde yaşardım. Daha çok dağa çıkar, daha çok nehre girer ve daha çok günbatımı izlerdim. Daha çok gerçek sorunum ve daha az hayali sorunum olurdu. Ah evet, iyi anlarım da oldu ve her şeye yeniden başlayabilseydim daha çok iyi anı biriktirmek isterdim. Hatta tek amacım birbiri ardına güzel anı biriktirmek olurdu. Ve daha çok papatya severdim.

Bazı sözler tek başına derinlikler içermeyebilir. Kimin söylediği sözlere daha büyük bir değer ve anlam katar. Azra'nın not defterinden okuduğu bu sözler tek başına belki bir şey ifade etmeyebilirdi. Ancak bunların yaşamının son demlerine gelmiş, 89 yaşında bir kadının gönlünden döküldüğünü bilmek, her şeyin anlamını değiştiriyordu.

"Ve daha çok papatya severdim" diye yineledi Azra. "İtiraf etmeliyim ki özellikle bu cümlede tüylerim diken diken oldu Hakan. Seksen dokuz yaşında bir kadın, koskoca bir hayat yaşamış ama küçücük incelikler içinde tarif etmiş hayatı... Çok etkileyici değil mi?"

Onaylar gibi salladım başımı. Azra'nın defterini alıp bir kez daha okudum aynı yeri.

"Baştan yaşama şansım olsaydı, daha çok dinlenirdim." Ne kıymetli bir ikaz aslında... Özellikle günümüz insanı açısından. Hepimiz sürekli bir koşuşturma içerisindeyiz ama nereye gideceğimizi bilmiyoruz. Sadece acele ediyoruz. Aceleciliğimiz bizi istediğimiz yere erkenden götürmüyor üstelik, dinlenmedikçe ulaşmak istediğimiz yere daha da gecikiyoruz.

"Hayat yolculuğumu bir yetişkin ciddiyetinde değil de, bir çocuk umursamazlığı içinde yaşardım." Öyle ya... Asıl bilgelik çocuklukta gizli... Biz ciddi yetişkinlere ne çok şey öğretiyorlar varlıklarıyla. Küçücük bir odanın içinde, birkaç parça eşyayla nasıl da mutlu olup oyunlar kurabiliyorlar,

birine çok kırılsalar bile beş dakika sonra geçiyor küslükleri, sanki hiçbir şey olmamış gibi barışıyorlar, her şeye rağmen gülebiliyorlar. Oysa yetişkinler ciddiyeti marifet sanıyor. Gülmek özensizlik, ucuzluk, hafiflik gibi... Ciddiyetse güven veriyor sanki... Halbuki tam tersi. Gülmek yaratıcıdır, üretkendir, birleştiricidir, ilham vericidir, besleyicidir. Hastalıklı olan ciddiyettir. Köreltir, yorar, yalnızlaştırır, kısırlaştırır ciddiyet.

Yaşar Kemal ne güzel söylemişti şiirinde:

"Gülümse bitsin karanlık

Gülümse karamsarları şaşırt.

Gülümse güller açsın yüzünde

Gülümsemenle yayılsın ışık."

"Daha çok dağa çıkar, daha çok nehre girer ve daha çok günbatımı izlerdim. Daha çok gerçek sorunum ve daha az hayali sorunum olurdu."

Belki de Azra'nın defterine not ettiği bu satırlar onun düşünce tohumlarıydı aslında. Şimdi bu tohumlarının tezahürünü yaşıyordu hayatında. "Daha çok anı biriktirin ve daha çok papatya severdim" diye sonlanıyordu yazı. Papatyaların koynuna fütursuzca kendini atan genç kadına bakarken, yazdıklarıyla yaşadıkları arasındaki benzerliklere takılıyordu aklım.

"Biliyor musun Azra?" dedim. "Tam da yazdıklarını yaşıyorsun, farkındasın değil mi?"

"Farkındayım" dedi. "Buna aracı olduğun için teşekkür ederim. Şu bir günde bile birçok şey öğrendim."

"Sen de bana vesile oldun Azra. Mesela ben bu papatyaları görmedim bile. Tutturmuşum ille de bir yol... Etrafımda neler olduğunu görmüyorum. Sağıma soluma bakmama fırsat oldun. Belki hayatımı bile böyle yaşıyorum. Evet, önümüzde varmayı hedeflediğimiz bir durak yok. Yolu yürümeyi hedeflemişim sadece kendime. Sanırım tek hedefim bu. Oysa

yolun etrafı kalabalık. Yolun etrafı güzelliklerle, işaretlerle, fırsatlarla dolu... Bunu da görmek lazım... Beni yoldaki papatyalara uyandırdığın için teşekkür ederim sana."

Üstadın dediği gibi: "Yola, saf bir niyetle, sadece anlamak ve öğrenmek üzere çıkarsan, kibirden kendini arındırıp ilerlersen mutlaka sana bilmen gerekeni öğretecek bilgelerle karşılaşırsın..."

Ben üstadı hatırlayıp düşüncelere dalmıştım ki "Ney üflemek istiyorum" dedi Azra, kısık bir sesle ama içtenlikle. Büyük bir iştahla neyi aldı eline, defalarca üfledi ama olmadı yine. Ney konuşmadı onunla.

"Çocukların bilgeliği çok kıymetlidir.

Mesela nedensizce mutlu olmayı öğretebilirler yetişkinlere, ayrıca istediklerini elde edinceye kadar vazgeçmemeyi de..."

Hava kararmak üzereyken anacaddeden sapıp en yakın köye doğru yürümeye başladık. Bir köy çeşmesi, tarla ya da meyve bahçesi bulmaya ihtiyacımız vardı artık. Ayaklarımıza karasular inmişti. Bugün, otostoptan yana şansımız da yaver gitmemişti. Muhtemelen bu civarda konaklamak zorunda kalacaktık.

Bir köy tabelası görüp yolu izledik. Ağaçlıklı geçidi aştıktan sonra köy meydanına vardık. Akşam ezanı okunuyordu artık. Gördüğümüz ilk yer köy kıraathanesi oldu. Hemen girdik içeri.

Ocak başındaki çaycıya, uzak yoldan geldiğimizi, aracımızın olmadığını izah ettim. Köyde su içebileceğimiz bir çeşme olup olmadığını sordum. Bize bahçesinden meyve verebilecek biri de çıkar mıydı acaba?

"Dur dur" dedi çaycı. Bir bacağı topallayarak ocağın arkasından seğirtip geldi yanıma. Topal Ali'ymiş adı. Üstelik daha bebekken almış "topal" lakabını. Henüz bacağını sakatlamadan evvel, küçücükken yükünü de vermişler sanki sırtına. "Su ikram ederiz, çay ikram ederiz. Çeşme aramaya ne gerek?" dedi.

Boş masalardan birini işaret edip oturmamızı istedi.

"İçeride duramayacağım" dedi Azra. "Boğuluyorum. Ölüyorum susuzluktan." Bahçeye çıkıp ahşap masalardan birine geçtik. Saatlerdir hiç durmadan yürüdüğümüz için ikimiz de hâlâ kan ter içindeydik.

Aslında ikimiz de açlıktan bayılmak üzereydik ama önce susuzluğumuzu gidermeye ihtiyacımız vardı.

Topal Ali bir sürahi su bıraktı masamıza. Yanına da iki su bardağı koydu. İki de demli çay...

Paramızın olmadığını, dolayısıyla bize servis yapmamasını söyledim. Su için minnettardık. Şurada durup dinlenmek de iyi gelmişti ikimize. Ancak fazlasını ödeyecek paramız olmadığını, bizi borçlandırmamasını rica ettim.

"Benim param var" diyecek oldu Azra ama sustu hemen. Yanında getirdiği parayı kullanmayacağımızı öğrenmişti artık. Hatta bir şekilde o paradan kurtulması gerektiğinin de farkındaydı.

"Olur mu öyle şey?" diye atıldı Topal Ali. "Çaylar benden."

Meydanı geçtikten sonra yolun ikiye ayrıldığını, sola giden toprak yolun üzerinde bir de çeşme olduğunu söyledi. "Aklınızda bulunsun" dedi.

"Eyvallah" dedim. Biraz daha dinlenip ayaklandık. Azra yorulmuştu. Ama çok şikâyet etmiyordu bugün.

Köyde çadır kurmak için uygun bir arazi bakacaktım. Olmazsa izin isteyip birinin bahçesini kullanmayı rica edecektim.

Topal Ali'nin tarif ettiği yolu geçerken sokak çeşmesini de bulduk. Bir süre çeşmenin başında dinlendik. Su içtik yine.

Tam köşede bir bisikletçi olduğunu gördük. Kapısındaki yazı dikkatimi çekmişti. Yakından görmek için biraz daha yaklaştım:

"Çocuklara bisiklet tamiri bedava."

"Sahiden de bedava mı?" dedim başımı dükkândan içeri uzatıp, tamirciyi selamlayarak.

"Tabii ki öyle" dedi. "Çocukların parayla pulla ne işi olur? Onların derdi oyun. Kafalarını karıştırmaya ne gerek var?"

Azra'nın yorgun tebessümü çok etkilemişti beni. "Hayatım boyunca hep bisiklet kullanmayı sevdim" dedi. "Ne oyuncak bebeklerle işim oldu ne incik boncukla."

"Turist misiniz?" diye sordu tamirci. "Buradan olmadığınız belli."

“Keşişiz” dedim. “Bir tür hac yolculuğu bizimkisi.”

“Bak hele” dedi tamirci heyecanlanmış gibi. “Gelin soluklanın da anlatın bakayım neymiş keşişlik.”

Bize birer çay ve eşinin öğlende dükkâna getirdiği ıspanaklı böreklerden ikram etti. Sohbet ederek afiyetle yedik.

Azra’nın kendini toparlaması içimi rahatlatmıştı. Sıcacık çay ve iki yudum yiyecekle kendine gelmişti hemen. Keyfi de yerindeydi nihayet. Eskisi gibi daha konuşkandı yine. Şükür.

Satılık bisiklet olup olmadığını sordu tamirciye. “Olmaz mı?” dedi o da. Dükkânın önündekileri gösterip hepsinin yeni olduğunu, arka sıradakilerin de ikinci el bisikletler olduğunu söyledi. Hepsi satılıkmış.

“Güzelmiş” dedi Azra. Aklından geçenleri okumuştum sanki. Elini çantasına atıp cüzdanını çıkardı sonra. Kaç parası olduğunu sayıp tamirciye gösterdi.

“Bununla bisiklet alınır mı?” diye sordu. “Oho!” dedi adam. “On tane bisiklet eder o.”

“On tane bisiklet alıyorum o halde.”

Adam da şaşkındı ama akşam akşam iyi satış yaptığını düşünerek keyiflenmişti tabii.

“Ne yapıyorsun sen?” diye sordum Azra’ya. “On bisikletle mi devam edeceğiz yola?”

“İkisi bize yeter” dedi. “Kalanını çocuklara hediye aldım.”

Tamirci nasılsa köyün bütün çocuklarını tanıyordu. Bisiklet özlemiyle yanıp tutuşan varsa, onları sevindirmesini rica etti Azra.

“Kabul” dedi tamirci. “Sevindiririz elbet. İşimiz bu bizim.”

Ortalık iyice karanlık olmadan kalkmamız gerektiğini söyledim Azra’ya. Kalacak yer bulmamız gerekiyordu bir an önce. Tamirciye çadır açabileceğimiz güvenli bir arazi olup olmadığını sordum çıkarken. Köy çıkışında kamp

yapabileceğimiz yerler olduğunu söyledi. Ayı, kurt, yabandomuzu gibi hayvanlarla karşılaşma şansımız da yokmuş neyse ki.

"Oh!" dedim duyunca. "İşte buna çok sevindim. Biz ancak gidip kurarız çadırı. Sohbet için de, ikram için de hakkınızı helal edin."

"Helal olsun, ne demek? Her zaman bekleriz" dedi tamirci. Kapıya kadar geçirdi bizi.

Bisikletlerimize atlayıp asıldık pedallara.

Azra'nın neşesi küçük bir kız çocuğununkinden farksızdı.

"Yıllardır bisiklet sürmedim ama unutmamışım işte bak gördün mü?" dedi.

"Gördüm, gördüm" dedim gülerek. "Bazı şeyler istesen de istemesen de hayat boyu unutulmuyor."

"Hadi yarış!" diye bağırdı, hızla çevirmeye başladı pedalları. Rüzgârın kızıydı sanki. Siyah saçlarını akşam karanlığına yayıp süzülüverdi. Ben de peşinden. Coşkun ırmaklardan daha hızlı akıyorduk rampadan aşağıya. Durmamız imkânsız gibiydi bu hızla. İkimiz de nereye konacağımızı düşünmeden uçuyorduk iki tekerleğin üzerinde.

Önümüzde bir yel değirmeni belirmişti. Azra'nın değirmene doğru sürdüğünü fark ettim.

Ne var ki bu hızlı uçuşun sert bir çakılmayla sonuçlanabileceği ihtimalini de düşünmek lazımdı tabii ama düşünemedik işte. Ön tekerleği iki kayanın arasına sıkışan Azra, bisikletin üzerinden fırlayıp takla atınca ne yapacağımı şaşırdım. Sol kaşı açılmıştı yere vurunca, iki bacağı da kanıyordu ama birini hareket ettiremediğini söyleyince çok korktum. Ağlayıp inliyordu acıdan.

Çantamdan su ve sargı bezi çıkardım hemen. Dizlerine pansuman yapıp sardım. Tek kolunu boynuma atıp ayağa kalkmasına yardım ettim ama gerçekten de sağ bacağını basamıyordu.

"Hastaneye gitmem lazım" dedi. "Kırıldı belki de, çok acıyor. Bu halde devam edemem."

Caddeye kadar yürümek zorunda olduğumuzu söyledim. Oradan otostop çekmemiz gerekecekti. Şu durumda kamp yerine gidip çadır kurmanın bir anlamı yoktu. Azra'nın yaralı bacakla geceyi geçirmesi tehlikeli olabilirdi.

Caddeye çıkar çıkmaz bir kamyonet durdurmayı başarmıştık. Sabahtan beri bir araç bile çevirememişken, akşam akşam henüz elimi bile havaya kaldırmadan bir kamyonet durdurabilmiş olmamız kısmetimizdi gerçekten.

Hastaneye gitmek zorunda olduğumuzu söyledim şoföre. Azra'nın hali ortadaydı işte. Bisikletleri kamyonetin arkasına atıp bindik.

Bizi hemen en yakın hastaneye götürdü şoför sağ olsun. Hastanenin acil servisinden girdik hemen. Bacağında doku zedelenmesi oluşmuş Azra'nın. Neyse ki kırık ya da çatlak yoktu ama bir iki gün üzerine basarken dikkatli olmasını istedi doktor.

Çaresizce gözümün içine bakıyordu Azra. Yola nasıl devam edeceğinin cevabını arıyordu yüzümde.

Sakin olmasını istedim sadece. "Sen kararlıysan, niyetin sağlamsa yol açılır zaten korkma" dedim. "Kısmetinde olanı yürürsün muhakkak. Sen iyi olmaya bak."

"Sen kararlıysan, niyetin sağlamsa yol açılır zaten korkma. Kısmetinde olanı yürürsün muhakkak. Sen iyi olmaya bak."

"Şu halime bak, kan kaybından öleceğim" dedi dizlerini işaret ederek şaka yollu.

"Ne demezsin, bu kan kaybı yaşatmaz seni" dedim. "Yazalım mı Twitter'a! Kan isteyelim mi?"

"İsteyelim. Sıfır grubu negatif..."

"Öyle mi? Ben sana kan veremiyormuşum maalesef. Gruplarımız farklı."

Sürgülü perdelerle birbirinden ayrılan yataklardan birine motosiklet kazasında yaralanan genç bir adam getirildi o sırada.

Ameliyathanenin hemen hazırlanmasını istedi Azra'yla ilgilenen doktor. Gelen yaralının fazla vakti yoktu belli ki. Hemen müdahale edilmesi gerekiyordu. Çok geçmeden onun için sıfır negatif kana ihtiyaç olduğu haberi geldi.

İkimiz de birbirimize baktık o an.

Azra'nın içinden geçenleri görmüştüm gözlerinde. Anladığımı ifade etmek ister gibi doktorla konuşacağımı söyledim. Çok geçmeden yanımda bir hemşireyle döndüm.

"Kan verebiliyorum değil mi?" diye sordu Azra hemşireyi görür görmez.

"Verebiliyorsunuz" dedi hemşire.

Neyse ki sabah hissettiği kırgınlık da sorun çıkarmadı. Yaralıya sağlıklı şekilde kan verebildi.

Yaralının yakınları birer ikişer hastaneye doluşmaya başlamıştı. İlerleyen saatlerde annesi olduğunu sonradan öğrendiğimiz bir kadın yanımıza gelip Azra'nın boynuna sarıldı.

"Artık sen benim kızımsın" dedi. "Oğlumun hayatını kurtarmışsın kanınla. Seni ölene kadar başımın üstünde taşısam borcumu ödeyemem."

"Rica ederim, kim olsa aynı şeyi yapardı."

Yaralının kız kardeşi, babası ve amcası da Azra'nın duyarlılığına minnettardı. Bir an olsun yanımızdan ayrılmak istemediler. Bir şekilde borçlarını ödeyebilmeyi diliyorlardı.

Azra kilitlenmiş gibiydi. Ne konuşabiliyor ne hareket edebiliyordu. Gözpınarları dolu öylece bekliyordu oturduğu yerde. Ailenin minnettarlığı karşısında söyleyecek söz bulamıyordu. Teşekkürlerin altında eziliyordu sanki. Üzerine çöken bu mahcubiyetin, yaşadığı gönül rahatlığıyla bir ilgisi vardı aslında. Vicdanı tertemizdi. Üzerine düşeni kendini hiç

sakınmadan hakkıyla yapabilmiş olmanın hafifliği ve huzuruyla tarifsiz bir alçakgönüllülüğe sürüklüyordu süreç onu.

Sonradan aileyle birlikte hastanenin kafeteryasında oturduk. Azra'nın yüzünde tarifsiz bir mutluluk vardı. Hayatında ilk defa birinin hayatta kalmasında payı vardı. Belki de ilk kez bir işe yaradığını hissediyor olmalıydı. Papatya tarlasına koşturmadan evvel kendini ne kadar değersiz bulduğundan söz etmemiş miydi? Ne garip... Hastalığını dillendirir dillendirmez, şifaya kavuşmuştu sanki...

Aileyle sohbet ettik biraz. Nereden gelip nereye gittiğimizi sordular bize. Ben de hikâyemizi anlattım bir çırpıda. Yaralının babası tır şoförüymüş. Sabah da Çanakkale'ye gidecekmiş. Bizi götürmekten mutluluk duyacağını söyledi. Ayrıca ısrarla geceyi evinde misafir olarak geçirmemizi istedi.

"Yük olacağız ama size" dedi Azra.

"Helal olsun" dedi yaralının babası. "Yük değil, Tanrı misafirimiz olursunuz."

-11-

"Bizi esir ettiler

bizi hapse attılar

beni duvarların içinde

seni duvarların dışında.

Ufak iş bizimkisi.

Asıl en kötüsü

bilerek, bilmeyerek

hapishaneyi insanın kendi içinde taşıması."

– Nâzım Hikmet

Gün ağarırken Çanakkale'ye doğru yola düştük. Murat Ağabey'in yüzü umut ve şükran doluydu. Gecenin geç saatlerinde oğlunun durumunun iyi olduğu, gözünü açtığı haberini almış. Annesinin elinden tutmuş, "Geri döndüm..." diye fısıldamış. Doktorlar bundan sonrasının kolay olduğunu söylemiş. Murat Ağabey de gönül rahatlığıyla yola çıkabilmişti nihayet. Aklı oğlunda kalmayacaktı.

Dün geceden beri belli etmemeye çalışsa da çocuksu, masum bir coşku vardı Murat Ağabey'in üzerinde... Bisikletlerimizi tıra bir yükleyişi vardı ki, sanki gökyüzüne yol kurup bulutlara sürecek.

"Allah'ın işi işte" dedi direksiyonun başında derin bir iç geçirerek. "Nefes alıp verdiğiniz her an bilin ki size sunulmuş en büyük fırsattır çocuklar."

"Öyle aslında" diye karşılık verdi arka koltukta incinmiş bacağını rahatça uzatarak oturan Azra. Şaşırmıştım bu beklenmedik hızlı cevabına. Ne söyleyeceğini merak ederek dönüp yüzüne baktım.

Yorgun ama sakin ve kendinden emin bir kadın vardı karşımda bu kez. "İnsan başına ne geleceğini bilemiyor ki"

dedi, soran bakışlarıma karşılık açıklama yapmak ister gibi. "Öyle değil mi ama? Dün bisiklet sürüyordum mesela, sonrasında yürüyemez hale de gelebilirdim. Şükür ki, hafif bir incinme yaşıyorum o kadar. Murat Ağabey'in oğlu da mesela. Dün bu saatlerde sapasağlam evinde uyuyordu belki. Şimdi hastanede ve hayata ikinci kez gözlerini açıyor. Bence hayat her an yeniden ve yeniden yazılıyor. Kadere eşlik etmeyi bilmek lazım... Murat Ağabey'in dediği gibi her soluk bir fırsat... Hem kendin hem de etrafındaki insanlar için. Gözün açık yaşamalısın anlayacağın. Farkında olmalısın alıp verdiğin her soluğun ne anlama geldiğinin."

"Bravo" dedim gülümseyerek. "Bu derinliğin, bu gözlem kabiliyetin, yaptığın çıkarımlar çok değerli bence."

"Azra kızımız doğru söylüyor delikanlı" dedi Murat Ağabey araya girerek. "Bizim oğlanla küsüşmüştük bir gece evvel. Nişanlısından ayrılınca geceleri geç gelmeye başladı bir iki haftadır. Kendini yıpratıyor diye parladım ben de. Toparlan dedim. Kız mı yok! Herkes ne yaşadığını kendi bilir diye çıkıştı o da. Bırak bildiğim gibi iyileşeyim dedi. İyileşemezsem de benim meselem, burnunu sokma diye kızdı. Derken sesler yükseldi. İkimiz de dargın girdik yatağa. Ona bir şey olsaydı hayatım boyunca affetmezdim kendimi."

"Senin ne suçun var ki Murat Ağabey aşkolsun" dedi Azra. "Tartışsan da tartışmasan da olacağı varmış işte. Hem şükür şimdi iyi..."

"Öyle değil kızım" dedi Murat Ağabey, hüzünlenmişti sanki. "Onu anladığımı hiçbir zaman bilemeyecekti. Evladımın derdini küçük görerek yaşadığı acıya saygısızlık ettim. Elbette herkes, kendi bilir yaşadığını. Kim bilir ne depremler oluyor içinde şu an. Nişanlısını ne kadar sevdi, sevmedi, ne kadar güvendi, güvenmedi, bu ayrılık ondan ne aldı, ne verdi bilemeyiz ki. Acı çekiyor diye diklenmek de neymiş?"

"Üzüldüğün için söyledin ama" dedi Azra. Murat Ağabey'i koruma derdine düşmüştü içten içe. "Dertlenmesini istemediğin için toparlanmasını söyledin sadece."

"Ne kadar iyi niyetli de olsak başkasının kederine patronluk edemeyiz güzel kızım. Oğlanın kaza haberini aldığım an Allahım dedim, onu bize geri bağışla, söz veriyorum aldığımız her nefesin kıymetini bileceğim, kimseyle küs uyumayacağım, evladımı hırpalamak yerine onu anlamaya çalışacağım, yalnız hissettirmeyeceğim."

Sözlerini dikkatle dinliyordum Murat Ağabey'in. Karşımda bir tır şoförü değil de, görmüş geçirmiş bir bilge vardı sanki. Fikirlerindeki derinlik dikkatimi çekiyordu. Okumuş etmiş, iyi hocalarla teşrikimesai yapmış, mürekkep yalamış, ilim öğrenmiş gibi bir hali vardı. Deneyim bu olsa gerek. İtiraf edeyim, hakkındaki düşüncelerim ne kadar olumlu da olsa, bir tır şoförünün entelektüel açıdan kendine emek vermiş biri olamayacağından emindim neredeyse.

Sorunca anlatmaya başladı tabii. Çok şaşırdım. Murat Ağabey, yıllar evvel karıştığı bir kavgada istemeden birini bıçaklayıp ölümüne sebep olunca on bir yıl hapis yatmış. Hayatının en güzel yılları demir parmaklıklar ardında geçmiş. Kurulu düzeni sarsılmış, sevdiklerinden ayrılmış, hayatı tepetaklak olmuş adeta.

"On bir yıllık karanlık" diye anlattı o dönemi. "On bir yıllık zindan."

Hapishanede olmanın sıkıntıları değildi tabii sadece dünyasını karartan, bir de vicdan hesaplaşması vardı ki o en ağırı.

"Bir anlık öfke be evlat" dedi kederlenerek. "Bir anlık öfke yüzünden bitip tükenmeyen bir vicdan muhakemesine hapsoluyorsun, içerde yattığın da cabası."

Yaşadığı pişmanlığın derin izlerini görür gibi oldum yüzünde. Hâlâ "Keşke öfkeme yenilmeseydim" diyor içinden. Yaptığı şeyi affedemiyor bir türlü. Vicdanı hâlâ huzursuz.

Hep derler ya: "Öfke rüzgâr gibidir, çabuk diner ama etrafta pek çok dalı da kırmıştır çoktan."

"Öfke rüzgâr gibidir, çabuk diner ama

etrafta pek çok dalı da kırmıştır çoktan."

"Huzursuz vicdan iyi değil" dedi ardından. Sanki içimin sesini duymuş gibiydi. "İçerde yattığım yıllarda hapishanenin kütüphanesine dadandım. Kendimi kitaplara verdim. Gece gündüz okudum. Önceleri vicdanımın sesini biraz da olsa bastırabilmek için oyaladım kendimi. Sonra bir de baktım ki sonsuz bir deryada yüzüyorum. Kitaplar beni çekip içine aldılar. Defterler tutmaya başladım. Okuduklarımı not ettim, yazılar yazdım, kendimce bir şeyler karaladım. Oradaki kütüphaneyi büyüttüm. Defterlerim giderek çoğaldı. Yazmaya da hep devam ettim. On bir yıl, aralıksız, gece gündüz sadece okuyup, notlar alıp yazılar yazdım."

İnanılır gibi değildi. Esaretin içinde kocaman bir özgürlük alanı var etmişti Murat Ağabey kendine. Demek acı gerçekten de insanı değiştiriyor, olgunlaştırıyor. Bu hapislik onun kendini özgürleştirmesi mücadelesine dönüşmüş adeta. Yazdıklarıyla başkalarına da ilaç olmuş, ilham vermiş, rehberlik etmiş, elinden tutmuş.

"Asıl dışarıda hapismişim" dedi Murat Ağabey. "Ruhum dardaymış meğer, ne yaparsam yapayım, nereye gidersem gideyim içimdeki hapisliği bir ömür yaşayacakmışım. Oysa içerideyken özgürleşmenin yolunu buldum. Bazen dünyayı dolanırsın ama hapisliğin bitmez evlat. Dikkat et, insan yüreği ve ilmi kadar özgürdür."

Dönüp Azra'ya baktığımda gözlerinin dolduğunu fark ettim. Muhtemelen ilk kez karşılaşıyordu içindeki hapishaneyle... Belki de ilk kez bu kadar özlem duyuyordu özgürleşmeye. İçindeki kafesin kapısını açmaya hazırlanıyordu sanki giderek. Ondaki değişimi sezmiyor değildim. Kendinde olup biten hiçbir şeyin farkında değildi henüz, sadece günü kurtarmaya çalışıyor gibiydi hâlâ ama gözlerindeki buğuda, yüzünde yeni yeni belirmeye başlayan o dinginlikte kendine doğru açılan ve daha önce hiç görmediği başka kapılarla karşılaşmaya başladığını fark ediyordum.

"Haklısın Murat Ağabey" dedi. "Dünyada gezmediğim ülke kalmamıştır benim. Çocukluğumdan beri ailece bayılırız

seyahatlere. Yaz okullarım, kamplarım, uzun süreli tatillerim de oldu ama nefes bile alamadığımı hissediyordum son zamanlarda. Kaçıp kurtulabileceğim, iyileşip geri dönebileceğim hiçbir yer yoktu sanki. Kocaman bir dünya hapishanesinin içine sıkışıp kalmış gibiydim. Meğer göğsümün üzerine bir taş oturmuş. Onu kaldırsam iyileşeceğim belki. Kalbim özgürleşecek belki bilmiyorum ki."

Bu kez ben duygulanmıştım. İçerideki Azra'yı görmüştüm ilk kez... Muhakkak şahane bir kadın olmalıydı orada. Belli ki onun da gönlü terbiye olmaya razı. Belli ki o da dermanını ararken aldığı yaralarla öfke buhranına kapılmış bu vahşi hayvanı iyileştirmek istiyor. Bu mücadelesinde ona yol arkadaşı olarak tesadüf ettiğim için ilk kez bu kadar memnun hissettim kendimi.

Belki ben de henüz farkında değildim ama bu yol bende de bazı zincirleri şimdiden kırmaya başlamıştı bile.

Onca okumuş, ilim öğrenmiş, kıymetli hocaların elinden geçmiş bir öğrenciydim ama önyargılarımın tutsaklığından hâlâ kurtaramamışım demek ki kendimi.

Bir bakıma bu kendi yüzleşmemin hem mutluluğu hem de hüznüydü. Üstadın sözleri yankılandı yine içimde. "Her yolculukta zorluklar vardır. Ancak, bunlar seni zayıf düşürmek için değil, seni eğitmek ve olgunlaştırmak içindir."

Bir yanda yaptığımız yolculuğun zorlukları, diğer yanda başkalarının yanında kendinle yüzleşmek zorunda kalmanın baskısı kolay değil. Aslında ne kadar âciz bir yolcu olduğumu gözlemliyordum.

Önyargı

Murat Ağabey hakkındaki düşüncelerimden bir an utandım. Kendine emek vermiş, entelektüel bir çabayla hayata tutunmaya çalışmış, görmüş geçirmiş bir adam olabileceği ihtimalini hiç yakıştıramamıştım ona. Oysaki insanları birbirinden hiç ayırmadığımı sanırdım. Ne var ki toplumsal önyargılar içimize öylesine işlemiş ki. Kendimizi hata üstüne hata yaparken yakalıyoruz.

Neden?

Çünkü toplum bize şoför dediğin adamın bilgisi kıttır hatta cahilin tekidir diye öğretmiş. Zaten eğitimli, kültürlü, kıymetli bir yetenek sahibi olsa direksiyon sallamaz diye anlamsız, yersiz kalıplar yerleştirmiş beynimize. Halbuki yanımda iyi bir öğretmen oturuyordu işte. Tır şoförü bir bilge...

Öyle kızmıştım ki önyargı denen illete. İnsanı da insanlığı da kör edebilecek kadar güçlü bir hastalık, amansız bir mikrop. Üstelik bu mikrobu alt edebilmenin tek yolu da yine gönül terbiyesi. Ancak kâmil bir insan kendindeki arızaları görüp iyileştirmek mücadelesine girişebilir ve yine ancak kâmil bir insan hayatı da, doğayı da, başkalarını da değiştirmeden, olduğu gibi kabul edebilir.

Oysa ben seminerlerimde bile önyargıyla ilgili bir hikâye anlatırdım dinleyenlere. Yeri gelmişken sana da anlatmak isterim sevgili okurum, yol arkadaşım.

Adam, oğlunu arabayla okula götürüyor bir gün. Yolda bir kaza oluyor ve talihsiz baba kazada can veriyor. Çocuksa ağır yaralanıyor. Ambulans geliyor hemen, çocuğu hastaneye kaldırıyorlar. Ameliyat masasında çocuğu gören cerrahın yüzü bembeyaz oluveriyor birden.

"Ben bu çocuğu ameliyat edemem çünkü o benim oğlum" diyor.

Garip değil mi?

Seminerlerimde de hikâyeyi buraya kadar anlatırım ve katılımcılara "Sizce cerrah neden böyle söyledi?" diye sorarım.

Elbette herkesten farklı cevaplar gelir. Kimi oğlanın evlatlık olduğunu söyler, kimi ikiz olduğunu düşünür. Başka hikâyeler üretenler de yok değil tabii.

Merak ettim şimdi...

Acaba sen ne düşündün?

Telegram: @cinciva

Hikâyede aradığımız cevabın ne olduğunu ben söyleyeyim o halde.

Çocuğu ameliyat edemem diyen cerrah doğru söylüyor aslında. Çünkü o ameliyat masasında yatan çocuğun annesi...

Sence neden çoğumuz bunu düşünemiyoruz dersin?

Çünkü bilinçaltımıza cerrahların erkek olduğu kodu yerleşmiş. Ameliyatı yapacak olan cerrahın, aslında çocuğun annesi olabileceği ihtimali hiç gelmiyor aklımıza ya da belki türlü çeşitli ihtimallerden sonra düşünebiliyoruz bunu ancak.

Anlattığım bu hikâyedeki gibi ben de Murat Ağabey hakkında acımasız bir önyargı batağına düşmüştüm. Bu uğurda kat etmem gereken daha çok uzun yollar olduğunu düşündüm. İlimden de, emekten de, yoldan da hayatım boyunca vazgeçmeyecektim.

Murat Ağabey'i tanımış olmak sonrasında çok şey değiştirecekti bende. Bundan beş yıl sonra cezaevlerinde de sufizm üzerine konferanslar vermeye başlayacaktım. Van'da M Tipi bir cezaevine gittim mesela yıllar sonra. Mahkûmlara seminer verdim. Onlarca demir kapıyı geçtikten sonra mahkûmların top oynadıkları kapalı bir spor salonuna çıkardılar beni. Seminer yerimdi burası. İlk sırada gardiyanlar, arkada mahkûmlar... Bir problem yaşanmaması için kimseyi sahneye almamamı, benim de onların arasına girmememi tavsiye ettiler. Fakat hiçbirini dinlemedim. Oradaki herkes Murat Ağabey'di çünkü benim için. Hepsiyle sohbet ettim, bazılarına sarıldım, bazılarıyla uzun süre mektuplaştım.

Şu üç dört saatlik yolculuğun önümdeki beş yıl içinde bana ne kapılar açacağını, ne dostluklar kazandıracağını, neler öğreteceğini tahmin bile edemezdim o gün.

Murat Ağabey ezberindeki Nâzım Hikmet şiirlerinden birini okuduktan sonra hepimizi derin bir sessizlik aldı bir süre.

Nâzım Hikmet'in Bursa Cezaevi'nde yattığı yıllarda Vera için yazdığı bir şiir:

“Bizi esir ettiler

bizi hapse attılar

beni duvarların içinde

seni duvarların dışında.

Ufak iş bizimkisi.

Asıl en kötüsü

bilerek, bilmeyerek

hapishaneyi insanın kendi içinde taşıması.”

Şiirin büyüsünden ve Murat Ağabey’in duygulu sesinin yarattığı tesirden çıkamadık, belki de çıkmak istemedik.

Ne kadar sürdü bu sessizlik bilmem ama üçümüz de kendimizce meditasyon halindeydik aslında. Bu bir izleme meditasyonuydu. Yolu, göğü, kalbi izleme hali.

Meditasyon gözleri kapatıp sessizliğe gömülmek değildir sadece. Bir olma halidir. Olanı, olduğu gibi kabullenme dinginliğidir. Hiçbir şey yapmayarak, çok şey yapıyor olmaktır.

Çanakkale’ye vardığımızda bisikletleri almak istemedik. Murat Ağabey’in bakımını üstlendiği bir aile vardı. Ölümüne neden olduğu adamın ailesine bakıyormuş meğer yıllardır. Kendini onlara affettirebilmiş olmanın minnetiyle üzerine düşeni yerine getirmeye çalışıyordu. Bisikletleri baktığı ailenin çocuklarına hediye etmesini istedik. Azra kolundaki pahalı saati de çıkardı ilk kez ve ailenin hanımına gönderdi. “Hikâyesini bildiğimi söyleyin kendisine” dedi. “Hayat ona bağışlamayı ve ayakta kalmaya devam etmeyi öğretmiş. O da çocuklarına en çok bağışlamayı öğretsin inşallah. Bu saat ona ne kadar güçlü bir kadın olduğunu hatırlatsın.”

"Yolun ucunun nereye varacağını düşünmek

beyhude bir çabadan ibarettir."

– Şems

Belli ki Murat Ağabey'in bizden ayrılmaya pek niyeti yoktu. Çanakkale'ye vardığımızda vedalaşmaya hazırlanıyorduk ki "Hemen gitmeyin çocuklar" dedi. "Yetişmeniz gereken bir iş yoksa, birlikte yemek yiyelim. Benim de vaktim var daha."

Tabii ki... Ne acelemiz vardı bizim ne de yetişmemiz gereken bir iş. Zaten bu yüzden düşmüştük ya yola. Yavaşlamayı öğrenmek, yetişmek ve yetiştirmek kaygısından az da olsa uzaklaşıp hayatın akışına kendimizi bırakmak için dolaşıyorduk. Rüzgâr nereye esecekse, biz oraya teslim olmaya hazırdık zaten.

Çünkü rüzgârın bile sebepsiz esmediğini biliyoruz.

"Olur" dedim. "Birlikte kahvaltı edelim o halde."

Azra'nın gözlerinin ışıdığını fark ettim o an. Karnı acıkmış olmalıydı muhakkak. Hem kahvaltı etmeye de ayrıca bayılıyordu anladığım kadarıyla. Günün her saati çay içip, reçelli ekmek yiyebilirdi. Küçük bir kahvaltı salonunda oturduk. Keyifle çayımızı içip karnımızı doyurduk. Ayrılık vakti geldiğinde Çanakkale'den sonra nereye gideceğimizi sordu Murat Ağabey. Bizi öyle başıboş bırakmak içinden gelmiyordu sanki. Babalık psikolojisi işte... Herkese karşı aynı imtina, aynı sevgi ve gözetme güdüsüyle yaklaşıyordu.

Azra ile birbirimize baktık. Nereye gideceğimizi bilmiyor olmanın lütfuyla gülümsedik. Ardından bu bilinmezliğin nedeni olduğumu şaka ile karışık yüzüme vurmak istercesine, "Allah kerim" dedi Azra imalı bakışlarla.

"Öğrenmişsin" dedim ben de gülümseyerek.

"İyi bir öğrenci olmayı da öğrendim sayende" dedi. "Hesapsız ve programsız olmanın tadını çıkarıyorum işte. Özgürlük bu

olsa gerek. Zincirlerimden kurtuluyorum fena mı?"

"Korkusuz insan sahiden özgürdür evlat" dedi Murat Ağabey. "Kaybetmekten korkmayan, gelecekle ilgili kaygılanmayan, yaşadığı anın hakkını veren insan kendini güvende hisseder. Asıl özgürlük budur."

"Ne kadar da doğru söyledin Murat Ağabey" dedim. "Varlıklı olmak, dilediğin zaman dilediğini yapabiliyor olmak, özgürlük gibi geliyor çok insana. Oysa gücünü sadece varlıklı olmaktan alan insan korku içindedir. Varlığını kaybetme korkusu içindedir. Özgürlük senin de dediğin gibi güvende olmak, korkusuz olmaktır."

"Yani Çanakkale'den sonra nereye gideceğinizi de düşünmediniz öyle mi?" diye sordu yine Murat Ağabey.

"Düşünmedim ama geçen akşam Konya'yı gördüm rüyamda" dedim. "Mevlana Türbesi yakınlarındaydım. Etraf bomboştu. Hatırladığım tek şey içimdeki tarifsiz huzur."

Rüya deyip geçmem hiçbir zaman. Muhakkak içinde okumam gereken bir bilgi saklı olduğunu düşünürüm ancak her bilgiyi okumak da öyle kolay değil. Rüyalar sadece zihinle okunmaz ne de olsa. Bazı hikmetler, gönül mertebesine göre bilinebilir, okunabilir.

Bu yüzden rüyalarımdaki her hikmeti okuyabilecek mertebeye ulaşabilmek için de ayrıca dua ederim. Bu yolda büyük emek veririm.

Kimileri rüyaları bilinçaltının bir oyunu olarak yorumlasa da, sufiler açısından durum hiç de bu kadar basit değildir. Sufiler rüyaları fazlasıyla önemserler, üzerinde çok durup düşünürler. İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in sabah namazından sonra cemaatin rüyalarını yorumladığı da pek çok kaynakta yer alır.

Kuantum mekaniğinin öncüsü olarak bilinen Niels Bohr da bir rüyasından bahseder mesela. 1922 yılında Nobel ödülü alan bilimadamı, elektronların çekirdek etrafında döndüğünü ve bir enerji seviyesinden ya da bir yörüngeden diğerine

sıçrayabildiğini gösteren atomun Bohr Modeli'ni geliştirmiştir. Rüyasında bir gece aynı gezegenlerin Güneş'in etrafında döndüğü gibi elektronların da atom çekirdeğinin etrafında döndüğünü gördüğünü anlatmıştır. Uyandığında laboratuvarına gidip rüyasında gördüğü modele bilimsel kanıtlar aramaya başlamıştır.

Yine büyük fizik profesörü Albert Einstein da gençlik yıllarında gördüğü bir rüyayı ne kadar önemsediğinden söz eder. Gece vakti arkadaşlarıyla kızakla mal taşırken tepeden aşağıya hızla kaydığını anlatır. Giderek hızlandığını, hatta ışık hızına ulaştığını görmüş rüyasında. Tam o sırada yukarı bakmış rüyasında ve yıldızları görmüş. Daha önce hiç görmediği renkleri yansıtıyormuş yıldızlar. İçi tarifsiz bir hisle dolmuş. O an hayatının en önemli anlamına baktığını düşünmüş. Sonrasında bütün bilimsel kariyerinin, bu rüya üzerine başladığını açıklamış.

Dolayısıyla her ne kadar anlamsız gibi görünse de rüyamda Konya'da olduğumu görmüş olmamın şimdilik okuyamadığım bir anlamı olduğunu düşündüğümü söyledim.

"Ben Konya'ya hiç gitmedim" diye atıldı Azra. "Keşke oraya gitsek."

"Kısmet" dedim. "Yol nereye götürürse."

Murat Ağabey gülümsemeye başladı. Giderayak bir telefon açtı ve sonra dönüp bize "Kısmet Konya'ymış" dedi. İki gün sonra uzun yol şoförü bir arkadaşı Konya'ya gidecekmiş. "Sizi götürebileceğini söyledi çocuklar. Ne dersiniz?"

"Kısmetimiz buysa elbette hayır diyemem" dedim. "Ne yalan söyleyeyim, çok mutlu oldum. İçten içe Konya'ya uğramadan geri dönmesek keşke diye düşünüyordum. Nasip işte. Çok teşekkür ederim."

Bu iki gün en çok Azra'yı rahatlatacaktı kuşkusuz. İncinen bacağını bolca dinlendirip iyileşebilecekti.

Murat Ağabey gittikten sonra Çanakkale'yi dolaştık biraz. Azra'nın dinlenmesi gerektiği için geceyi rahatça

uyuyabileceği bir yerde geçirmesini istiyordum. Hem merkeze yakın hem de deniz kenarında kamp için uygun alanlar olduğunu öğrenince hazırlıklara başladık. Sessiz sakin bir yer bulduk. Akşamüzeri çadırlarımızı kurmuştuk bile. Hava temiz ve ılıktı. İkimiz de dinlenmeye çekildik hemen. Başımızı yastığa koyar koymaz da uyumuşuz. Gözümü açtığımda hava kararmıştı çoktan.

Ayın beyaz ışığı denizin üzerinde dalgalanıyordu usul usul... Hava serinlemiş ama ilkbaharın çiçekli kokusu sarmıştı her yanı. Azra'nın bu muhteşem manzarayı kaçırmasını istemedim. Çadırına gidip uyandırdım hemen.

"Bu geceyi kaçırma" dedim. "Gökyüzü muhteşem, deniz harika..."

Uykulu gözlerle gülümsedi Azra. Heyecanla çıktı dışarı.

"İyilik, iyileştirir.

Yaralı insanlar daha yardımseverdir bu yüzden.

Kendi yaralarını, başkalarının yaralarına

merhem olarak iyi etmeye çalışırlar."

Akşam yıldızları izledik birlikte hiç konuşmadan saatlerce. Bütün evren olduğu gibi önümüze serilmişti sanki. Hani demiş ya şair, "Gece, dünyayı gizler ama kâinatı ortaya çıkarır" diye, tam anlamıyla kâinatın kucağındaydık işte.

"Evrenin ne kadar büyük olduğunu biliyor musun?" diye sordum Azra'ya.

"Bilmem" dedi bakışlarını geceden ayırmadan. "İnternette birkaç video izledim sadece..."

"Bilimadamları, bugün bile kâinatın büyüklüğünü hesaplayamıyorlar. Öylesine geniş ki, sonsuz bir kâinat deyip konuyu kapatıyorlar öylece.

Avucuna biraz kum al mesela, sonra kumun içinden bir tanecik kum tanesi çıkarmaya çalış. İşte o minicik kum tanesi var ya, sonsuz dedikleri kâinatta Samanyolu Galaksisi'nin büyüklüğü. Şimdi kumunu aldığın şu sahilin Samanyolu Galaksisi olduğunu düşün ve elindeki o minicik kum tanesine bak. İşte o da Dünya'nın büyüklüğü.

Kâinatın sonsuzluğunu tahayyül edebiliyor musun? Ve elbette bizim ne kadar küçük olduğumuzu? Buna rağmen ne kadar da büyüklendiğimizi? Dertlerimizi ne kadar büyüttüğümüzü?"

İkimiz için de huzurlu bir geceydi. Uzun uzun sohbet edip birbirimize içimizi açtık. Aramızdaki mesafeler eriyordu sanki giderek. Artık daha çok tanıyor, daha da yakınlaşıyorduk birbirimize. İki iyi arkadaş olmuştuk şimdiden.

Azra'nın kendini iyi ve güvende hissettiğinden kuşkum yoktu artık. Ancak sabahki kahvaltıdan sonra bir lokma bile atmamıştık ağzımıza. İkimiz de açtık ama yine de yiyecek özlemi çekmiyorduk. Bolca su içiyorduk sadece.

Bir ara ney üflemek istediğini söyledi Azra. Bir koşu çadırımdan kapıp geldi. Azimle üfleyip durdu ama yine de olmadı işte. Ne yaptıysa neyden ses çıkaramadı.

"Beni sevmedi sanırım" dedi çaresiz gözlerle yüzüme bakarken. "Belki de vazgeçmeliyim."

"O vazgeçmeyeni sever ama" dedim. "Sabrına ikna olduğunda en güzel sesleri senin için çıkaracaktır emin ol. Onun sana güvenmesi gerekiyor ama sen de ona güvenebilmelisin."

"Tamam o zaman" deyip başladı yine üflemeye. Saatlerce sahiden de büyük bir sabır ve azimle tutundu neye ama olmadı, olmadı, olmadı...

Geceyi hüzünlü geçirmesine gönlüm razı olmayınca alıp ben üflemeye başladım.

"Nasıl üflediğime bakma" dedim. "Onu nasıl anladığıma ve güvendiğime bak sadece."

Ney sesi ikimize de huzur vermişti. Çadırlarımıza dönüp karnımız aç, gönlümüz tok, şükrederek uyuduk öylece.

Ertesi sabah gün yeni ağarırken uyandık. Açlık ikimizi de iyice zorlamaya başlamıştı. Azra başının döndüğünü, sürekli uyumak istediğini söylüyordu. Su içtikçe midesi daha da bulanıyordu.

"Sen sanki az önce kahvaltı yapmış gibisin" dedi şaşkınlıkla beni incelerken. Oysa ben de en az onun kadar açtım. "Ben çürüğüm, dayanamıyorum. Halime bak. Bacağım ağrıyor, açlıktan ölmek üzereyim, istifrağ edecekmişim gibi hissediyorum ama içimde boşaltabileceğim hiçbir şey yok. Başım kalkmıyor. Bu halde değil yola devam etmek, başımı çadırdan çıkaracak halim yok."

“Kendine haksızlık ediyorsun. Kendine karşı bu kadar sert olma bence. Çok çabuk vazgeçiyorsun. Bu doğru değil.”

“Hakan ben dışarı çıkıp yemek dilenmek istemiyorum, özür dilerim yapamayacağım.”

Yolculuğa çıktığı için pişman olmadığından emindim artık. Hatta bu deneyimi göze aldığı için gurur duyuyordu kendiyle. Ne var ki çaresizlik anlarında kolayca yeniliyor, hemen vazgeçiyordu her şeyden. Sanırım bu Azra’nın en büyük zaafıydı. Bocaladığı an, pes ediyor, direnmiyor, çare aramıyor, çözüm üretmiyordu. Kendine karşı zalimleşebiliyordu hemen. Azıcık zorlandığı an küçümsüyordu kendini, tahammülü tükeniveriyordu.

“Bir işe yaramıyorum gördüğün gibi” dedi. “Bana hiçbir şey öğretemezsin sen. Değil bir iki hafta, beni yıllarca dolaştırsan hiçbir şey almaz bu kafa. Şımarık büyütülmüş bir kızım ben. Zengin çocuğuyum anlayacağın. Sen günlerce oruç tutarsın ama ben bir gün bile dayanamıyorum açlığa. Hastalanıveriyorum hemen. Kibirliyim de, gururluyum da. Gidip kimseden biraz ekmek, biraz peynir isteyemem. Öyle bir dünya yok. Belki de en iyisi benim buradan eve dönmem.”

“Nasıl istersen” dedim. “Ama önce kendine karşı merhametli olmanın bir yolunu göstermem lazım sana.”

Anlamamış gibi baktı yüzüme. Açlıktan bayılmak üzereyken kendine karşı merhametli olmayı öğrenmeye pek de hevesli değildi doğal olarak.

Merhamet sahibi insan başkasına yardım eli uzatırken hayıflanmaz. Seve seve yardım eder, faydası dokunsun ister. Öyle anlar olur ki tanımadığı insanın hakkını savunurken buluverir kendini. Onun adalet arayıcısı olur, hakkını teslim etmek ister hiçbir karşılık gözetmeksizin. İyilik, iyileştirir çünkü. Yaralı insanlar daha yardımseverdir bu yüzden. Kendi yaralarını, başkalarının yaralarına merhem olarak iyi etmeye çalışırlar.

Ne var ki başkasına iyi davrandığı kadar kendine karşı merhametli olamaz çok zaman. Başkasına etmediği zulmü

kendine eder. En çok kendine karşı acımasızdır.

‘‘İyilik, iyileştirir çünkü.

Yaralı insanlar daha yardımseverdir bu yüzden. Kendi yaralarını, başkalarının yaralarına merhem olarak

iyi etmeye çalışırlar.

Ne var ki başkasına iyi davrandığı kadar kendine karşı merhametli olamaz çok zaman. Başkasına etmediği zulmü kendine eder. En çok kendine karşı acımasızdır.’’

Azra da haksızlık ediyordu kendine. Onu bu halde bırakamazdım. Madem zamanı gelmişti, o halde kendini sevmeyi öğrenecekti bir şekilde.

Onu çadırından çıkarıp yürüyüşe davet ettim. Yeşillik bir alana yürüdük birlikte. Sonra yan yana çimlere uzandık. İkimiz de gözlerimizi kapadık. Sadece beni dinlemesini istedim. Meditasyon halindeydik.

"Dalgalar sahile hafifçe vururken, sen kumsalda huzurla yürüyorsun" dedim. "Kendini mutlu hissediyorsun. İleride küçük bir iskele var, ahşaptan. İskele ilgini çekiyor. Biraz daha yaklaşınca fark ediyorsun ki iskelede bir çocuk oturuyor. Hemen çocuğun yanına gitmek istiyorsun. Sakince ona yaklaşıyorsun. Bir de bakıyorsun ki bu senin çocukluğun. Sensin o. Gülen gözlerle bakıyor sana çocukluğun. Onu ne kadar az hatırladığını fark ediyorsun. Çocukluğuna sımsıkı sarılıyorsun. Başkalarına belki sıkça söylediğin halde çocukluğuna hiç ama hiç söylemediğin sözler dökülüyor dudaklarından:

Seni seviyorum. Sen çok değerlisin. Sen yeterlisin ve sen huzuru hak ediyorsun. Sen sevmeyi ve sevilmeyi hak ediyorsun. Sonra aynı sözleri kendin için de tekrarlıyorsun. Kendimi seviyorum. Ben değerliyim. Ben yeterliyim. Huzuru hak ediyorum. Sevmeyi ve sevilmeyi hak ediyorum."

Bu sırada Azra'nın ağlamaya başladığını fark ettim. Hiç dokunmadım. Kendini affetmeyi öğreniyordu çünkü. Kendine karşı hiçbir zaman merhametli olmadığını fark ediyor, bu haksızlığı sonlandırmanın kararını alıyordu. Ona müdahale edemezdim. Hayatının kararı konusunda kafasını karıştıramazdım, bu sürece müdahil olamazdım. Sessizce beklemeye devam ettim.

Gözlerini açıp yüzündeki yaşları silerken, uzak yoldan dönmüşçesine yorgun ama mutlu görünüyordu.

"Teşekkür ederim" dedi. "Kendini sev diyen kitaplardan hep kaçmışımdır. Ne kadar saçma ve sıradan gelirdi bu sözler bana. Herkesin diline yerleşmiş neredeyse. Kendimi

seviyorum, ben yeterliyim ve mutlu olmayı hak ediyorum. İnan benim için hiçbir anlam ifade etmeyen bu sözler, şu an o kadar iyi geldi ki anlatamam. Yanında ağladığım için kusura bakma."

"Hiç sorun değil" dedim. "Utanılacak bir şey değil bu. Hem eskilerin bir lafı vardır. Gözlerin ağlaması, ruhun gülmesidir. Bu sana iyi gelecek. Daha önce duyduğun bildiğin sözler giderek saçma sapan anlamlar kazanabilir, hiçbir şey ifade etmeyebilir ama bir an gelir o saçma sapan sözleri işittiğinde bir kapı açılır içinde, bir aydınlanma olur, belki hayatın bile değişir."

İlk kez bana sarılmak istediğini söyledi Azra. Kollarını boynuma sardı sıkıca. "Teşekkür ederim" diye fısıldadı. "Meğer hiç sevmiyormuşum kendimi. Hem de hiç."

Oysa ne kadar rahatına ve konforuna düşkün bir kız gibi görünüyordu dışarıdan bakınca. İyi yerlerde yemek yer, iyi giyinir, iyi bir hayat yaşar, keyfine göre davranır, kendini şımartır, kendine özenir gibi bir hali var pek çok insan gibi. Özellikle de cep telefonuyla olan ilişkisi bambaşka. Bedeninin bir parçasıymış gibi düşkündü telefonuna... Oysa şimdilerde günlük hakkını bile kullanmadığı oluyordu.

Kendini şımartmakla, kendini sevmek aynı şey değildir. Kendini şımartmak bir savunmadır, kendini sevmekse kabul.

Azra bu ikisi arasındaki ayrımı yapmaya başlıyordu artık. Açlığının bile bir önemi kalmamıştı. Dün keşfettiğimiz çeşmeye doğru yürüdük birlikte. Biraz daha su içip Gelibolu manzaralı bir tepeye çıktık.

“Kendini şımartmakla,

kendini sevmek

aynı şey değildir. Kendini

şımartmak

bir savunmadır,

kendini sevmekse kabul.”

-14-

"Kiminle arkadaşlık ettiğine dikkat et.

Çünkü bülbül güle karga çöplüğe götürür."

– Mevlana

Dağın üzerinde bir yazı vardı:

"Dur yolcu. Bilmeden gelip bastığın bu toprak bir devrin battığı yerdir."

Her okuduğumda tüylerim ürperirdi. Yine heyecanlanmıştım görünce. Çocukluğumda da çok meraklıydım Gelibolu'ya. Burada yaşanmış hikâyeleri okumayı çok severdim. İçim burkularak da olsa defalarca okurdum.

Çanakkale Savaşı'nda Osmanlı Devleti saflarında 250 bin kişi şehit olurken karşı tarafta da 252 bin kişi hayatını kaybetmiş.

On beş yaşındaki çocukların bile vatanını savunmak için gözünü karartıp cepheye koştuğu bu savaşın karşı safında neden bu meydana geldiğini bile bilmeyen, neden savaştığının farkında olmayan on binlerce genç asker vardı. Biri vatanını savunmak için oradaydı, diğeri nedenini dahi bilmediği bir savaşa zorla sürüklenmişti.

Dalgın ve düşünceli halde etrafıma bakınırken, Azra'nın telefonla etrafı fotoğrafladığını gördüm. Göz göze geldik bir an. Bakışlarımdan telefona olan düşkünlüğü azalsa da bundan rahatsız olduğumu anladı. Utangaç bir tavırla "Tamam, tamam" dedi. "Ama sen de hak ver bana biraz. Bu çağda bu bağımlılık fena sarıyor herkesi. Elimden geleni yaptığımı biliyorsun. Günlük sınırımı aştım mı hiç?"

Bana konuşacak bir şey bırakmadan kendi kendine sıkıntısını tanımlamış, gerekeni yapmıştı. Konuyu daha fazla kurcalama gereği duymadım. Ayrıca bir bakışımla bile beni anlamaya başlamış olması birbirimizle ilgili de çok yollar kat ettiğimiz anlamına gelirdi.

“Seyit Onbaşı’nın hikâyesini bilir misin?” diye sordum. “Hayır” dedi.

“Birinci Dünya Savaşı’nda Çanakkale Cephesi’nde çarpışan bir Türk askeri... Cephaneliklerin iyice tükendiği, umutsuzluğun baş gösterdiği sırada hem arkadaşlarını kurtarmak hem de vatanını kanının son damlasına kadar savunmak için bir insanın tek başına yapamayacağı bir iş başardı. 276 kilo ağırlığındaki mermiyi sırtına vurup taşıdı ve topun ağzına sürmeyi başardı. O topla düşman gemilerinden biri batırılmış, böylece savaşın kaderi de değişmiş.”

Koca Seyit’in hikâyesi oldum olası çok etkilemiştir beni. İnsan inandığı an sınırları yıkıp geçebiliyor, imkânsızları mümkün kılabiliyordu.

Koca Seyit, hiçbir zaman top mermisini kaldırıp savaşın seyrini değiştirdiğini anlatmamıştır yıllar boyunca. Tam on bir yıl sonra Atatürk Havran’a gelmiş ve nahiye müdürüne “Burada Seyit Onbaşı olacaktı, benim onu görmem lazım” demiş. Nahiye müdürü şaşkın tabii... Seyit Onbaşı’nın hangi köyde oturduğunu bilmiyor, kim olduğundan emin değil...

Ertesi gün jandarmalarla birlikte aramalar başlıyor ama sonuç alınamıyor. Seyit Onbaşı dağa kömür almaya gitmiş. Akşam evinin önünde jandarmaları görünce korkuyor ister istemez. Kaçak kömür yüzünden ceza göreceğini düşünüyor. Jandarma Seyit Onbaşı’ya “Kaçma!” diye sesleniyor.

Seyit Onbaşı “Suçum ne ki? Neden evimi bekliyorsunuz?” diye soruyor.

“Paşa seni çağırıyor” diyor jandarma. “Hemen gidelim o halde” diye karşılık veriyor Seyit Onbaşı ama Ankara’ya nasıl gidecek? Bir an durup düşünüyor, ayağındaki çarık bile yırtık. Üstü başı dökük. Bu halde Ankara’ya gidip paşanın karşısına çıkamaz. Hem tren parası da yok.

“Paşa Havran’da seni bekliyor” diyor jandarma. Seyit Onbaşı memnun oluyor buna. Nahiye müdürünün yanına götürülüyor hemen. Nahiye müdürü bakıyor ki Koca Seyit’in üstü başı perişan. Gece vakti bir berber bulup tıraşını

yaptırıyor. Kendi ceketini de üzerine giydiriyor ama kolları kısa kalıyor bu kez. Önü de kapanmıyor haliyle. Bu halde çıkarıyorlar Koca Seyit'i Atatürk'ün karşısına.

"Hoş geldin paşam" diyor Koca Seyit.

"Asıl sen hoş geldin" diyor Atatürk. "İki gündür seni bekliyorum, neredeydin?"

"Dağdaydım paşam, keçilerimin yanındaydım" diye karşılık veriyor Koca Seyit.

"Ne iş yaparsın sen?"

"Çobanlık ederim paşam."

Koca Seyit'in isteğini yerine getirmek arzusunda Atatürk. "Ne istersin?" diye soruyor. "Sen savaşın seyrini değiştirdin. Bu millet sana borçlu. Ne istediğini söyle. O zaman da sorduk sana, çift yemek isterim dedin ama iki gün sonra onu da istemedin, iade ettin, yemedin. O vakit sana maaş bağlayalım."

"Olmaz" diyor Koca Seyit. "Biz o gün görevimizi yerine getirdik. Maaş almak için yapmadık bunları."

Seyit Onbaşı'nın bu yüce gönüllülüğünü, terbiyesini, gücünü, inancını ve insanlığını her zaman örnek alma gayreti içinde olmuşumdur. Anlattığımda Azra da çok etkilendi.

Gerçekten üstat haklı çıkmıştı işte yine. "Her insan bu dünyaya bir amaç için gelir" demişti. Seyit Onbaşı kendini bir amaca adamıştı besbelli. Üstelik yaşamak uğruna değil, ölmek pahasına.

"İnsan inandığında, inancını kendine amaç edindiğinde neler başarabilir aslında değil mi?" dedim. "Her yönüyle ne kadar güzel bir adammış sahiden. Bunu hangi parayla satın alabilirsin, hangi okulda öğretebilirsin ki?" dedi Azra.

"İnanç çok güçlü bir motivasyon" dedim. "Hiçbirimiz göründüğümüz bedenlerden ibaret değiliz. Elbette amaçlarımız var. Bir gizem gibi, bazen amacımız bizimle

buluşur ve bunu dahi bilmeden o amaca yürürüz. Hayatı okumalıyız!"

"Haklısın" dedi Azra. "Bir belgeselde izlemiştim. Kadın, arabanın altında kalan çocuğunu kurtarmak için bir tonluk aracı kaldırıyordu yerinden. Dediğin gibi kimse bedeninden ibaret değil. Kimse bedeni kadar değil. Potansiyelimiz daha büyük ama neden çıkaramıyoruz ortaya, engel olan ne, neden hep güçsüz ve eksiğiz?"

"Çevre, inanç ve hayal gücü" dedim.

"Nasıl yani?"

"İnsan yaşadığı çevrenin ürünü... Çevren neye inanıyorsa sen de bir süre sonra farkında olmadan onlar gibi düşünüyorsun, inandığı şeye inanıyorsun. Bizi kısıtlayan inançlara sahibiz. Farkında bile olmadığımız zincirlerimiz, sınırlarımız var. Görünmeyen duvarlarımız var. Etrafımız bize kendi şeklini veriyor. Roger Bannister'ın hikâyesini duydun mu mesela?"

Azra'nın beni dikkatle izlediğini görünce anlatmaya devam ettim.

Daha önce hiçbir atlet bir millik koşuyu dört dakikanın altında koşamamıştı o zamana kadar. Dönemin tıp otoriteleri, insan vücudunun bir millik mesafeyi dört dakikanın altında koşmaya uygun olmadığını söylüyorlardı. Fakat Roger Bannister bu iddiaya katılmıyordu. Bunun imkânsız olduğunu düşünmüyordu. Çünkü imkânsız denen şey, biri onu yapana kadar imkânsızdır sadece.

Gün geliyor Roger Bannister, 1954 yılında bir mili dört dakikanın altında koşmayı başarıyor. İşin ilginç yanı, o güne kadar kimse bir mili dört dakikanın altında koşamazken Roger Bannister'dan sonra bir yıl içinde 70 atlet dört dakikanın altında koşabiliyor. Ertesi yıl bu sayı 150'ye çıkıyor. İki yıl önce tıp otoritelerinin imkânsız dediği şey artık koşucuların kolayca aşabildiği bir sınıra dönüşüyor.

Peki, ne olmuştu da yıllardır kırılamayan bir rekor, kolayca koşulabilir hale gelmişti?

Aslında kırılan şey rekor değil, önyargılar olmuştu. Etrafın önyargısı kırıldığında mümkünler ortaya çıkmıştı.

Etrafımızdaki önyargıların ne kadar sınırlayıcı ve zorlayıcı olduğunu anlatmaya çalıştım Azra'ya.

"İşte bu yüzden etrafımızın kimlerle sarılı olduğuna dikkat etmemiz gerekiyor" dedim. "Atalarımız boşuna demiyor, bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim diye. Mevlana da 'Kiminle arkadaşlık ettiğine dikkat et çünkü bülbül güle, karga çöplüğe götürür' der. Kendi gücümüzün, kendi potansiyelimizin farkında değiliz. Neler yapabileceğimizi bilmiyoruz."

"İnanıyorum" dedi Azra. "Bak neredeyse yirmi dört saattir hiçbir şey yemedik ve ben hâlâ kendimi iyi hissediyorum. Bu benim için imkânsız bir şey. Günde üç öğün yerim, muhakkak çay ya da kahveyle birlikte bir şeyler atıştırırım. Aksi halde ellerim titrer, gücüm zayıflar, çabuk sinirlenirim. Benim açımdan imkânsız bir işi başarıyorum aslında şu an... Bir de telefon tabii. Her ne kadar arada kaçamaklar yapsam da benim bu kadar telefondan ayrı kalmam görülmüş şey değil. Ama anladım ki hayata dokunmak telefona dokunmaktan daha güzel..."

"Kendinle gurur duyabilirsin."

Birkaç saatlik açlıkla bile baş edemeyen Azra, yirmi dört saattir ağzına lokma götürmediği halde güçlü ve dinç görünüyordu. Belki de aç olan bedeni değil, duygularıydı. Duyguları doydukça bedeni de zorlamıyordu onu fazla.

Yıllar önce ben de birkaç saat aç kaldığımda sinirli oluyor, bazen soğuk terler döküyordum, enerjim tükeniyordu. Hasta olabileceğimi düşünerek doktora gitmiştim ama herhangi bir sorun çıkmamıştı.

Sorun tamamen öğrendiklerimdeydi.

"Aç kalırsan ölürsün."

"Sakın öğün atlama beynin çalışmaz."

''Etrafımızın kimlerle sarılı olduğuna dikkat etmemiz gerekiyor. Atalarımız boşuna demiyor, bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim diye. Mevlana da 'Kiminle arkadaşlık ettiğine dikkat et çünkü bülbül güle, karga çöplüğe götürür' der. Kendi gücümüzün,

kendi potansiyelimizin

farkında değiliz.

Neler yapabileceğimizi

bilmiyoruz.''

Bütün bunlar benim de zihnime kodlanmıştı çocukluğumdan beri. Sonra sıkı bir araştırma yaptım. Öğrendim ki atalarımız bazen bir hafta aç kalmışlar, yiyecek bulamamışlar ama hâlâ hayatlarını sürdürmeye devam etmişler. Bilimsel olarak da su içmek koşuluyla insan 60 gün hayatta kalabiliyor. Elbette önerilen bir yaklaşım değil ama bir günlük açlıkla bitap düşecek kadar zayıf bir vücudumuz da yok açıkçası, bunu da bilmek lazım.

Yine de bir meyve bahçesi bulup bir şeyler toplasam iyi olurdu. Azra kötüleşir diye endişe ediyordum içten içe. Onu çadıra bırakıp ayağının iyice iyileşmesi için dinlenmesi gerektiğini hatırlattım. Biraz yürümek istediğimi söyleyip çıktım.

"Olmaz beni yalnız bırakma" diye atıldı hemen. "On dakikaya dönerim" deyince muhtemelen kamp alanına yakın bir restoranın tuvaletine gideceğimi düşünüp ısrarından vazgeçti.

Kalbinde iyilik biriktirenlerin yolu daima açıktır.

Biraz dolaştıktan sonra bağlara denk geldim. Az ilerideki yeşil asmaları görünce büyülenmiş gibi hissettim. İtinayla üzüm asması budayan bir adam takıldı gözüme. Elindeki budama makasıyla, resim çizen bir Picasso vardı adeta karşımda. Yaptığı işe kendini tutkuyla adadığı öylesine belliydi ki. Giyiminde kuşamında bile bir hoşluk ve özen vardı. Kısa kollu mavi gömleği ütülü, taba rengi kumaş pantolonu tertemiz. Onu izlemekten alamıyordum kendimi. Dayanamayıp biraz daha yaklaştım yanına. Çok geçmeden beni fark etti. Temkinli ve meraklı bir bakış fırlattı.

"Merhaba" diye seslendim.

"Merhaba" dedi.

"Eve ayakkabılarla giriyormuşum gibi tedirgin yürüyorum bağınızda. Elimde değil" dedim.

Gülümsedi.

Yanına vardığımda, "Nasılsınız?" diye sordum.

"İyiyim" dedi. "Buyur gel, hangi rüzgâr attı seni buraya?"

"Marifet iltifata tabidir. Öyle güzel çalışıyorsunuz ki dayanamadım yanınıza gelip bir merhaba demek istedim."

"Eyvallah. Burası benim şifahanem. Asmalarla uğraşmak iyi geliyor. Toprakla iç içe olmak gibisi var mı?"

"Haklısınız" dedim.

Muhtemelen elli yaşlarında olmalıydı bağcı. Şakaklarına erken de olsa kırlar düşmüş, ince çerçeveli gözlükleri burnunun ucunda, kitap okur gibi bir sükûnetle tozunu alıyordu budadığı asmaların.

"Ne arıyorsun bağlarda?" diye sordu. "Buralıya pek benzemiyorsun."

“Arkadaşımla yolculuğa çıktık, geziyoruz” dedim.

Dikkatle yüzümü incelemeye başladı sonra ama emin değildi yine de.

“Seni bir yerden tanıyor olabilir miyim acaba?” diye sordu.

“Bilemem” dedim.

“Tanıdık geliyorsun sanki.”

“Facebook kullanıyorsanız görmüş olabilirsiniz belki?”

“Tabii ya!” dedi rahatlamış bir tavırla. “Takip ediyorum seni. Bir sürü hikâyeni paylaşmışlığım da vardır hani.”

“Teşekkürler” dedim. O dönem Facebook oldukça yaygın kullanılıyordu. Bir milyonun üzerinde takipçim vardı benim de. Seminerlerde anlattığım konularla ilgili videolar ve yazılar paylaşıyordum.

“Ne tesadüf” dedi bağcı. “Nereden nereye? Olacak şey mi?”

“Olmaz mı?” dedim. “Hem de neler olabilir bu âlemde daha aklımızın tahayyül bile edemeyeceği.”

Gülümsedi yine. Derin bir gamzesi vardı sol yanağında. Cep telefonunu çıkardı heyecanla, “Bak” dedi. “Daha üç gün önce senin kabak ağacıyla kavak ağacı hikâyeni paylaşmışım gördün mü?”

“Gördüm, gördüm. Teşekkür ederim, var olun.”

“Aferin sana delikanlı” dedi koluma dostça dokunarak. “Bu genç yaşta ne güzel işler yapıyorsun. Takdir ettim seni. Hangi otelde kalıyorsunuz arkadaşınla?”

“Otelde değiliz, buraya bir kilometrelik mesafede çadır kurduk. Bu gece de çadırdayız. Yarın gidiyoruz.”

“Ne işiniz var orada, gelin misafirim olun. Ben de yarın İzmir’e dönüyorum zaten, akşam sohbet ederiz. Senin sohbetlerinden haberimiz var.”

Eldivenlerini çıkarıp güzelce katladı, yanındaki çantaya yerleştirdi sonra.

"Gel sana çay demleyeyim" dedi.

"Arkadaşım merak eder" dedim. "On dakikaya dönerim demiştim. Şimdiden yarım saat oldu bile, yalancı çıktım. Meraklanmasın, korkmasın şimdi."

"Onu da al gel. Eşyalarınızı toplayın. İstersen arabayla gidip alalım."

"Zahmet etmeyin" dedim. "Ben gideyim önce. Ona da sorayım. Beraber geliriz belki."

"İyi madem. Acele edin ama. Yemek yediniz mi?"

"Yemedik."

"Aman iyi. Yemekler benden o halde. Bir saate kadar gelin. Bekliyorum ha ona göre."

Beni gördüğüne memnun olduğunu hissetmiştim ama belli ki yalnızlığına ortak olacak bir arkadaş bulduğu için mutluydu en çok. Yalnız yaşayan bir adam olduğunu tahmin ettim o an. Konuşmaktan çok birinin onu anlamasına ihtiyacı varmış gibiydi. Hep de öyledir ya zaten. İnsan konuştuğunda değil, biri onu anladığında mutlu olur aslında.

''İnsan konuştuğunda değil, biri onu anladığında mutlu olur.''

Teşekkür edip yanından ayrıldım. Çadıra dönerken içimde tarifsiz bir mutluluk vardı. Azra'ya bir iki tane meyve toplayabilirim umuduyla çıkmıştım yola ama görüyorum ki 24 saatlik açlığın üzerine yanına sıcak sohbeti de olan bir sofra çıkmıştı kısmetimize. Mevlana der ya zaten: "Kalbinde iyilik biriktirenlerin yolu daima açıktır." Şükür yolumuz hiç kapanmadı şimdiye dek. Ne kadar zorlansak da, Azra sakatlansa da, aç da kalsak bir şekilde yol açıldı hep önümüze.

"Neredesin sen, öldüm meraktan!" diye çıkıştı Azra, beni çadırın önünde görünce. "Beni bırakıp gittin sandım."

“Olur mu öyle şey canım?” dedim. “Biz yola çıktıklarımızı yolda bırakmayız, başkasına da değişmeyiz. Bunu konuşmadık ama bu da bir yol kaidesidir küçükhanım. Yoldaşına sahip çıkacaksın. Ne demiş Mevlana, bu yollar yalnız yürünmez. Biz de yine yalnız değiliz. Sana güzel haberlerim var. Yemeğe götüreceğim seni.”

Azra’nın yüzündeki telaş dağılıvermişti birden. Bakışları solmuş, iyice halsizleşmişti açlıktan. Güzel haberi işitince gözleri ışıdı.

“Yani beni yemeğe götürmeye mi geldin şimdi?” dedi. “Kurallara ne oldu? Nasıl gideceğiz restorana? Paramız yok, üstümüz başımız leş.”

“Restorana gitmiyoruz” dedim sözde üzülmüşüm gibi yüzümü düşürerek. “Yaradan karşımıza iyi yürekli bir hancı çıkardı, daha doğrusu bir bağcı. Bizi misafir etmek istedi.”

“Artık açlığa alıştığımı düşünüyordum ki kısmetimize yemek düştü” dedi Azra şakayla karışık.

“Eh hayat böyledir işte Azra Hanım. Bir şeye muhtaç olduğunda o şey senden uzaklaşır ama muhtaç olmadığını hissettiğin an kendiliğinden gelir. Çok sevdiğim bir söz vardır. Hayatta çok istediğiniz şeyler, siz onları heyecanla beklerken olmaz. Bu, hayatın size ‘Sen bakarken soyunamıyorum’ deme şeklidir.”

Kahkahalarla gülmeye başlamıştı Azra. “Sen bakarken soyunamıyorum” diye tekrarlayıp gülüyordu. “Çok güzelmiş” dedi. “Hayatta unutmam artık bu sözü. Sence de çok garip değil mi? İstiyorsun olmuyor, sonra vazgeçiyorsun ve o kendiliğinden geliyor. Evde de bir şey aradığımda bulamam mesela ama aramadığım an çıkıverir karşıma.”

“Hadi toplanalım artık” dedim. “Bizi kim bilir neler bekliyor daha.”

Birlikte çadırlarımızı toplayıp kaldırdık. Eşyalarımızı sırtlanıp bağcının yanına gittik. Yolda adamın adını bile sormadığımı

fark ettim. Nedense onu "bağcı" diye bilmek hoşuma gitmişti.

Azra'nın yürüyüşü de düzelmişti iyice. Ağrısı sızısı yoktu belli ki. Sahiden de iki gün dinlenmek iyi gelmişti ona.

‘‘Bir şeye muhtaç olduğunda o şey senden uzaklaşır ama muhtaç olmadığını hissettiğin an kendiliğinden gelir.

Çok sevdiğim bir söz vardır. Hayatta çok istediğiniz şeyler, siz onları heyecanla beklerken olmaz.

Bu, hayatın size ‘Sen bakarken soyunamıyorum’ deme şeklidir.”

Bağa vardığımızda çayımızın çoktan demlenmiş olduğunu gördük.

"Gelin gençler!" diye seslendi bağcı bizi görünce. "Size tavşan kanı bir çay demledim. Yanında da sürprizim var."

Bardağa dökülürken etrafa yayılan çayın mis kokusuyla ikimiz de büyülenmiştik. Ama börekleri görünce bayılacaktık sevinçten. Sahiden de güzel sürpriz olmuştu bu sıcacık çıtır börekler. Ne çok özlemişim çayın yanında börek yemeyi.

Azra mutluluktan uçuyordu.

"Bunun adı çırpmadır" dedi bağcı fırından kaptığı gibi dumanı üzerinde getirdiği börekleri göstererek. "Çanakkale'de pek meşhurdur. Ispanaklıdır. Söylemesi ayıp çok da güzel yaparım, parmaklarınızı yersiniz."

Tam da tahmin ettiğim gibiydi belli ki. Böreğini bile kendi pişiriyor, bağında dolanıp asmalarını buduyordu. Kendine küçük ve gösterişsiz bir dünya kurmuş, yalnızlığıyla baş etmenin bir yolunu arıyordu işte. Oyalanıyordu belki de hayat sahnesinde. Muhtemelen yemeğini de kendi pişiriyor, yalnızlığına ortak olsun diye de etrafa dağıtıyor, yoldaş arıyordu kendine.

"Sizi bize Allah gönderdi" dedi Azra. "O kadar da açtım ki anlatamam."

Kendini tanıttı sonra kısacık. Sofrasını açtığı için teşekkür etti bağcıya defalarca. Hayatı boyunca kimseye bu kadar minnet duyduğunu sanmıyordum. Kimseye bu kadar içten teşekkür etmemiştir herhalde.

"Benim adım Ahmet" dedi bağcı. Azra'nın açlığı karşısında şaşkın olduğu her halinden belliydi. "Hakan Bey oğlum" dedi gülümseyerek. "Sen bu hanım kızı niye aç bırakıyorsun böyle?"

"Azra'yı doyurmak çok zor" dedim şaka yollu. "Doğduğu günden beri aç sanki."

Gülüştük hep beraber. Keyifle sofranın başına oturup çiğnediğimiz her lokmanın tadını alarak karnımızı doyurduk. Bağcının, bağ yamacına belli ki kendi elleriyle yaptığı ahşap kulübe son derece mütevazı ama bir o kadar da keyifli, huzur vericiydi. İçinde birkaç parça eşyası olduğu halde sanki hiçbir eksiği yokmuş hissi veriyordu insana. Kulübenin önüne yerleştirdiği masa, dünyanın en zengin sofrasına dönüşmüştü adeta. En pahalı restoranlardan daha kıymetliydi benim için. Gönülden kurulmuştu önüme çünkü. Karşılıksız, çıkarsız ve bonkörce...

Bu gösterişsiz kulübeye, kapının önündeki el işçiliği küçük masaya, yandaki kuyuya, kuyudan çekilmiş suyun sürahideki serinliğine bakıyordum hayranlıkla. Bir yandan da bizi misafir eden bağcıyı tanımak istiyordum tabii. Ne var ki Azra'nın gözü hiçbir şey görmüyordu henüz. Bıraksam koca tepsiyi bir başına mideye indirecek.

Bağcı Ahmet, Azra'nın oburluğu karşısında küçükdilini yutacaktı neredeyse. Elinde bir bardak çay öylece buz kesmiş izliyordu Azra'yı.

"Yok yok" dedi sonra. "Sen bu kızı gerçekten aç bırakmışsın. Açlıktan ölmüş garibim."

"Öyle denk geldi" dedim gülümseyerek.

"Ne demek öyle denk geldi Hakan Bey oğlum? Baksana kız bir deri bir kemik kalmış. Kıtlıktan çıkmış gibi. Hayırdır, siz ne yapıyorsunuz kendinize, ne biçim bir yolculuk bu böyle anlamadım ki?"

"Eyvahlar olsun" dedim içimden. Bağcı Ahmet'le Azra'nın bir olup üzerime geldiklerini düşündüm bir an. İkisiyle de baş edemezdim şu saatten sonra.

Kalkıp çayları tazeledim hemen açlık konusu bir an evvel kapansın diye. Yolculuğumuzdan söz ettim biraz.

"Ne güzel" dedi. "Böyle işler yapan gençler kaldı mı bu devirde? Aferin size."

Bakışları uzaklara daldı sanki. Bir şeyler düşündü kendinden yana. Fark ettim. Bir hüzün dalgası gelip geçti yüzünden.

"Hayatım boyunca kendim için bir şey yapmadım" dedi. "Ne yapıyorsam şu son beş senedir yapmaya çalışıyorum işte."

Kim bilir neler yaşadı da bu kadar yalnızlaştı diye düşündüm. İnsan, canı daha fazla yanmasın diye yalnızlaşır çünkü. Hayatın yanlış tarafı, yalnız tarafa sürükler benliği.

Merak ediyordum ama yine de üstüne gitmek istemedim. Kendi istemediği sürece anlatmaya zorlamayacaktım. Hatırlamak her zaman herkese iyi gelmez ne de olsa.

“İnsan, canı daha fazla yanmasın diye yalnızlaşır çünkü.
Hayatın yanlış tarafı, yalnız tarafa sürükler benliği.”

"İnsan hiç beklemediği anda beklemediğine yenilir.

Beklenmedik olandan alır en ağır yaralarını.

Çünkü insan, düşmanına karşı savunma halindedir.

Yakınlarına karşı savunmasızdır."

"Çanakkale'yi gezdiniz mi?" diye sordu bağcı.

"Gezmedik" diye atıldı Azra, ağzı tıka basa börek dolu.

"Hadi sizi biraz gezdireyim o zaman" dedi. Aracıyla Çanakkale turuna başladık.

Truva Atı'nın önünden geçerken, "Hikâyesini bilir misiniz buranın?" diye sordu bağcı Ahmet. Belli ki anlatmak istiyordu bildiklerini.

"Brad Pitt'in oynadığı film" dedi Azra. "Çok yakışıklı adam..."

Tabii ki Ahmet Ağabey'in üzerinde konuşmak istediği konu Hollywood filmleri değildi. Sanırım bu yüzden Azra'yı duymazdan geldi ilk kez. Konuşmak için can attığını seziyordum. İçinin dolu olduğu belliydi her halinden.

Dinlemek istediğimi ifade eder gibi baktım yüzüne.

"Efsaneye göre Akalar Truva şehrini alabilmek için uzun zaman savaşmış ama bir türlü sonuca ulaşamamış" diye anlatmaya başladı. "Sonra Odysseus'un aklına Truva şehrine ahşap bir atla girmek düşüncesi gelmiş. Büyük bir at inşa edilmiş bunun üzerine. Askerler bu büyük atın içinde girmişler şehre. Sığmayanlar da harp meydanından uzaklaşmışlar. Odysseus savaşı kaybettiklerini kabul ettiğini, savaşın anısına bu tahta atı hediye etmek istediklerini söylemiş. Akalar sevinmişler tabii. Hediyeyi kabul etmişler. Akşam vakti kapıları açıp atı surlarla çevrili kaleye almışlar. Zafer eğlencesi başlamış. Herkes eğlenceden sarhoş olunca tahta attan askerler çıkmış. Diğer askerler de girsin diye

kentin kapılarını açmışlar. Odysseus'un askerleri kolayca girmişler içeri. Hiç ummadıkları anda alt etmişler Akaları."

Ahmet Ağabey'in anlatacakları bitmemişti ama henüz. Konuyu derinlikli bir şekilde hayata bağladı sonra.

"Hayat da böyle alt eder insanı" dedi. "İnsan hiç beklemediği anda beklemediğine yenilir. Beklenmedik olandan alır en ağır yaralarını. Çünkü insan, düşmanına karşı savunma halindedir. Yakınlarına karşı savunmasızdır. Bu yüzden yakınlarıyla yıkılır. Ben de tecrübe ettim bunu. Üstelik büyük bir acı ile. Yirmi beş yıllık bir emeğim bir günde çöp oldu."

Bu kez ben merak etmiştim. Tecrübesinin ne olduğunu sordum, dayanamadım.

"Aldatıldım, kandırıldım" dedi. "Hem de kardeşim tarafından. Beraber bir şirket kurmuştuk. Sabah akşam demeden çalışıyorduk, sabahımız da akşamımız da işti bizim. Zamanla çok büyüttük. Avrupa'da altı ülkeye ihracat yapıyorduk. Fabrikalar kurmaya başladık. Yüzlerce işçimiz vardı. Bir Avrupa dönüşü çok üşütmüşüm. İki hafta ateşler içinde yattım. Yarı baygın haldeydim. İşler aksamasın diye gelip giden evrakları imzaladım hep. İyileştikten sonra imzaladığım evraklardan birinde bütün haklarımı kardeşime devretmişim. Bir imzayla yirmi beş yıllık emeğim elimden alınıverdi. Kardeşimin bana yaptıklarına mı yanayım, emeklerimin çöp olup gitmesine mi yanayım bilemedim."

"Ama bu nasıl olur?" dedi Azra. "O sizin kardeşiniz. Nasıl yapar böyle bir şeyi? Hiç mi hissetmediniz size karşı düşüncelerini? Hakkınızı aramadınız mı, itiraz etmediniz mi? Kandırıldığınızı, o imzayı bilerek atmadığınızı kanıtlayabilirdiniz? Kanun var, hukuk var!"

"Ayrıntılarla başınızı ağrıtmayayım şimdi" dedi Ahmet Ağabey. "Tabii ki avukata verdim ama minareyi çalan kılıfını hazırlamış. Hiçbir şey yapamadım."

O günden sonra kardeşiyle de hiç görüşmemiş, görüşememiş. Elinde sadece küçük bir arazi kalmış. İzmir'de de bir evi varmış. Yine de haline şükrediyordu. Hiç değilse kimseye

muhtaç olmadan yaşamını sürdürebiliyordu. Ancak uğradığı ihanetle baş etmesi kolay değildi tabii. Hem de en sevdiği, en güvendiği insanın ihanetine uğramış olmak kahretmiş onu. Ne düşünürse düşünsün yüreğindeki ateşi soğutamıyordu, başına geleni kabullenemiyordu.

Ona kimseyle hesaplaşmamasını söyledim sadece. Haklı haksız aramamasını, bu deneyimin içinde soru üstüne soru sorup kaybolmamasını istedim. Olanı olduğu haliyle görüp, bundan sonra en hayırlı, en sağlıklı ve mutlu nasıl yaşayabileceğinin kararını vermesi gerektiğini hatırlattım.

"Haklısın" dedi. "İnsan neden, neden diye sorup durduğu sürece çıkamıyor işin içinden. Ancak nasıl diye sormak lazım galiba. Nasıl toparlarız, nasıl çıkarız bu işin içinden, nasıl huzura kavuşuruz diye yol almak lazım."

"İşte bu çok doğru" dedim. "Neden ben demek yerine, ben nasıl bu deneyimin içinden geçip giderim diye sormak ve çaresine ulaşmak en doğrusu, en hayırlısı."

Çanakkale sahilinde yürüdük biraz. Konuşmak iyi gelmişti Ahmet Ağabey'e. Kısa da olsa derdini anlatmış olmanın rahatlığı içindeydi. Şimdi daha güçlü, daha kendinden emindi. Akşam saatlerinde hep birlikte evine gittik. Ahmet Ağabey hemen mutfağa attı kendini. Belli ki aşçılıkta üzerine yok. Eli de nasıl yatkın. Kısa zamanda nefis yemekler hazırladı.

Yarın Konya'ya gideceğimizi söylemiştik ona. "Kesinlikle tırla yollamam sizi" dedi. "Bak kızcağız da nasıl yorulmuş, sakatlanmış, iyileşmeye çalışıyor. Birlikte İzmir'e dönelim. Ben sizi Konya'ya oradan yollarım."

Gönlüm Konya'ya gitmekten yanaydı ama Ahmet Ağabey'in ısrarlarına karşı koymak da mümkün değil. Hem Azra da İzmir diye tutturunca söyleyecek fazla söz kalmadı bana. Çaresiz kabul ettim. Niyetimiz Konya ama kısmetimiz İzmir'miş demek. Yapacak bir şey yok. Çünkü yol da her an yeniden inşa edilir, tıpkı kader gibi anbean yeniden yazılır.

Kendimize her gün sadece bir dakikalık telefon hakkı vermiştik ama ben bu hakkımı bizi Konya'ya götürecek şoförü aramak için kullanmak zorunda kaldım. Gelemeyeceğimizi bildirip teşekkür ettim. Azra'nın telefonla konuşma hakkını kullanmadığı gözümden kaçmıyordu elbet. Sormak istiyordum ama yaşadığı içsel sürece müdahil olmak da istemiyordum açıkçası.

Azra'nın, Ahmet Ağabey'e yardım etmek için mutfağa girmesinden çok etkilenmiştim. Onu çorba karıştırırken, salata doğrarken görmek şaşırtmıştı beni. Şimdiye kadar yaşadığı hayatı düşündüğümde, onun sahanda yumurta pişirebildiğinden bile kuşku duyuyordum aslında. Ne var ki bu konuda da fazla önyargılıymışım işte. Mutfak işlerinde gayet becerikli elleri vardı Azra'nın. İlk kez bir tencerenin başına geçmiş gibi de değildi ayrıca.

"Kızımız da çok maharetli" dedi Ahmet Ağabey, Azra'nın elinden çıkmış nefis salatayı sofraya taşırken. "Bak ne güzel yaptı salatayı."

Mutfak kapısına omzumu yaslayıp bir süre keyifle izledim onu. Bir ara seslendim bile ama duymadı. Yaptığı işe kendini iyice kaptırmıştı. Severek çalıştığı her halinden belliydi. Onu mutlu görmek, içimi coşkuyla dolduruyordu. Farkında değildim ama Azra'nın iyi olması, beni de iyi hissettiriyordu. Yol arkadaşlığı ediyor olmamızdan dolayı ona karşı sorumluluk duyduğumu sanıyorum. Mutsuz olduğunda bunda benim de payım olduğunu düşünüp kederleniyorum ama azıcık neşelendiğinde gurur duyuyorum kendimle. Garip.

Nefis bir akşam yemeği yemiştik. Üzerine çaylarımızı da içince keyfimize diyecek yoktu artık. Ahmet Ağabey elinde telefonu harıl harıl bir şeyler kurcalayıp zaman zaman da bize okuyordu.

Sonra "Bak çok güzel bir hikâye buldum" dedi bana. "Bunu sayfanda paylaş muhakkak."

"Tabii" dedim. "Merakla dinlemeyi bekliyorum."

Heyecanla okumaya başladı.

“Günlerden bir gün, zengin bir baba, çocuğunu köye götürmüş. Derdi, oğluna insanların yokluk içinde yaşadığını ve zor şartlara rağmen hayata tutunduklarını anlatmakmış. Oğlu iki gün boyunca fakir bir ailenin evine misafir olmuş. Zamanını onlarla geçirmiş. Evine dönünce babası sormuş tabii. Anlat bakalım, neler öğrendin, fakirlik zor mu demiş. Çocuk babasını onaylamış. Evet baba, fakirlik gerçekten de zormuş. Oradayken bunu çok daha iyi anladım. Umarım bir gün biz de onlar gibi zengin ve mutlu oluruz demiş.

Baba şaşırmış. Onlar gibi mi, nasıl yani demiş. Çocuk başını sallamış.

Bizim evimizde bir köpeğimiz var ama onların dört. Bizim bahçenin ortasında kocaman bir havuzumuz var ama onların upuzun sonsuz bir dereleri. Bizim görüş alanımız ön bahçenin sınırında bitiyor ama onlar koca bir dağı görüyor. Biz her yere arabayla gitmek zorundayız ama onlar istedikleri yere yürüyerek gidebiliyor. Okullarına bile... Servis beklemelerine gerek yok. Biz her ihtiyacımız için markete gidiyoruz ama onların dolu bir kilerleri var. Bir sürü sebze ve meyve yetiştiriyorlar. Ayrıca sabahları yumurtalarını bahçedeki kümesten alıyorlar, sütlerini koyunlardan sağıyorlar.

Oğlunu dinleyen baba ona hak vermiş. Doğru söylüyorsun demiş. Onlar bizden daha zengin.”

Ahmet Ağabey, anlattığı hikâyede kendini bulmuştu aslında. Bu yüzden çok hoşuna gitmişti okuyunca. Eskiden ne kadar varlıklı bir adam olduğunu hatırlıyor, muhtemelen zaman zaman özlem de duyuyordu bir zamanlar yaşadığı o konfora, ama bugünkü mütevazı hayatının içinde de ayrı bir zenginlik ve huzur keşfetmişti kuşkusuz.

“Gerçek zenginlik burada olmaktır” dedim ona. “Nefes almaktır. Yaşıyor olmaktır. Bu satırları okuyabilmektir. Çünkü bir gün zamanımız tükenecek. O zaman anlayacağız ki zaman çok kıymetliymiş.”

“O halde hiç zaman kaybetmeyelim” dedi Azra ve neyimi alıp başladı sabırla üflemeye. Denedi, denedi, denedi ama yine

olmadı. Neredeyse ağlayacaktı yüzüme bakarken. "Üzülme" dedim. "Senin ona gelmeni bekliyor hâlâ. Merak etme senden vazgeçmeyecek, eğer sen ondan vazgeçmezsen."

Neyi alıp üflemeye başladım. Buğulu, dingin, hüzünlü ama kendinden emin bir ses yükseldi geceye.

Bir gün daha geçip gitmişti işte ömrümüzden ve bizi daha nelerin beklediğinden habersizdik ki, bu bilinmezlik giderek daha güçlü ve güvende hissettirmeye başlamıştı bizi. Yarın gece nerede ne halde olacağımızı düşünmüyorduk bile. Nasılsa bunu düşünen ilahi bir kudret vardı, çok şükür.

Akan su yosun tutmaz.

Güne kuş ve böcek sesleriyle uyanmak iyi hissettirmişti. Pencereyi açıp bir süre gözlerimi kapatarak doğayı dinledim. Doğanın bu hep birlikte uyanışına hayrandım. Hepsi nasıl da dakik ve taze... Kuşlar, böcekler, sincaplar, horozlar, kediler, köpekler. Şehir hayatında doğanın uyandığı saatlerde kendiliğinden, taze ve zinde uyanmak ne yazık ki çok güç... Bunun için alarmlara, kahvelere, zorunluluklara ihtiyaç var. Oysa doğa alarm kullanmaz. İnsanoğlu da doğayla ilişkisini bozmamış olsaydı dengede, sağlıklı ve mutlu olacaktı. Şimdi de kendi bozduğu dengeleri yeniden sağlayabilmek için tekrar doğaya dönmeye çalışıyor.

Mesela şimdi Azra'yı uyandırmanın hiç de kolay olmayacağını düşündüm ama yanıldığımı görünce memnun oldum. Kapısını sadece bir kez tıklattığım halde yanıt verdi bana. Önceleri böyle değildi. Üstelik artık neden bu saatte onu kaldırdığımı biliyor, hiç direnmeden çıkıyordu yatağından. Sakince hazırlanıyordu meditasyona. Onun bu karakteristik yanını seviyordum. Duygu hali çabuk değişen bir kız olmasına rağmen, doğru ya da yanlış verdiği kararlar konusundaki dirayetine hayranlık duyuyordum. Sanırım bu yüzden vazgeçmiyordum onunla yol arkadaşlığı etmekten. Karakter sahibi olmasını takdir ediyordum. Belki de bu yüzden onda umut görüyordum, bu yolculuğu hak ettiğini düşünüyordum.

Karakter sahibi olmanın kıymetini nasıl anlatabilirim bilmiyorum ama belki bir hikâyeyle anlamlandırmak daha mümkün... Çok sevdiğim bir tanesi geliverdi mesela hemen aklıma.

Üniversitede bir profesör tahtaya büyükçe "1" yazıyor. Sonra öğrencilerine dönüp, "Bakın..." diyor. "Bu, bir kişiliktir, karakterdir. Hayatta sahip olabileceğiniz en değerli şeydir."

Sonra "1" sayısının sağ yanına bir "0" koyuyor. "İşte bu da başarıdır arkadaşlar. Karakterken bir iken onu on yapan şey başarıdır."

Arkasından bir "0" daha koyuyor ve öğrencilerine dönüp "100" sayısını göstererek "İşte bu da tecrübedir" diyor.

Yüzün yanına da bir "0" koyarak bin sayısının "yetenek" olduğunu anlatıyor. Derken sıfırlar çoğalıyor ve peş peşe disiplinden, vicdandan, hoşgörüden söz ediyor profesör. "Birin yanına sonsuz sayıda sıfır eklenebilir" diyor. "Bu tamamen sizin seçiminiz."

Sıfırların karakteri nasıl zenginleştirdiğinin altını çiziyor. Derken hiç beklenmedik bir şey yapıyor ve başladığı noktaya dönüp tahtaya yazdığı ilk sayıyı yani "1"i siliyor ve öğrencilerine bakarak "Eğer bir karakteriniz yoksa aslında her şey sıfırdır" diyor. "Kişiliği ve karakteri olmayanlar ne kadar yetenekli, bilgili olurlarsa olsunlar kocaman bir sıfır yığınına sahip olurlar."

Hayatımda her an deneyimlediğim bir felsefedir bu. Öyle bilgili, yetenekli, başarılı insanlar gördüm ki hiçbiri karakter sahibi değildi. Ama Azra gibi üstün becerileri olmadığı halde sahip olduğu karakterle kendine değer katanlar da tanıdım.

Sabah meditasyonumuzu birlikte yaptıktan sonra Ahmet Ağabey de uyandı. Birlikte güzel bir kahvaltı sofrası hazırladık. Öğleden önce de yola koyulduk. İstikamet İzmir.

Ahmet Ağabey ara sıra eski varlıklı günlerinden söz ediyordu. "Başkalarından ibret al ki başkalarına ibret olmayasın" görüşünü fazlasıyla benimsediğim için tecrübe dolu insanları dinlemek binlerce kitap okumak kadar değerliydi benim için. Kitap okurken ne kadar dikkatli ve özenliysem, insan dinlerken de aynı özeni gösterirdim. Her deneyim, kitap kadar değerli bir rehberdi benim için. Mevlana da der ya: "İnsanlar da kitaplar gibidir. Kapağına bakıp aldanmayın. Gerçek değerini okumaya başlayınca anlarsınız."

"İnsanlar da kitaplar gibidir. Kapağına bakıp aldanmayın. Gerçek değerini okumaya başlayınca anlarsınız."

–Mevlana

Okumasını bilen için her insan ayrı bir kitap. Nasıl ki bazı kitaplar öğreticiyse, bazıları sıkıcı olabiliyor, bazı kitaplar ne kadar sürükleyiciyse bazıları bilgi yüklü olabiliyor. Nasıl ki kitap okudukça iyi kitap seçmeyi öğreniyorsak, insanları tanıdıkça da kimi dinlemek gerektiğini, kimden uzak durmak gerektiğini öğreniyoruz.

"Gençler Manisa üzerinden gidiyoruz ama bir sakıncası yok sizin için değil mi?" diye sordu Ahmet Ağabey.

Ne sakıncası olabilirdi ki, yol bizi nereye götürürse zaten oraya gidiyorduk hep. Manisa'ya uğramak beni ayrıca mutlu edecekti.

Görmeyi çok istediğim bir yer vardı Manisa'da.

Tıp Tarihi Müzesi...

Hakkında çok şey okumuştum ama görmek de isterdim muhakkak. Kanuni Sultan Süleyman tarafından yaptırılmış Manisa Şifahanesi'ni de (şimdilerde adı Tıp Müzesi) ziyaret etmek çok hoşuma giderdi.

Şifahane kültürü Selçuklulardan beri vardır aslında. Vakti zamanında Avrupa'da ruhsal sıkıntılar yaşayan hastalar içlerine şeytan girdiği inanışıyla yakılarak öldürülürken Anadolu topraklarındaki şifahanelerde ise psikolojik rahatsızlıklar yaşayan hastalar, müzikle, su ve ney sesiyle tedavi ediliyordu.

Ahmet Ağabey anlattıklarımı dikkatle dinliyordu. "Bak bunu bilmiyordum" dedi. "Ben de çok görmek isterim, birlikte gezeriz o halde."

"Hayhay" dedim. "Neden olmasın?"

Birkaç saatlik yolculuktan sonra Manisa'ya varmıştık. Hepimiz önce şifahaneye gitmek istedik. Ardından müzeyi gezdik. Burası sadece bir şifahane değildi elbette, doktor yetiştiren bir eğitim kurumuydu da aynı zamanda.

Ancak yıllar içinde bina hasar görünce yıkılıp yeniden inşa edilmiş. Eskiden şifahanelerde büyük şadırvanlar yapılırmış.

“Bursa Ulu Camii’ni bilirsin Azra” dedim. “Ortasında çok güzel bir şadırvan vardır ve o su sesi tüm camiye yayılır. Özellikle sabah kalabalığın az olduğu saatlerde gidildiğinde gerçekten huzur hissedersin.”

“Biliyorum” dedi Azra havalı bir tavırla ne kadar bilgili olduğunu şaka yollu göstermek arzusuyla.

“Sen de her şeyi bil canım” dedim. “Ayaklı kütüphane. Peki sufiler birbirlerine neden su gibi ol azizim derler bunu biliyor musun?”

“Hımmm…” dedi Azra bakışlarını yukarı kaldırıp düşünür gibi yaparak. “Sanırım bu bilgiye ulaşılamıyor benim arşivimde.”

Su felsefesi…

“O halde ben anlatayım” dedim. “Suyun doğası bir felsefe anlatır. Mesela dağdan akan suyu düşün. En az direnç gösteren yolu seçer akmak için. Yani önüne bir kaya çıkacak olursa onunla uğraşmaz, kayayla mücadele etmez, etrafından dolaşıp devam eder akmaya. Suyun bu doğasından alınan ilhamla şöyle der sufiler: Seninle uğraşan hiç kimseyle uğraşma, eğer uğraşırsan onunla aynı yerde kalırsın. Etrafından dolanıp devam et yoluna.

“Seninle uğraşan hiç kimseyle uğraşma, eğer uğraşırsan onunla aynı yerde kalırsın. Etrafından dolanıp

devam et yoluna.”

Diyelim ki dağdan akan su önüne çıkan kayanın etrafından dolaşamayacak bir yola denk geldi. O zaman ne yapar, birikip üstünden aşar, yok eğer bu da olmuyorsa sabırla kayayı damla damla delmeye başlar. Kayayı delmeyi başaran suyun kuvveti değildir tabii ki, damlaların sürekliliğidir ki buna da sabır derler.'"Sabretmek hiçbir şey yapmadan oturmak demek değildir. Sabır dikenin içinde gülü, gecenin içinde gündüzü hayal edebilmektir' der Şems-i Tebrizi. Suyun doğası, imkânsızın bile başarılabileceğini, bunun için sabırlı ve istikrarlı olmak gerektiğini öğretir.

Kayayı delen su elbette yine yoluna devam eder. Su hep akar. Bilir ki aktıkça temizlenir. Bazen dere kenarlarında su birikintileri oluşur, akmayan su bulanır, çamurlaşmaya başlar. Üzerinde pislik birikir ve sufiler de bu yüzden der ki: 'Sen su gibi ak. Her daim yenilen. Her gün yenilen. İki günün aynı olmasın. Dünü dünde bırak bugün yeni şeyler öğren.'

Mesela su değişimden hiç korkmaz. Ama insanlar değişimi sevdiklerini söyleseler de aslında bundan çok korkarlar. Su değişimi ne güzel de anlatır. Bazen yağmur olur, bazen kar olur, bazen buz olur, bazen buhar olur. Buhar olduğunda çıkar gökyüzüne yağmur olup iner yine yere.

Ayrıca su uyumludur. Çay bardağına koyduğunda çay bardağının şeklini alır, kovaya koyduğunda kovanın. Sürekli bulunduğu yere uyumlanır ama doğası hiç değişmez. Her yere her şeye uyum sağlar. Unutma ki dünyada her zaman doğaya uyum sağlayanlar hayatta kalır. Uyum sağlayanlar esnektir çünkü. Değişime direnenlerse katı... Fırtına en sert en güçlü ağaçları devirir ama esnek fidanlara, otlara hiçbir şey yapamaz. O yüzden esnek olanlar, uyum sağlayanlar hayatta kalır.

Su aynı zamanda akışa teslim olur. Teslimiyet içindedir. Çünkü bilir ki bütün dereler eninde sonunda büyük denizlere, okyanuslara akar. Elinden geleni yaptıktan sonra hayatın akışına teslim olmaktır bu. Tıpkı bizim de seninle bu yolculukta yapmaya çalıştığımız gibi. Derler ya su akar yolunu bulur. Eğer su gibi yaşarsan, akarsın ve yolunu bulursun.

Su berraktır, şeffaftır. Olduğu gibidir yani. Paylaşımcıdır. Hep besleyicidir. İnsanları, hayvanları, doğayı besler. Hayatı başlatandır. Canlılığı başlatandır. Su olan yerde bitkiler vardır, hayvanlar vardır, insanlar vardır.

İşte suyun bu yapısından dolayı sufiler birbirlerine 'Su gibi ol azizim' derler."

"Gerçekten çok etkilendim" dedi Azra hayranlık dolu gözlerle yüzüme bakarken.

"Eskiler de akan su yosun tutmaz derler" diye araya girdi Ahmet Ağabey.

"Keşke bunları yazsaydım" dedi Azra. "Su üzerinden kocaman bir yaşam felsefesi anlattın sen. Bunu defalarca okumak isterdim ihtiyaç duyduğum her an hatırlayabilmek için."

Aklında kalanları kısaca not etmek için küçük bir defter çıkardı çantasından. Şifahanenin hemen yakınındaki bir çay bahçesine oturduğumuzda başladı yazmaya. Ahmet Ağabey buralarda bir saatlik işi olduğunu söyleyip ayrılmıştı yanımızdan. Baş başa sessizce oturduk bir süre Azra'yla. Yazısını tamamlamasını bekledim önce.

Defteri kapatıp bana baktığında gördüğüm memnuniyet duygusundan çok etkilenmiştim. Bu yolu boşa yürümediğinden bir kez daha emindim artık.

"Olgun insan hayatı, tüm iniş çıkışlarıyla ve

zıtlıklarıyla kabul edendir."

"Çok değerli şeyler anlattın" dedi Azra. "Bazılarını ilk kez duydum, bazılarını biliyordum önceden ama bence sorun şu. Bilmek yetmiyor, kurtarmıyor insanı. Bildiğimi uygulamakta çok zorlanıyorum mesela. Değiştiremiyorum kendimi. Sonra yere kapaklanıyorum yine. Sorunların içinde kalıyorum."

"Bak Azra" dedim. "Her an mutlu olmak diye bir şey yok. Mutluluk kadar sıkıntı da var. Huzur kadar huzursuzluk da var. Hepsini hissedeceğiz. Gece olduğu için gündüz de var. Siyah var ki beyaz var. O yüzden yaşadığın bu çelişkinin bir rahatsızlık ya da problem olduğunu düşünme. Hayatın dengesini gör."

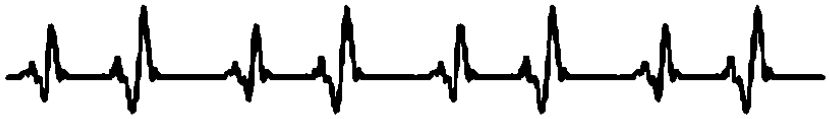
"Ama sen hep huzurlusun."

"Değilim. Her an hep huzurlu olamam. Bazen mutsuzum. Bazen gergin, bazen huzursuzum. Hepsinin hayatın bir parçası olduğunu kabul ediyorum sadece. Bunu kabul ettiğim an çok yaralanmıyorum. Ama günümüz insanı azıcık huzursuzluk hissettiğinde kendini mutlu etmek için hemen bir şeyler aramaya başlıyor. Sigara içiyor, uyuşturucu kullanıyor, alkol alıyor, yemek yiyor, televizyon izliyor, dizilere sarıyor. Bir tür bağımlılık geliştiriyor. Oysa acının doğal olduğunu kabullense ve yaşamayı seçse, acı zaten gelip geçecek. Ama biz acıdan kaçmaya çalıştıkça geçişini zorlaştırıyoruz. Acıya dayanıksız hale geliyoruz.

Hastanelerde kalp atışlarını ölçen elektrokardiyografi cihazını görmüşsündür mesela."

Azra'nın not tuttuğu defteri alıp boş bir sayfa açtım hemen.

"Şimdi bana yaşayan bir insanın kap atışlarını çiz" dedim.

“Şimdi de ölmüş bir insanınkini çiz” dedim.

“Gördün mü? Yaşıyorsan iniş çıkışlar vardır hayatında. Hiçbir sorunun yoksa bence korkmalısın. Çünkü ölmüş olabilirsin.

Eğer hayatı iyisiyle kötüsüyle kabul edersen seni bu kadar rahatsız etmez. Benim hayatımı güzel kılan noktalardan biri de hayatın bu iniş çıkışlarını kabul etmem. Onu reddetmememe ve onunla birlikte yaşamayı öğrenmem.

Doğayı değiştiremeyiz ama onunla pekâlâ uyumlu yaşayabiliriz.”

Anlattığım şey çok hoşuna gitmişti belli ki Azra’nın. Defterine bir şeyler yazmaya başladı yine. Sanki ilham gelmişti içine, yazdıkça yazıyordu.

Defteri kapattıktan sonra sandalyeden kalkıp yanıma geldi. Sıkıca boynuma sarıldı.

“Keşke hayatımda hep senin gibi biri olsa” dedi. Ne diyeceğimi bilemedim o an. Mahcup bir çocuk gibi hissettim kendimi.

Çok geçmeden Ahmet Ağabey de geldi. “Hazır mısınız gençler, hadi gidelim” dedi. “Sizi buranın en güzel nehirlerinden birine balık yemeye götüreyim. Gediz Nehri’ne. Bu kez ben size bir hikâye anlatacağım orada. Hadi bakalım yolcu yolunda gerek...”

İstediğin bir şey oluyorsa bir hayır,

olmuyorsa bin hayır ara.

– Mevlana

Efsaneye göre Frigya'dan geçen yaşlı bir keşiş, dinlenmek için oturduğu ağacın gölgesinde uyuyakalır. Kral Midas'ın askerleri onu bulurlar ve yakalayıp saraya götürürler. Midas, bu keşişin sıradan biri olmadığını, Tanrı Dionysos'u büyüten kişi olduğunu görür görmez anlar. Bunun üzerine keşişi Tanrı Dionysos'a götürür.

Midas'ın bu güzel hediyesine karşılık vermek isteyen Dionysos "Dile benden ne dilersen Midas" der. "Beni büyüten bilgeyi bana getirdin ya, her dileğini yerine getireceğim."

Midas biraz düşünür ve "Çocukluğumdan beri gerçekleşmesini çok istediğim bir hayalim vardı" der. "Her tuttuğum altın olsun isterim."

Dionysos dileği ikiletmez bile. "Tamam" der. "Dileğin gerçekleşmiştir."

Akşam vakti büyük bir mutlulukla sarayına dönen Midas, iştahla sofraya oturur ve sihir başlar. Midas'ın dokunduğu her şey gerçekten de altın olmaya başlamıştır. İçtiği su, yemeği, ekmeği, sofrası, her şey... Hatta saçını okşadığı kızlarından birinin başı da altına dönüşür. Dehşet içinde kalır Midas, ne yapacağını bilemez.

Korku ve telaş içinde Tanrı Dionysos'a döner. Dileğinin geri alınmasını ister. Dokunduğu her şeyin altına dönüşüyor olmasından tamamen vazgeçmiştir. Tek isteği eski haline geri dönmektir.

"Eski haline mi dönmek istiyorsun?" diye sorar Tanrı Dionysos, "O halde Paktolos Irmağı'na git ve orada yıkan, böylece hemen eski haline dönersin."

Midas koşarak ırmağa varır ve yıkanır. Büyük bir lütuf sanarak kabul ettiği ancak bir lanet olduğunu sonradan fark ettiği yetisinden tamamen kurtulur.

"İşte böyle" dedi Ahmet Ağabey, Midas'ın öyküsünü anlattıktan sonra.

"Bazen istediğin bir şeyin gerçekleşmemesi, belki de çok daha hayırlıdır, bilemeyiz. Ben de kendimi bu hikâyelerle iyi etmeye çalışıyorum. Belki de kendimi kandırıyorumdur bilmiyorum..."

İçindeki hüznü de, kardeşiyle hesaplaşamamış olmanın verdiği yılgınlığı da okuyabiliyordum Ahmet Ağabey'in yüzünde. Biraz olsun teselli edebilmek için İstanbul yolunda karşılaştığımız Alman dostumuzun hikâyesini anlattım. İşkolikliğinin onu kanser ettiğini ve hâlâ iyileşmeye çalıştığını söyledim.

"İstediğin bir şey oluyorsa bir hayır, olmuyorsa bin hayır ara der Mevlana... Yaşadıklarınızın mutlaka bir anlamı var Ahmet Ağabey, belki sizi daha kötü şeylerden korudu."

"Haklısın. İnşallah öyledir" dedi.

“İstediğin

bir şey oluyorsa

bir hayır,

olmuyorsa

bin hayır ara.’’

–Mevlana

Enerjisini yükseltmek çabasıyla konuyu değiştirmek istedi sonra.

"Peki ben bu hikâyeyi neden Gediz Nehri kenarında anlattım biliyor musunuz?" diye sordu. "Çünkü Kral Midas, üzerindeki lanetin geçmesi için işte bu nehirde yıkandı. Paktolos Irmağı, Sart Çayı'nın döküldüğü yer. Yani Gediz Nehri... Ben her ne kadar Midas gibi nehirde yıkanmaya cesaret edememiş olsam da muhakkak gelir ayaklarımı suya sokarım. Saçma ama bana iyi geldiğine inanırım."

"O halde biz de ayaklarımızı suya sokalım" diye atıldı Azra. "Bize de iyi gelsin, üzerimizdeki negatif enerjiler gitsin..."

Paçalarını sıvayan Azra, beni de elimden tutarak suya sürükledi.

Nehrin serin suyunu hissettiğimiz an içimizdeki coşku ve heyecan yükselmişti bir anda.

"Bütün negatif enerjilerden kurtulduk bile gördün mü?" dedi Azra, suyla oynarken.

Eskiden bu tür inanışlara karşı oldukça katıydım. Saçma bulurdum. Batıl inançlar geliştirenleri eleştirirdim. Ancak sonra anladım ki ritüeller binlerce yıldır insanların acılarından kurtulmak, belki biraz rahatlamak ya da düşüncelerini değiştirmek için geliştirdikleri disiplinlerdi. Ritüelin mantıklı ya da mantıksız olmasıyla değil, işe yarayıp yaramadığıyla ilgilenmişlerdir en çok.

Bilimsel olmadığı için belki pek çok kadim ritüeli yok sayıyoruz günümüzde. Ama bilim bile kaç yıllık bir geçmişe sahipti ki? Kaldı ki psikoloji bilimi çok daha yeni. Oysa binlerce yıldır insanlar ölüyor, hastalanıyor, yakınlarını kaybediyorlar. Bu yolda binlerce yıldır acılarını hafifletmek için bir dolu ritüeller geliştirmişler. Ritüellerle kendilerini iyi hissetmişler, belki acılarından kurtulabilmişler. Bunca zaman büyük işler görmüş ritüelleri bilimsel olmadığı gerekçesiyle tek kalemde silip atmak kolay olmasa gerek.

Telegram: @cinciva

Bugün futbol maçlarına gidip heyecanlanarak kendilerini mutlu hissedenler, deşarj olanlar, belki yüzyıllar sonra dünya üzerinde hayat sürenlere oldukça garip gelecektir. Neden yüzyıllar önce insanlar bir topun peşinde koşan yirmi iki adamı izlemeyi tercih ettiler sorusunu sorabilirler. Belki günümüzde bile bu soruyu soranlar az değildir. Ancak maçlarda izleyiciler yüksek heyecan yaşarlar, günlük sıkıntılardan bir süre için de olsa uzak dururlar, rahatlarlar.

Bu yüzden başkalarına ya da kişinin kendine zararı olmadığı sürece, neyi neden yaptığının bilincinde olmak şartıyla, rahatlamak için ritüellerden faydalanmayı çok da yanlış bulmuyorum açıkçası.

Bu arada Azra kendi kendine bir meditasyon uydurmuş, uydurduğu meditasyona da kendini iyice kaptırmıştı. "Güneşin enerjisi bizi ısıtırken, bütün negatif enerjilerimiz de ayaklarımızda Paktalos Irmağı'na akıyor ve bizi temizliyor" deyip duruyordu. Bizim de Azra'ya uymaktan başka şansımız yoktu artık.

Balıklarımızı da keyifle yedikten sonra İzmir'e doğru yola koyulduk hep birlikte. Ahmet Ağabey'in evi Kordon'a yakındı. Eve gitmeden önce Azra'yı Kordon'da gezdirmemi tavsiye etti.

"Kızımıza çiğdem al" dedi. "Sonra muhakkak bir midye yedir ona. Buraların âdeti böyle."

"Çiğdem de ne ki?" diye sordu Azra.

"Çekirdek" dedim. "İzmirliler çekirdeğe çiğdem" derler.

"Peki, midyenin yanında bira da var mı?" diye sordu muzipçe.

"Yolculuğumuz daha bitmedi ama. Yol boyunca alkol yok. Zaten paramız da yok. Midyeyi de birayı da nasıl alacaksın sanki?"

"Alırım ben" dedi Azra kendinden emin bir tavırla. "O işi bana bırak sen."

“Yok artık” dedim. Aklından geçeni sezmiştim. “Sen? İnanamıyorum! Yani sen gidip birilerinden yiyecek isteyeceksin öyle mi?”

“Aynen öyle.”

“Hani kimseden bir şey dilenmezdin sen? Ölürdün de birinden bir şey isteyemezdin? Ne değişti şimdi?”

“O eski Azra’ydı. Ben başka bir Azra’yım. Ben isterim. Çünkü istemek dilenmek değildir.”

“Eski Azra ne kadar eskidir sence? Üç gün önceki Azra mı, beş gün önceki Azra mı?”

“Ne önemi var? Hepimiz her an yepyeni insanlar oluyoruz. Sen de dünkü sen değilsin mesela. Yarın da belki şimdiki Hakan’a hiç benzemiyor olacaksın.”

“Ne güzel söyledin” dedim.

“Yani isteyenin bir yüzü kara, vermeyeninin iki yüzü.”

Azra’yla Kordon’da yürüdük biraz. Çimlere uzananların etraflarından dolandık, bir köşede gitar çalıp eğlenen gençleri izledik. El falı bakan teyzeleri dinledik.

Bir ara yanımdan ayrılıverdi Azra. Çiğdem yiyerek yürüyüş yapan bir kız grubuna koşturdu. Biraz çiğdem istedi avucunu açarak. Kızlar iki avucunu da tepe tepe doldurdular. Neşesine diyecek yoktu Azra’nın. Gururlu bir tavırla geldi yanıma. Büyük bir iş başarmış gibi havalıydı.

“Bak!” dedi şımarık ama sempatik tavırlarla ellerini göstererek. “Sanırsın şirket ihalesi kazandım. Altı üstü ellerimi açıp çekirdek dilendim ama aldım. Daha doğrusu dilenmedim, istedim.”

“Sen gerçekten delisin” dedim. “İnanamıyorum sendeki cesarete. Ne çabuk ve ne güzel benimsedin süreci.”

İkimiz de gülüyorduk. Birlikte olmaktan mutluyduk. Bunu artık daha derinden hissediyordum. Keyifle çiğdemlerimizi yedik. Sohbet ettik. Buradan sonra nereye gideceğimizi

bilmiyorduk ikimiz de. Nasıl gideceğimizle ilgili bir fikrimiz de yoktu. Muhtemelen otostop çekecektik yine.

"Yarın neredeyiz?" diye sordum Azra'ya bilmece sorar gibi.

"Bilmem?" dedi o da. "Sence neredeyiz?"

"Ben de bilmiyorum" dedim. "Ne tuhaf. Normal şartlarda insanı huzursuz eden bu belirsizlik nasıl da huzur veriyor şimdi. Ne büyük bir özgürlük ve ne büyük bir teslimiyet..."

Belirsizliğin içindeki güzelliği yaşıyorduk.

Akşamüzeri Ahmet Ağabey'in tarif ettiği şekilde eve yürürken huzurlu, ılık bir koku doldu içime.

Ihlamur kokusu...

Üstadı hatırladım bir an. Öğrencilik yıllarım gelip geçti gözümün önünden. Annemi düşündüm sonra, masallarla dolu sıcacık çocukluğumu düşündüm.

Ihlamur vuslattı ne de olsa...

En sevdiğine kavuşmaktı...

İhtiyacın olanla buluşmaktı...

"Oh be!" dedim başımı ıhlamur ağaçlarına kaldırarak. "Şükürler olsun!"

Coşkumun sebebini anlamamıştı Azra. Şaşkınlıkla bakıyordu yüzüme.

"Hayırdır?" dedi. "Ne bu heyecan?"

"Heyecan değil, kavuşma" dedim. "Ihlamur kokusu oldum olası ait olduğum yere alır götürür beni. Dünyanın neresinde olursam olayım, bir ıhlamur kokusu yeter özlemini çektiğime kavuşmak için..."

"Çok güzel kokuyor ama değil mi?" dedi Azra. O da hayranlıkla bakıyordu ıhlamur ağaçlarına.

"Babam saçlarımın ıhlamur koktuğunu söylerdi ben küçükken" dedi. "Annem ne zaman saçımı kestirmeye kalksa

katiyen izin vermezdi babam. Güzelim ıhlamur dalları budanır mı hiç günah derdi...”

“Baban sana âşıkmış” dedim. “Ihlamur âşıkların kokusudur aynı zamanda. Kavuşmak için yanıp tutuşanların kokusudur...”

Duygulanmıştı Azra. Belli ki o da çocukluğuna dalıp gitmişti şimdi. Baba kız arasındaki o büyük aşkı anımsıyor, hatta büyük bir özlemle o günlere geri dönmek, o günlerin sıcacık duygusuyla sarılıp sarmalanmak istiyor olmalıydı.

“Ihlamurun aşk hikâyesini anlatayım ister misin sana?” diye sordum.

“İstemez miyim?” dedi Azra. “Hem de çok isterim...”

“Bir gün Zeus ve oğlu Hermes, Olympos Dağı’ndan inmişler ve insan kılığına bürünüp halkın arasına karışmışlar. Kimileri ziyarete gittikleri yeri bugünkü Bergama olarak anlatır kimi de Kapadokya der. Velhasıl baba oğul, bir köye gelir ve kendilerine ağırlanabilecekleri bir kapı arar. Ancak kimse ne kapısını açar onlara ne de ikramda bulunur, karınlarını doyurur. Zeus ve Hermes kızar tabii... İnsan kılığına büründükleri için kimse onların tanrı olduğunu anlamamıştır. Sonunda yaşlı bir çiftin evine giderler misafir olmak için. Baukis ve Philemon, evlerinin kapısını açarlar seve seve. İkisini de güzelce ağırlarlar. Yokluk çektikleri bellidir ama yine de doyurucu bir sofra çıkarırlar misafirlerine. Güler yüz gösterirler. Zeus ve Hermes memnun kalmıştır bu çiftten. Kim olduklarını açıklarlar sonunda. Evden çıkarken bu çifti de götürürler yanlarında. Çünkü onları misafir etmeyen bu köy için bir cezaları vardır. Çiftin zarar görmesini istemezler. O gün köy sular altında kalır. Çiftin küçük kulübesi de bir tapınağa dönüşür. Zeus, yaşlı çifte dileklerini sorar. Birbirlerine delicesine âşık olan bu iki güzel insan birlikte uzun yıllar mutlu yaşadıklarını, mümkünse ölümü de birlikte koyun koyuna tatmak istediklerini söylerler. Kabul eder Zeus. Ölüm kapıyı çaldığında biri çınara, diğeri ıhlamura dönüşür ve birbirlerine dolanırlar. Tek bir gövdenin içinde birleşiverir iki ağaç.

Ihlamur ağacı, ölümsüz bir kavuşmanın sembolüne dönüşür zaman içinde…"

Çok etkilenmişti Azra. "Koca bir ömrü birlikte yaşadıkları halde ölümde de kavuşmayı mı dilediler yani?"

"Ihlamur kokusu sanırım bu yüzden ait olduğu yere alır götürür insanı hemen… Olmak istediğin yerde, yaşamak istediğin duyguda oluverirsin. Mucize gibi… Hediye gibi…"

Çiğdemlerini çitleyerek birkaç adım önümden yürüyordu Azra. Anılarında kim bilir nerelere gitmişti şimdi. Burnunda tatlı bir ıhlamur kokusu…

Ahmet Ağabey'in evini bulduğumuzda hâlâ ıhlamur kokusu alıyordum sanki. Sonra Azra'nın siyah saçlarına eğildim arkasından yavaşça, ona hissettirmeden. Babasının dediği gibi sahiden de ıhlamur kokuyordu saçları… Bana mı öyle geliyordu yoksa bilemedim. Biraz daha eğildim emin olmak için. Sonra biraz daha…

Azra arkasına döndüğünde yüzü yüzüme değdi bir an. Hemen geri çekildim ama yakalanmıştım bir kere.

Kıpkırmızı olmuştu yüzüm muhtemelen. Ne diyeceğimi bilemedim. Şakaya vurmaya çalıştım biraz.

"Babanın dediği gibi ıhlamur kokuyor mu saçların diye kontrol ettim sadece… Şehir efsanesi misin, gerçek misin bakmak istedim. Malum kanımda araştırmak var ya benim…"

Halinden hayli memnun gülüyordu Azra.

Başını uzatıp yasladı burnuma.

"Koklayabilirsin" dedi. "Babamın koku alma kabiliyetinin üzerine tanımam…"

Hiç bu kadar yakın olmamıştım Azra'ya… Saçlarına yüzümü gömdüğümde bir fincan demli ıhlamur aktı sanki içime sıcacık…

"Haklıymışsın" dedim sadece. Söyleyecek başka sözüm yoktu. O an anladım ki benim için her zaman hep bir kavuşma gibi olacaktı Azra. Yollarımız ayrılsa da, hayatımızın sonuna kadar bir daha hiç görüşmeyecek olsak da sanırım onu hep bu kokuyla hatırlayacaktım. Ne vakit ıhlamur koksa, çocukluğumla birlikte onu da anımsayacaktım.

Çok garip...

Ahmet Ağabey "Size bir sürprizim var" diye üzerinde mutfak önlüğüyle kapıyı açınca toparladım kendimi.

"Yoksa börek mi?" diye atıldı Azra. "Ne olur börek olsun."

"Hayır değil" dedi Ahmet Ağabey, börek ikram edemeyeceği için üzülmüş gibiydi. "Konya'ya otobüs bileti..."

"Nasıl yani?" diye sordum şaşkınlıkla.

"İki tane Konya bileti aldım size. Oraya gitmek istediğinizi anlatmıştınız ya. Otostop çekmenize razı olmadı gönlüm. Konya'ya giden araç bulmak zor."

Azra çok sevinmişti. "Yaşasın!" dedi. "Konya'ya gidiyoruz."

Sabah sekizde binecektik otobüse. Öğleden sonra Konya'da olurduk muhtemelen. Sabah da Ahmet Ağabey bırakacaktı bizi terminale.

Kısmetimize ikinci kez Konya ihtimali çıkıyordu. Azra kadar ben de mutluydum. Yarın yolculuğumuzun altıncı günü olacaktı. Yedinci gün sonra erecekti her şey. Belki de Konya'da sonlanacaktı yolculuğumuz, bilmiyorum ama öyle görünüyordu şimdilik.

İlk defa bir hüzün hissettim içimde İstanbul'a geri döneceğim için. Neden bilmem, yoldan ayrılmak istemediğimi hissettim. Yine de sorgulamak istemedim içimde olan biteni. Şems'in "Hüzün ki en çok yakışandır âşıklara, yandık yakıldık ama hüzünden yana asla yakınmadık" sözü geldi aklıma.

Azra akşam duş almak istediğini söyledi. Belki iki ya da üç gündür suya girmemiştik. Ben de duşu kullanmayı rica ettim Ahmet Ağabey'den.

Akşam saatlerinde herkes duşun verdiği rahatlıkla odasına çekilmişti ki kapımın vurulduğunu fark ettim. Azra gelmişti. Neyi istedi benden. Yatmadan önce çalışacaktı yine.

"Olur" dedim. İkiletmedim bile.

Sabrını da sebatını da seviyordum sahiden. Ney de bu tutkuyu hissederdi yakında ne de olsa.

-20-

"Nasıl susamış bir dudak suyu ararsa,

su da susuzluğunu dindireceği

bir dudak arar."

– Mevlana

Konya otobüsüne binmeden evvel Ahmet Ağabey'e bize karşı gösterdiği cömertlik ve bütün iyi niyetleri için teşekkür etmeye hazırlanıyordum, ağzımı bile açmama izin vermedi. Sanki şu son iki gün için o bize minnettarmış gibi bir tavrı vardı. Ne yalan söyleyeyim gözlerim doldu o an.

"Artık burada bir eviniz var" dedi Ahmet Ağabey. "Neden gelmediniz diye sitem etmem ama gelmenizi beklerim her zaman. Ona göre varın hayırla düşün yolunuza."

"Eyvallah" dedim. "Geleceğim diye söz verememe sana ama bil ki gelmek için can atıyorumdur. Hakkını helal et."

"Asıl siz helal edin hakkınızı."

Azra'nın boğazındaki düğümü hissediyordum. Ne kadar duygulandığının farkındaydım ancak aklıyla bütün bu hislere geçerli hiçbir anlam bulamadığını da seziyordum.

Topu topu iki gün görüştüğümüz, yanında misafir kaldığımız, hiçbir tanışıklığımız olmayan ve belki bir daha hayatımızın sonuna kadar hiç görmeyeceğimiz, kim olduğunu bile dinlediğimiz kadarıyla bildiğimiz yabancı bir adamla ilgili, sanki kırk yıllık dostlarmışız gibi derin hislere kapılmamıza mantıklı bir açıklama bulamıyordu kuşkusuz.

Sessiz sedasız otobüse bindik. Otobüs camından son kez el salladık. Konya'ya doğru hareket etmiştik artık. Azra da ben de susuyorduk.

Bazen susarak da çok şey anlatırdı insan hem kendine hem başkalarına...

Vedalaştığımız dostumuzla ilgili değildi suskunluğumuz... İkimiz de içten içe yedinci gün sona erecek yolculuğumuzu ölçüp biçiyorduk. Bizim de birbirimize vedamız yakındı. Henüz farkında bile değildik ama ikimiz de İstanbul'dan yola çıkarken olduğumuz insanlar sayılmazdık artık.

Yol bize çok şey vermiş, bizden çok şey almıştı. Sadece aldıklarımız değil verdiklerimiz de bizi biz yapar.

Bunun muhakemesini henüz ikimiz de yapmamıştık. Gerçeğe en yakın olasılık üzerinden hüzünlüydük. Zorunlu bir ayrılık vardı önümüzde... Üstadın dediği gibi hayatı okumak tam olarak buydu sanki. "Hayatı okumak önemlidir. Kuran'ın ilk sözü bile budur: Oku!"

Haftalardır hep yoldaymışız gibi geliyordu ikimize de. Daha uzun zamanlar bu yola devam edecekmişiz gibi bir hisse kapılıyorduk zaman zaman. Eskiden de beraberdik, bundan sonra da beraber olacağız, hiç ayrılmayacağız sanrısına kapılmadığımızı söyleyemem. Ama öyle değildi işte işin aslı. Yarın ikimiz için de son...

Üstelik birbirini hiç tanımayan ve bir daha hiç görmeyecek olan insanların bile vedalarının ne kadar zor olabileceğini gördük az önce.

"Sana Konya'yı anlatayım ister misin?" diye sordum Azra'ya onu daldığı derin düşüncelerden sıyırabilmek için. Kim bilir belki de kendimi kurtarmaya çalışıyordum aslında.

"Olur" der gibi başını salladı.

Orada neler göreceğimizden söz etmeye başladım bunun üzerine...

"Konya on üçüncü yüzyılda özellikle gezginlerin ve ilimle uğraşanların uğrak yerlerinden biriydi. Mevlana, Şems, İbnul Arabi, Yunus Emre. Hepsi hayatının bir döneminde Konya'da bulunmuştu ve hepsi başka ülkelerden, başka şehirlerden gelmişti Konya'ya.

Mevlana da keza dışarıdan gelen yolculardan biriydi. Bugün Afganistan sınırlarındaki Belh şehrinde doğmuş aslında.

Babası Moğol istilasından ailesini korumak için Mevlana henüz çocuk yaştayken topraklarını terk etmiş. Dert insanı hareket ettirir, değişime zorlar" dedim Azra'ya. "Derdin olmasaydı benimle karşılaşmayacaktın. Derdim olmasaydı sufizmi öğrenemeyecektim, öğrendiklerimi kimseye aktaramayacaktım."

Mevlana'nın ailesinin başında da bir dert vardı ki onları yurdundan etmişti. Ama o dertle birlikte başka bir deneyim başladı hayatlarında. 700 yıl sonra bile insanlığın ruhlarına şifa olan bir bilge yetişti. O yüzden Mevlana dertten korkmazdı, bilirdi derdin içinde duran mucizeyi. O yüzden sık sık "Derdimi seviyorum. Biliyorum ki derdi veren de beni seviyor" derdi.

Belh'ten kopan Mevlana ailesiyle önce Bağdat'a, sonra Şam'a, ardından Malatya'ya, oradan Erzincan'a ve sonunda Konya'ya gelir. Gittiği her yerde bir süre kalmıştır. Kültürleri tanımış, bilmiştir. Sözünü ettiğim dönemlerde yolculuklar hiç de hızlı ve kolay değildi. Azra'yla çıktığımız belirsizlik yolculuğunda bile karşımıza hep araçlar, tırlar, bisikletler çıktı. Oysa o dönemin insanları şanslılarsa deve sırtında değillerse yürüyerek yol alıyorlardı. İzmir'den Konya'ya yürüyerek gitmiş olsaydık bunun ne kadar zamanımızı alacağını tahmin etmesini istedim Azra'dan.

"En az beş saat" dedi.

"Otobüsle beş altı saatlik bir yolculuktan söz ediyoruz" dedim. "Hiç durmadan yürüsek en az beş gün sürer. Durmadan yürüyemeyeceğimize göre, yani iki saatte bir dinlensek, arada da uyuyup uyansak ortalama on iki günde varırız Konya'ya."

"On iki gün mü?" dedi Azra gözlerini açarak. "Uçakla elli dakikada varılacak bir yer oysa."

"Belh'ten Şam'a gidişlerini, oradan Konya'ya gelişlerini düşün bakalım. Yolda ne sıkıntılar çektiklerini, kimlerle karşılaştıklarını, neler yaşadıklarını, ne tecrübelerden

geçtiklerini bilmiyoruz. Kim bilir neler öğrendiler, nasıl değiştiler…"

"Biz altı gündür yoldayız mesela" dedi Azra kafasının içinde hesap yapar gibi bakışlarını yukarı kaldırarak. "Hayatımın en unutulmaz deneyimlerini yaşıyorum, yeni insanlarla karşılaşıyorum, bir sürü şey öğrendim onlardan. En önemlisi de kendimi öğrendim başkalarından. Belki birkaç gün daha devam etsek bambaşka şeyler deneyimleyeceğim. Şu altı yedi günde bile eski Azra olarak dönmeyeceğim eve. Aylar süren bir hacdan, hac yolculuğundan geçmiş olsam neler olacak kim bilir… Gözümde canlandıramıyorum bile. Yol, öğretiyormuş sahiden. Bundan eminim artık. Bana kütüphaneler okutsan ufacık bir fark bile yaratamazdın bende."

"Yol öğretir tabii ki" dedim. "Hatta kimi sadece yolda öğrenir. Ben demlenmeye de ihtiyaç duyarım mesela. Yoldan aldığımı durup demlerim içimde. Yoldayken ne öğrendiğimi fark etmem bazen. Yol bitince anlarım. Ama sende durum başka. Sen yürüdükçe öğreniyorsun ve ne öğrendiğinin de farkındasın."

"Belki de yol hiç bitmemeli benim için ne dersin? Belki de hep devam etmeliyiz. Belki de dünyayı dolaşmalıyız. Ne güvence, ne tedbir… Tek güvencemiz Yaradan. İnan yol bitsin istemiyorum Hakan. Devam edebilmeliyiz bence."

O an aynı yolun yolcusu olmadığımızı sezmiştim aslında. Azra'nın her şeyi yaşayarak öğrenmesi gerekiyordu, benimse durup demlenmem. O sonsuza akan coşkun bir ırmaktı, bense derin bir su. İkisi de lazımdı bu hayat için.

Konunun üzerinde durmak istemedim. Bunları konuşmaya hazır değildik ikimiz de. Mevlana'yı anlatmaya devam ettim ona.

Mevlana'nın ilk hocası babasıydı. Onu kaybettiğinde yirmi dört yaşındaydı. Tahsiline devam etmek için Şam'a gitti sonra. Kimileri dört yıl Şam'da kaldığını söyler, kimileri on yedi yıl.

“O aslında hem okuyan hem de gezen biriydi. Bence bu yüzden bilge” dedi Azra.

Aslında çok önemli bir şey fark etmişti. Benim yıllardır fark etmediğim bir şey.

“Çok haklısın” dedim. “Çok okuyan mı bilir, çok gezen mi derler ya, Mevlana hem çok okuyandı hem de çok gezen. Onun neden Mevlana olduğunu asıl şimdi daha iyi anladım biliyor musun? Teşekkür ederim. Çok güzel bir aydınlanmaydı bu benim için. Mevlana’yı bilge yapan sadece yolculukları ve okumaları da değildir ama, bir de Şems vardır.”

Mevlana bilgi seviyesinde en yükseğe erişmişti. Bütün ilmi kitapları okumuş, kaideleri ezberlemiş, dini ve felsefesi ilimle gelebileceği son noktaya gelmişti.

Ama bir şey eksikti ve o bu eksikliğin hep farkındaydı. Aşk makamına ulaşamamıştı henüz. Şems, yıllar sonra aşkla tanıştırmıştı onu. Zira Şems de onu arıyordu. “Nasıl susamış bir dudak suyu ararsa, su da susuzluğunu dindirebileceği bir dudak arar” diye anlatacaktı Mevlana, Şems’e olan susamışlığını ifade etmek için.

“Nasıl susamış bir dudak suyu ararsa,

su da susuzluğunu dindirebileceği bir dudak arar.”

–Mevlana

“Nasıl susamış bir dudak suyu ararsa, su da susuzluğunu dindirebileceği bir dudak arar” diye tekrarlardı Azra. “Mevlana çok değerli bir söz ustası bence aynı zamanda.”

İkimiz de sustuk bir süre. İçimden ellerini tutmak geliyordu Azra’nın ama yapmadım, yapamadım. Benden bir şey bekler gibi uzun uzun yüzüme bakması içimi titretiyordu ama anlamazdan gelmeyi tercih ediyordum.

Azra’nın bana özel duygular beslemesine izin veremezdim. Ben de ona karşı hislerimin ortaya çıkmasına fırsat tanıyamazdım. Bu insani duygularımız, yolculuğumuzu anlamsızlaştırırdı. Zaaflarımızın peşinden mi

sürükleniyorduk, yoksa çok daha derin bir yoldan mı geçiyorduk emin olmamız gerekirdi. Bir hafta önce duygusal hezeyanlarıyla baş edemediği için ofisime gelen genç bir kızla ilgili bugünkü düşüncelerimden de, hislerimden de emin olmak zorundaydım. İkimiz de yolun büyülü tesiri altında olabilirdik. Birbirimize atacağımız her adım büyük bir hayal kırıklığına dönüşebilirdi. Buna izin veremezdim.

Azra, büyük bir beklenti içinde yüzüme bakmaya devam etti ama sonra çaresizce otobüsün camından uzakları izlemeye başladı. Düşüncelere dalıp gitti. Onun da kalbinde mahkemeler kurulmuş, sorgulamalar başlamıştı belli ki. Yeni bir düş kırıklığı daha yaşamak istemiyor olabilirdi, belki de iyileşip iyileşmediğinden bile emin değildi henüz, belki aslında ona en iyi gelecek olan şey yalnızlıktı. Ne olursa olsun Azra'nın düşünceleriyle ilgili niyet okumamalıydım. Tahminlerime göre çıkarımlar yapmaya hakkım yoktu. Belki de hiç düşündüğüm gibi değildi ondaki süreç. Niyet okumak çözümden çok, çözümsüzlük getirirdi.

Ne kadar sustuk bilmiyorum ama Azra derin bir iç geçirip heyecanlı gibi görünmeye çalışarak "Sonra ne oldu?" diye sordu. "Mevlana'nın Şems'le olan yolculuğu nasıldı?"

Şems geldiğinden beri Mevlana onun yanından hiç ayrılmaz olmuştu. Çünkü ilk defa gerçekten onu anlayan biriyle bir aradaydı. Anlaşılmak, ne büyük bir nimet...

İlahi aşkın tadını alan Mevlana artık vaaz bile vermiyor, sadece Şemsi dinlemek istiyordu. Şems ise bazen konuşuyor ama çoğunlukla saatler boyu susuyordu. Mevlana onun susuşundan öğreniyordu her şeyi. Susarak anlaşıyorlardı adeta. Susarak konuşmak, kelimelere hapsolmamak daha derin bir boyuta taşıyordu ilişkilerini.

Mevlana ile Şems odaya kapandıkları vakit günlerce çıkmazlarmış. Ev halkı merak edermiş ne yaptıklarını. Bazen kapı aralığından, bazen anahtar deliğinden bakarlarmış onlara. Hiç konuşmuyorlardı, sadece oturuyorlardı. İyi ama bu ne demekti peki?

Mevlana elbet bir gün yazacaktı Şems'le neden sustuğunu:

"Dilsiz-dudaksız konuşmayı duyan kulak lazım!" diyecekti. Evet dilsiz ve dudaksız konuşmaktı bu. Herkes kelimeleri duyabilirdi ama sessizliğin içindeki bilgeliği işitemezdi herkes.

Şems'in de Mevlana için şu sözleri sarf ettiği rivayet edilir:

"Dilsiz dudaksız sözler söyleyeceğim sana. Bütün kulaklardan gizli bir şeyler anlatacağım. Herkesin içinde söyleyeceğim ama bir tek sen duyacaksın."

“Dilsiz dudaksız sözler söyleyeceğim sana. Bütün kulaklardan gizli bir şeyler anlatacağım.

Herkesin içinde söyleyeceğim ama bir tek sen duyacaksın.”

–Mevlana

Onlar içlerindeki aşk ateşiyle başka bir frekanstan konuşuyorlardı artık. Daha lezzetli bir deneyimdi bu. Konuşmak tatsız ve tuzsuz geliyordu onlara.

Bu yüzden Mevlana başkasıyla konuşmak istemiyordu artık. Kimseye bir şey anlatmak gelmiyordu içinden. Aşk olma halini yaşıyordu. Aşkın ateşinde pişiyordu. Kıvama geliyordu giderek. Kıvama geldiği vakit yazabilecekti çünkü Mesnevi'yi. Herkes merak içindeydi tabii. Şems, Mevlana'ya ne öğretiyordu acaba? Yöre halkı Mevlana'dan daha bilgin birini tanımıyordu ne de olsa. Mevlana, okumuş yazmış bir âlimdi. İlmi ezberlemiş gibiydi. Peki Şems ona ne öğretebilirdi ki?

Aslında Şems hiçbir şey öğretmiyordu ona. Fazlalıklarını alıyordu üzerinden sadece.

Heykeltıraş Michelangelo'nun yaptığını yapıyordu yani. "Bu kusursuz heykelleri nasıl yapıyorsunuz?" diye sormuşlar da Michelangelo'ya, "Ben heykel yaratmıyorum ki" demiş. "O kusursuz eserler zaten taşın içinde duruyor. Ben sadece fazlalıkları alıyorum."

İşte Şems de Mevlana'ya yeni bir şey öğretmiyordu, ondaki fazlalıkları atıyordu ki içerideki kusursuz ortaya çıkabilsin diye.

"Şu övündüğün itibar da makam da bir hayalden ibaret."

Bir gün Şems, Mevlana'nın kendisinin bile farkında olmadan değer verdiği makam, itibar, saygı duyulma isteği ve el âlemin hakkında iyi şeyler düşünme arzusunun ne kadar yanıltıcı bir şey olduğunu anlatmak için onu bir tecrübeden geçirmeye karar verdi. Mevlana'dan, kendisine şarap almasını istedi.

O zamanın Konya'sında sadece Hıristiyan mahallesindeki şarapçıdan şarap alınabilirdi. Şems, bir testi şarap istedi Mevlana'dan. Üstelik şarapçının en kalabalık olduğu vakitlerde oraya gitmesini tembihledi.

"Nasıl olur?" dedi Mevlana. "İnsanlar ne düşünür sonra benim hakkımda? Yıllardır buranın halkına vaaz veriyorum ben. İçkinin zararlarını anlatıyorum. Herkesin içinde nasıl girerim şarapçıya? O testiyi nasıl alırım?"

Ne kadar direnirse direnşin, Şems'e olan sevgisi daha ağır bastı tabii. Hıristiyan mahallesinin yolunu tuttu. Cemaatten biri onun Hıristiyan mahallesine girdiğini fark edince peşine düştü. Derken takipçilerin sayısı arttı.

Mevlana'nın bir testi şarabı hırkasının altında saklayarak evine doğru yürüdüğü kısa sürede dilden dile yayıldı. Yine de kimse gördüğüne inanamıyordu. Tam evin sokağına girmişti ki caminin önünde onu kendine her zaman rakip görmüş bir adam yolunu kesiverdi. Arkasındaki cemaate duyurmak isteyerek sesini yükseltti konuşurken.

"Ey cemaat-i Müslim! Size vaaz veren, namaz kıldıran şu gördüğünüz ve adına Mevlana dediğiniz zat, az önce bir meyhaneden gizlice şarap satın almış, hırkasının altına gizleyerek evine dönüyor!"

Mevlana'nın sırtından hırkasını hadsizce çeken adam, şarap testisini görünce daha da hararetli konuşmaya başladı.

"Bu adam dindar geçinir ama münafığın en önde gidenidir" dedi.

O sırada kalabalığın içinden bir adam geldi ve Mevlana'nın yüzüne tükürdü. Sonra öyle ağır bir darbe indirdi ki Mevlana'nın sarığı yere düştü.

Bütün bu olan biten karşısında sessizliğini koruyan, tepkisiz kalan ve ürküyor gibi görünen Mevlana'nın yıllardır halkı kandırdığına oracıkta kanaat getirdiler ve onu cezalandırmak istediler.

O esnada Şems yanlarına gelerek "Ey ahmaklar!" diye bağırdı kalabalığa. "Ey her şeyi görünüşüne göre yargılayan cahiller! Siz buraya Mevlana'yı ayıplamak için toplandınız değil mi? Nasıl olur da böyle bir âlim şarap içer diye düşündünüz. Sizin bütün imanınız şu testinin içindekinden ibaret. Onun içindeki şarap olsa ne olmasa ne? Bu neyi değiştirir? Üstelik gördüğünüz testinin içindeki şarap da değil. Sirke."

Ahaliyi kışkırtan adam ikna olmadığı için diretti.

"Yalan söylüyorsun" dedi Şems'e. "Testideki sirke değil, şaraptır. Onu koruyorsun."

Bunun üzerine Şems, testiyi alıp herkesin avucuna dökmeye başladı. Sirkenin keskin kokusu hemen yayılıverdi etrafa.

Ahali utandı tabii. Özür dilediler Mevlana'dan. O da affetti herkesi.

Şems'le birlikte eve dönerlerken "Gördün mü ey Mevlana?" dedi Şems. "Şu övündüğün itibar da makam da bir hayalden ibaret. Sana gösterdikleri saygı kalıcı değil. İkiyüzlü. Seni göklere çıkaranlar, duyup gördüklerine itibar ederek bir anda yerden yere vurdular seni. Yüzüne tüküren de oldu, seni öldürmeyi düşünen de. İşte senin övündüğün itibar ve makam bu akşam şahit olduğun şeyden fazlası değildir. Ufacık bir olay, hafif bir esinti bile yıllardır değer verdiğin makamı yıktı geçti. Makam, saltanat, itibar bunların hepsi hayal. Herkes önemli bir şey olmaya çalışırken sen hiç ol. Çünkü bir şey olana herkes zarar verebilir ama hiç olana kimse zarar veremez."

Azra çok etkilenmişti Mevlana'yla Şems'in ilişkisinden.

“Sahiden de Şems, Mevlana’nın üzerindeki fazlalıkları alıyormuş” dedi. “Hepimiz fazlalıklarımdan kurtulduğumuzda eşsiz bir eser çıkar mı içimizden?”

“Bilemem” dedim. “Ama Yaradan demiş ki, yere göğe sığamadım kulumun kalbine sığdım. İşte buradan anlıyorum ki hepimizin içinde O var. Mesele onu çıkarabilmekte. Mesele onu çıkarabilmek için gayret göstermekte.”

“Ben de kurtulmak istiyorum üzerimde fazla olan ne varsa” dedi Azra. “Zaman zaman yorgun hissediyorum kendimi. Belki de taşıdığım yüklerden, fazlalıklardan. İçimdeki eserin ortaya çıkması için ben de Konya’da gittiğimizde bir testi şarap mı alıp getirsem sana acaba?” dedi gülerek.

“O senin sınavın değil” dedim. “O Mevlana’nın sınavıydı. Herkesin sınavı başka. Sen tekâmül etmeyi iste yeter ki. Elbette sınavın karşına çıkacak.”

Göz açıp kapayıncaya kadar varmıştık Konya’ya. Güneşli ama serin bir hava vardı o gün. Bir çeşme bulup kana kana su içtik.

Sonra Mevlana’nın türbesine doğru yürümeye başladık. Kalabalık bir güne denk gelmiştik, turist kaynıyordu ortalık ama keyfimiz yerindeydi.

Acele etmeden türbeyi gezdik Azra’yla. Mescit kısmında oturup dua ettik bolca. Keşke neyimi elime alıp üfleyebilseydim diye düşündüm o an. Dua etme sadece el açıp yakarışta bulunmak değildi ne de olsa. Kalpten yapılan her işin içinde bir dua ve şükür gizlidir. Mevlana Türbesi’nde ney üfleyebilmeyi diledim, bunun için dua ettim içimden.

Yeri gelmişken söylemeden geçmemeyim, yıllar sonra 2019 yılının Ekim ayında Konya’ya belgesel çekmeye gittim. Bangladeşli bir yapımcı ve Kıbrıslı bir yönetmenin beni bulup İstanbul’a gelmeleriyle yepyeni bir yolculuğa daha çıktım.

Akşam saatlerinde Mevlana Müzesi kapandıktan sonra içeriye girmeme izin verildi ve her gün binlerce misafiri ağırlayan bu kutsal mekânda tek başıma ney üfleme fırsatı buldum. O

günkü çekimi YouTube kanalımda paylaştım. Eşsiz bir deneyimdi. O gün yaptığım duanın karşılığıydı şüphesiz.

Görelim Mevlam neyler, neylerse güzel eyler.

Mevlana Türbesi'nin çıkışındaki şadırvanın önünde bekliyordum Azra'yı. Derin düşüncelere daldığımın farkında bile değildim. Japon turist elindeki haritayla yanıp gelip ona Şems'in türbesini tarif etmemi isteyinceye dek.

Türkçesindeki güzellik dikkatimi çekmişti. Üniversiteyi burada okuduğunu söyledi sorunca. Tercümanlık okumuş üstüne bir de yüksek lisans yapmış. Şimdi de geniş bir Türkiye turuna çıkmış. Birazdan arkadaşımın geleceğini, bizim de Şems Türbesi'ni gezeceğimizi, dilerse bize katılabileceğini söyledim, memnuniyetle kabul etti.

Çok geçmeden Azra da geldi.

"Ben yokken hemen yeni dostlar edinmişsin kendine" dedi Japon tercümanı kastederek. "Gel seni Yuma ile tanıştırayım" dedim. "Şems'in türbesini birlikte gezeceğiz."

Mevlana Türbesi ile Şems Türbesi birbirinden çok da uzak değildi. Hep birlikte yürümeye başladık.

"Seni Türkiye'ye ne attı?" diye sordum Yuma'ya.

"Ah!" dedi. "Sormayın. Bir dert işte."

"Gördün mü?" dedi Azra, bana bakarak. "Yine insanı yola düşüren bir dert. Tıpkı Mevlana gibi, Şems gibi, hatta bizim gibi."

"Aynen öyle" dedim. "Dert, tekâmül yolculuğudur. Yürütür, büyütür, pişirir."

Yuma ikimiz arasındaki sohbeti anlamadığını ifade etmek ister gibi şaşkınlıkla bakıyordu bize.

"Anlat hadi!" dedi Azra, Yuma'ya. "Biz dinleriz."

"Sizi yormak istemem özel meselelerimle" diye karşılık verdi Yuma.

“Merak etme, biz yorulmayız” dedim. “Bilakis keyif alırız.”

Önce Japonya’da üniversiteye başlamış. Yabancı dillere meraklı bir adam. Altı dil biliyormuş. Öğrenmek istediklerinden biri de Türkçe.

Konuşma pratiğini geliştirmek için internet sitelerinden yardım alarak birileriyle tanışıyor.

Leyla’yla.

Yaklaşık bir yıl internet üzerinden görüşüyorlar. İyi de anlaşıyorlar. Öyle ki akşamları Leyla’yla konuşacağı için koca günü zor geçiriyor. Sonunda dayanamayıp uçağa atlıyor ve İstanbul’a geliyor.

Ruh eşi olduğunu düşündüğü Leyla için okulunu bile bırakıyor. Onunla aynı şehrin havasını soluyabilmek için İstanbul’da bir üniversiteye başlıyor. Ne var ki bir süre sonra birbirlerine yakın olmak iyi gelmiyor onlara.

“Uzaktayken başka biriydi sanki” diye anlatıyor bize. “Kısa zamanda tükettik birbirimizi. Sık sık kavga etmeye başladık. İki ay içinde de ayrıldık.”

Sonrasında yine birbirlerine şans vermeye çalışıyorlar ama olmuyor. Bir türlü tutturamıyorlar aradıkları ilişkiyi.

Yuma da bir şekilde İstanbul’da tek başına kalıyor böylece. Buradaki yeni düzenine tutunup devam ediyor hayatına.

“Türkçede bir şarkı vardır” dedim Yuma’ya. “Seni uzaktan sevmek, aşkların en güzeli. Uzaktayken daha iyi anlaşıyor olabilirsiniz. Bir arada olamamanız kötü insanlar olduğunuz anlamına gelmez. Sadece birbirinize iyi gelmemişsinizdir o kadar.

Bu uyuşmazlık arkadaşlar arasında bile olabilir. Çok iyi anlaştığın arkadaşınla aynı evde yaşayamayabilirsin mesela. Mesafeleri ayarlamak çok önemli.

Eski bir atasözü vardır mesela. Çok severim. İnsanlarla ilişkin ateşle ilişkin gibi olsun. Çok uzak kalma donarsın, çok yakınlaşma yanarsın. Biz mesafeleri ayarlayamıyoruz

çoğunlukla. Aslında yakınlaşırsak yaşayacağımız sorunları önceden fark edebiliyoruz ama aşk kör ediyor işte. Aklın gördüğünü, sezgilerin fark ettiğini, ustaca örtebiliyor. Tutkularımıza yeniliyoruz. Bazen böyle olması iyi bir şey olabilir ama sürekli aynı hatayı tekrarlamak akıl kârı değil. Yeni hatalar yapmak varken aynı hatalarla uğraşıp durmak niye?"

Lafı fazla uzattığımı hissediyordum ama hararetli konuşma arzumun önüne geçemiyordum bir türlü. Bıraksalar sanki saatlerce daha konuşabilirdim bu konuyla ilgili. Çünkü Yuma'ya durumu anlatmaya çalışırken aslında bütün bu sözleri kendime söylüyordum.

Çünkü diğer yandan Azra'ya duyduğum hislerle savaşıyordum içimde. Sezgilerimin ve aklımın bana söylediği şeylere sağırlaşmak üzere olduğumun farkındaydım.

İkimiz de farklı insanlardık. İki ayrı dünya, iki uyumsuz... Ancak yol arkadaşlığı ederken, dostluk kurarken mükemmel bir çift olabilirdik. Yine de bir aşkın iki yarısı değildik, olamazdık. Onun ihtiyacı olan yolculuk, benim önümdeki durma gerekliliğim bizi ancak bir ayrılığa götürüyordu. Geri sayım başlamıştı...

"Akıllı insan hatalarından ders alır" diye devam ettim konuşmaya. "Bilge insan başkalarının hatalarından da ders alabilendir. Aslında ne Leyla kötüydü ne de sen. Belli ki bir tecrübe yaşamanız gerekiyordu, yaşadınız. Bundan sonra yapman gereken tek şey aynı hatayı tekrarlamamak. Kendine yeni hatalar bulmak."

''Akıllı insan hatalarından ders alır.

Bilge insan başkalarının hatalarından da ders alır.''

Kendime sesli söylediğim sözlerdi bunlar. Azra'yla olmayacağımızı biliyordum. Daha önce yapmıştım ben bu hatayı. Sonu iki taraf için de hüsran olmuştu. Her şeyin daha da kötüye gideceğini bildiğim halde devam etmiştim ilişkiye. "Hata yapmaktan korkma, aynı hatayı iki kere yapmaktan kork" diye salık vermiştim hep kendime.

Azra da sanki içimdeki savaşı artık sezmişti. Kadınların en güçlü yanıdır sezgi. "Bu sözlerine hiç katılmıyorum" dedi Azra. "Sonuçta her deneyim farklıdır. Sonunun ne olacağını bilemezsin ki. Bak ben bu yolculuğa çıkarken her şeyin kötü geçeceğinden neredeyse emindim. Ama altı gündür iyi ki yoldayız diyorum. Önceki düşüncelerime bağlı kalsaydım bu şahane deneyimin içinden geçemezdim."

"Haklısın ama..." dedim.

"Ama ne?" diye kesti sözümü. "Ama ne?"

"Sonra konuşuruz" dedim.

Şems Türbesi'ne varmıştık artık.

Yuma da ikimiz arasındaki sessiz çatışmayı fark etmiş gibiydi.

"Şems'i anlat bakalım" dedi. "Buralarda neler olmuş, neler yaşanmış?"

Şems, İran'ın Tebriz şehrinde doğmuştu. Tebriz Türklerindendir. Bu nedenle Şems-i Tebrizi ismini taşır. Hayatı boyunca bir gezgin olarak yaşamış. Mevlana'dan katbekat fazla gezmiş. Çok yol tepmiş. Hiçbir hocaya tutunamamış. Kendinin hocası olmayı öğretmiş ona hayat. Yürüdüğü yollarda pişmiş. Yaşadığı tecrübelerle öğrenmiş her şeyi. Kimseyle uzun süreli dost olmamış, hep yalnız seyahat etmiş. Hiçbir yerde uzun süre kalmamış. Mevlana'nın şu sözlerinin Şems'in karakterini anlattığı rivayet edilir mesela:

"Ben bir denizim

Ben bir denizim.

Kıyısız hür bir deniz."

Kıyısız, engin bir denizdi Şems. Sivri dilliydi de ayrıca. Lafı dolandırmadan söylerdi. Sonunun ne olacağını hiç düşünmezdi. O da bir arayış içindeydi. Bunca bildiklerini, bunca öğrendiklerini aktaracak bir dost arıyordu kendine. Elinde bir kibrit vardı ve ışığında demlenebileceği bir mum arayışındaydı. Sonunda bulacaktı o mumu. Karşılaşacaktı Mevlana'yla.

Rivayet odur ki Şems onca yolculuktan sonra bir gün dua eder ve "Ey Rabbim senin aşkını alevlendirecek bir mürşit ile şereflenmeyi bana nasip eyle! Bunun karşılığında başımı dahi vermeye razıyım."

O gece bir rüya görür. Rüyasında gönüldaşının Konya'da olduğu söylenir ona. Uzun ve çetin yolları göze alarak Konya'ya varır. Mevlana'yı Konya Meydanı'nda görür görmez tanır.

Mevlana da ilk görüşte fark eder ondaki başkalığı. Kısa sürede başlar dostlukları. Birbirlerinden bir an olsun ayrılmazlar. Şems, Mevlana'ya ışık olur, ayna olur, ateş olur. Yanıp olgunlaşmasında yoldaş olur.

Mevlana Şems'ten sonra ne halka vaaz vermek ister ne de başkalarıyla sohbete tahammülü kalır. İlahi aşkın sarhoşu olur artık. Her an bu manevi halin hazzını yaşamak ister.

Ne var ki halk, Şems'i kıskanır. Ona kızar. Öfke biriktirir. Mevlana'nın kendilerinden kopma nedeni olarak görür. Onları birbirinden ayırmak için ellerinden geleni yapar.

Anlattıklarımı can kulağıyla dinliyordu Yuma.

"Muhteşem" dedi. "Karşıma çıktığınız için çok şanslıyım. Buraları bu bilgiyle solumak unutulmaz olacak benim için."

"Anlatacaklarım daha bitmedi" dedim. "Ama hikâyenin geri kalanını başka yerde anlatacağım ki Şems'i biraz daha yakından hissedebilmeniz mümkün olsun."

"O halde yemek yiyelim" dedi Yuma.

İşin aslı Azra da ben de iyice acıkmaya başlamıştık. Gün boyu su içip durmuştuk. Ancak üzerimizde para taşımadığımızı açıklamak zorundaydık Yuma'ya. Bu yolculuğun turistik bir seyahat olmadığından söz ettim kısaca. "Bu bir hac yolculuğu" dedim. "Kısmette ne varsa, başımızın üzerinde yeri var."

İnanamıyor gibi bakıyordu ikimizin yüzüne.

“Altı gündür paranız yok ve Türkiye’yi şehir şehir gezebiliyor musunuz yani?” dedi. “Ya açlıktan bayılsaydınız ne olacaktı? Hastanelik olsaydınız ne yapacaktınız? Ne anlamı kalacaktı bu yolculuğun? Delisiniz siz. Hem de zırdeli.”

“Her şey mümkündü” dedim. “Altı gün aç açına ortalıkta dolanabilir, İstanbul’dan dışarıya bile çıkamayabilir, hastalanabilir, yorgun düşebilir, kötüye maruz kalabilir hatta ölebilirdik de. Ama bütün bunlar cebinde paran olduğu halde senin de başına gelebilirdi. Sen de kötüye maruz kalabilirsin, bir şekilde hasta düşebilirsin, istediğin yerlere ulaşamayabilir, kazaya uğrayabilirsin. Hepimiz bu açıdan Allah’a emanetiz zaten. Sadece sen farkında değilsin, yolculuk biletin, paran ve otelin sana yalancı bir güven veriyor o kadar.”

“En azından aç kalmam” dedi Yuma.

“Biz de hiç kalmadık” dedim.

Sinirleri bozulmuş gibi gülmeye başladı.

“Hadi o zaman hep beraber yemeğe” dedi Yuma. “Benden!”

“Türk jargonunu da iyi biliyorsun” dedim imalı bir tavırla.

“Biraz öğrendik!” dedi gülerek.

Birlikte keyifli bir yemek yedik. Yuma bize sürekli sorular sorup duruyordu. Kim olduğumuzu, neden bu ilginç yolculuğa çıktığımızı iyice anlamak, içselleştirmek istiyordu. Hayıflanmadan seve seve anlattık her şeyi.

Akşam nerede uyuyacağımız da dert olmuştu Yuma’ya. Muhtemelen bir yerlerde çadır kuracağımızı söyledim. Bunda endişelenecek bir durum yoktu bizim açımızdan ama Yuma içten içe endişeliydi. “Olmaz” diyordu sürekli. “Çadırda uyunur mu, şehir burası.”

“Neresi olursa olsun, iki çadıra yetecek kadar toprağı var dünya denen bu koca köyün.”

“Hayır, hayır” dedi Yuma. “Kaldığım otelde misafir edeceğim sizi.”

“Buna hiç gerek yok” diye atıldı Azra. Normal şartlarda can atardı konforlu bir yerde uyumaya. Şimdiyse her koşulda, her şartta huzurlu ve güvende hissediyordu kendini. Ondaki bu değişimle gurur duyuyordum.

Yuma’nın ısrarlarına direnemeyince akşam otelde uyumayı kabul etti. İkisi arasındaki otel tartışmasına karışmadım bile.

“Senin yolculuk nereye?” diye sordu Azra.

“Bursa” dedi Yuma.

Azra’yla göz göz geldik o an. Tüylerimiz ürpermişti ikimizin de.

“Bursa’ya daha önce gittiniz mi?” diye sordu Yuma.

“Bu yolculuğun sebebidir Bursa” dedim. “Daha doğrusu yolumu iki kişilik kılan ilk duraktır.”

Hiçbir şey anlamamıştı. Onu daha fazla zorlamak istemeyip konuyu değiştirdim.

“Bursa’ya neden gitmek istiyorsun onu söyle” dedim. “Nereleri görmek istiyorsun?”

“Emir Sultan Hazretleri deme, çünkü ben aniden bayılabilirim” dedi Azra.

Yuma siyah deri çantasından bir not defteri çıkardı bunun üzerine.

“Orada 700 yıllık bir köy varmış. Cumalıkızık. Oraya gideceğim. Sonra çok eski bir cami varmış, içi müze gibi olan Ulu Cami. Ardından bir de Uludağ varmış. Teleferikle çıkılıyormuş. Sonra Bursa’nın simgesi olan Yeşil Türbe...”

“Yeşil Türbe’den 150-200 metre yürüdüğünde Emir Sultan Hazretleri Türbesi’ne varırsın zaten” dedi Azra.

“Anlamadım?” dedi Yuma.

“Bizim tanıştığımız yer” dedim. “Yeşil Türbe’ye yakındır. Bursa’nın evliyalarından birinin kabridir orası. Biz orada tanıştık da.”

“Çok güzel bir tesadüf bu aslında” dedi Yuma. “Siz Bursa’da tanıştınız ve ben oraya gideceğim.”

“Tesadüf mü?” dedi Azra. “Ben o sözü bir daha asla kullanmayacağım. Öğrendiğim bir şey varsa o da hiçbir karşılaşmanın tesadüf olmadığı.”

“Burada ne kadar kalacaksınız?” diye sordu Yuma.

“Yarın son” dedim.

“Harika. O zaman yarın beraber Bursa’ya gidelim.”

Azra hayal kırıklığına uğramış gibi baktı yüzüme o an. “Biliyorum” dedi. “Yol bizi nereye götürürse oraya gideceğiz diyeceksin. Tamam kabul ediyorum, bir şey demeyeceğim.”

“Hüzünlenme” dedim. “Görelim Mevlam neyler, neylerse güzel eyler.”

-23-

"Güneşim, ayım geldi.

Gözüm, kulağım geldi.

O altın madenim geldi.

Başımın sarhoşluğu geldi

Gözümün nuru geldi.

Bir dileğim olmuşsa

işte o dilediğim geldi.

Dün gece mumla aradığım dost

bugün bir gül demeti gibi yoluma çıkageldi."

– Mevlana

Mecmaül Bahreyn.

İki denizin birleştiği yer anlamına gelir. Konya'da bir caddenin hemen yan tarafında turkuvaz renginde camlarla çevrilmiş, küçük bir telefon kulübesini andıran küçük bir yapının önündeydik.

Azra da, Yuma da merakla inceliyorlardı bu küçük yapıyı.

"İki denizin birleştiği yer derler buraya" diye başladım anlatmaya. "Bu nokta Şems ile Mevlana'nın ilk karşılaştığı yerdir. İki denizin birbirine kavuştuğu yer. İki deniz birbirine kavuştuğunda ne olur? Okyanus olur. Sonsuzluk olur."

İkisinin de tüylerinin ürperdiğini hissettim o an. Benim de her aklıma geldiğinde içimi titretir Mecmaül Bahreyn.

Şems, görür görmez aradığı kişinin Mevlana olduğunu anlar ama onun bu aşk ateşinde yanmaya hazır olup olmadığını da sınamak ister.

Rivayet odur ki karşılaştıkları bu yerde Mevlana öğrencileriyle birliktedir ve Şems kalabalığın arasından seslenir Mevlana'ya.

“Ey hoca, sana bir sualim var” der.

Mevlana sesi duyar ama kendine seslenildiğini anlamaz. Bunun üzerine Şems bir kez daha ve yüksek sesle konuşur.

“Ey hoca sana bir sualim var, cevaplar mısın?”

Mevlana döner ve siyahlar içindeki yabancıya dikkatle bakar. Duruşunu, özgüvenini ve kendinden eminliğini fark eder.

“Buyur” der. “Sualin neyse sor.”

Kalabalık merak içindedir. Zira yabancının yaptığı edep kurallarına pek uymaz. İlle bir şey soracaksa Mevlana’nın sohbetlerinden birine katılmalıdır, orada kendisiyle konuşmalıdır. Sokak ortasında değil.

Etraftaki insanların şaşkın bakışlarından hiç etkilenmeyen Şems sorusunu sorar:

“Tüm bu okuduğunuz, öğrettiğiniz ilmin gayesi nedir?”

Mevlana bir kez daha alıcı gözle süzer yabancıyı.

“İlmin gayesi dinin yasakladıklarından kaçmak, emir buyurduklarını yapmaktır” der.

“Hayır” der Şems.

Kimse inanamaz duyduklarına. O “hayır” sesi Konya sokaklarında yankılanır. Çünkü koskoca Mevlana’ya hayır demek kimsenin haddine değildir.

Mevlana sükûnetini bozmaz ve “Nedir peki? Sen söyle” der.

“İlmin gayesi, Yaradan’a ulaşmaktır. Aşktır. Aşka ulaşmayan ilim, ilim değildir. İlim seni aşka götürmüyorsa, cehalet ondan daha hayırlıdır.”

Mevlana, karşısındaki insanın derinliğinden emindir artık. Onu kendi kütüphanesine sohbet etmeye davet eder.

Mevlana’nın kütüphanesi büyüleyicidir. Kitaplarının hepsini okumuş olması da ayrıca hayranlık uyandırıcıdır.

Lakin Şems bundan hiç etkilenmemiş gibidir. "Herkes senin büyük bir bilgin olduğunu söylüyor" der Şems. "Ben de senin bildiklerini bilmek isterim. Bana en sevdiğin, önem verdiğin ve hep okuduğun beş kitabını gösterir misin?"

Mevlana, Şems'in dediğini yapar ve beş kitap indirir kütüphaneden. Şems kitapları alıp inceler. Sonra elinin tersiyle hepsini kütüphanenin önündeki küçük havuza atar.

Mevlana telaşla kitaplarını kurtarmak için hamle eder ama hepsinin mürekkepleri birbirine karışmıştır çoktan.

"Aradığın şey o kitaplarda değil" der Şems. "Aradığın şeyi okuyarak bulamazsın. Onu ancak kalbinle bulursun. Dünyadaki bütün kitaplar, bütün hesaplar aklın bir oyunudur sadece. İnsan aklının oyunu... Bütün bu kelimeler, sözler, laflar sevginin yerini tutmaz. Okuyarak öğreneceksindir belki ama severek anlayacaksın."

Mevlana bu sözler karşısında buz kesilir. Sadece susar ve dinler.

"Kır kalemin ucunu" der Şems. "Bundan sonraki yolculuğumuz aşk yolculuğudur. Aşkı kalem yazmaz ki kitaplarda bulasın. Bırak artık kitapları. Sen aşk denizine dal. Seni bu noktaya getiren bilgiler senin buradan sonra ilerlemeni engeller. Onları bırakmayı, vazgeçebilmeyi göze al."

"Kır kalemin ucunu, bundan sonraki yolculuğumuz aşk yolculuğudur.

Aşkı kalem yazmaz ki kitaplarda bulasın.''

–Şems

Mevlana yıllardır susuzluğunu çektiği ilme kavuştuğunu hisseder sonunda. Hocası, yoldaşı, gönüldaşı gelmiştir nihayet.

"Seni bu noktaya getiren bilgiler, buradan ileriye gitmeni engeller, ne demek hiç anlamadım" dedi Azra.

Zor bir soruydu aslında. Bunu ancak kayık metaforuyla açıklayabilirdim ona. Bu benzetme anlamayı kolaylaştıracaktı.

"Bir gölde doğduğunu ve kürek çekerek yaşam yolculuğuna çıktığını hayal et" dedim. "Sonra baktın ki bir kıyıya vardın. Yola devam etmek istiyorsun ama kayığı bırakamıyorsun. Çünkü sen o kayıkta doğdun, orada çok zaman geçirdin ve yola devam etmenin başka bir alternatifi olup olmadığını bilmiyorsun. Bu yüzden en iyi bildiğin şeyi de yanına alırsın, kayığı da karaya çıkarmaya çalışırsın ama kayıkla yol alamazsın. Karada bir kayıkla ilerleyemezsin. Ya kayıkla birlikte kıyıda kalmayı tercih edersin ya da kayığı terk edip yürümeyi öğrenirsin."

Mevlana da bir seçim yapmıştı aslında. Öğrendikleriyle ilim yolculuğunda devam edebilirdi. Ama aşk yolunda ilerlemek için başka yürüme biçimi seçmeliydi ki bunu ona ancak Şems hatırlatabilirdi.

Mevlana ilmin kapılarında kalmaya razı olmadı. Aşk yolunda ilerlemeyi seçti. Bütün öğrendiklerini geride bırakmaya razı oldu. Eleştirilmeyi de, dinsizlikle yaftalanmayı da göze aldı. Ama aşk yolculuğundan vazgeçmedi. Çünkü biliyordu ki aşk insanı yakar ama yanmak da ruhu olgunlaştırır. Bu yüzden "Hamdım, piştim, yandım" demiştir Mevlana aşk yolunu yürürken.

-24-

"İnsan her kim için değişmeyi göze alırsa,

eninde sonunda en çok ondan uzaklaşır."

Otobüse bindiğimizde Azra ile ben Yuma'nın birkaç koltuk gerisinde oturuyorduk.

Ağzımı bıçak açmıyordu sabahtan beri... Bursa'ya doğru yola çıkıyorduk artık. Başladığımız yere dönüyorduk yine... Bugünkü bir dakikalık telefon hakkımı kullanıp annemi aradım önce. Akşam saatlerinde yanlarında olacağımı, evde kalacağımı haber verdim.

Azra'yla konuşmaya ne cesaretim vardı ne de gücüm... Gözlerimi kapatıp başımı yasladım oturdum koltuğa. Uyumam mümkün değildi ama vedalaşmaya hazırlanmalıydım. Bu yolculuğun ruhumda da tamamlanması gerekiyordu artık.

Ne var ki, ruhuna temas ettiğimi hissettiğim, yanımdaki bu güzel ve çocuksu kadının da yüreği ağzında gibiydi. Azra'nın kalbindeki çırpınışı anlayabiliyordum. Beni uyandırmak istediğini de hissediyordum. Konuşmak için başka fırsatımız olmayabilirdi çünkü...

Suskunluğumuz bir süre böyle devam etti ama Azra sonunda koluma dokunup uyandırdı beni. "Seninle konuşmak istediğim bir şey var" dedi. "Bugün vedalaşma günümüz. Ayrılmadan konuşmalıyız. İhtiyacımız olan fırsatı belki bir daha hiç yakalayamayabiliriz."

Sezgilerimde yanılmadığımı görüyordum ama yanılmadığım bir duygum daha vardı.

Korku...

Korktuğum başıma gelmişti işte. Bu yüzleşmeye hazır hissetmiyordum ama geri adım atacak da değildim.

"Tabii ki konuşalım" dedim.

“Dün bir şey konuşuyorduk seninle. Yarım kaldı.”

“Bilemiyorum, ne dedim ki ben?”

“Aynı hatayı iki kere yapma dedin, başka hatalar yap dedin. Oysa ben her insanın başka bir deneyim olduğunu düşünüyorum. Ne olursa olsun bir hata iki kere tekrarlanamaz ki zaten.”

“Tamam, hatırladım şimdi...”

“Birinde hayal kırıklığına uğradıysan, herkeste aynı hayal kırıklığını yaşayacağını düşünmek, karşındaki insana haksızlık etmek değil mi?”

Azra da geri adım atmayacaktı belli ki...

“Mühim olan insanın hayat amacını bulması” dedim. “Aksi halde karşısındaki insandan dolayı değil, kendinden dolayı aynı hatalara sürüklenir. Önce kendini tanımalı insan. Kendine yolculuk etmeli. Bunu çözemediğinde kime giderse gitsin hep aynı hayal kırıklığı tekrarlanır.”

“İnsan hayat amacını nasıl bulur ki?”

“Kimi hayatın içinde yol alır. Çünkü her yol, her deneyim kendine yolculuktur. Tıpkı Şems’le Mevlana’nın yolculukları gibi... Onlar her yolda, her deneyimde kendilerine doğru tekâmüle çıktılar. Kimileri de demlenir. Okur, dinler, ölçer tartar, öğrenip öğrenmediğini sınar sonra yine demlenir. Her ne kadar duruyor gibi görünse de, bu da aslında başka bir yolculuktur.

Sen mesela. Sen gerçek bir seyyahsın. Şu yolculukta bile hayatında ilk kez böyle bir deneyim yaşadığın halde, benden çok daha hızlı yol aldın kendine. Ben bunca yıldır yolculuk içindeyim, seninki kadar hızlı bir süreçten geçmedim. Çünkü ben dem adamıyım. Bence iki ayrı dünyanın insanları olmak, bambaşka iki ruhu temsil etmek bu... Sonsuz bir sevgiye ve saygıya rağmen aynı yazgının içinde buluşamayabilir ayrı dünyaların insanları. Yaşam amaçlarına yürüdükleri yol farklıdır. Bu onları kötü ya da yanlış yapmaz.”

“Peki ya ben dünyamı değiştirmeye hazırsam?”

Bu cümle içime ok gibi saplanmıştı adeta. Kalbim öylesine hızlı çarpmaya başlamıştı ki, yüzümün alev alev yandığını hissettim.

“Anlamadım?” dedim zaman kazanmaya çalışarak.

“Yani ben yolumdan caysam, demlenmeye razı olsam... Aynı yazgının içinde buluşamaz mıyız?” diye sordu Azra.

Boğazım düğümlenmişti. Ne çok isterdim aynı yazgının insanları olabilmeyi. Ne var ki bu mümkün değildi. İkimiz için de büyük bir yıkım olurdu bu. Hayat amacından vazgeçip başkası için değişmeyi göze aldığında büyük eksilmeler başlardı. İnsan her kim için değişmeyi göze alırsa, eninde sonunda en çok ondan uzaklaşır.

Çünkü biliyordum ki, değişim ve tekâmül kişiye özeldir. Kişinin kendi içindir ve Yaradan yolundadır. Yaradan da bu yoldaki tekâmülü destekler. Kimsenin kimse için kendini kurban etmesine razı değildir. Fakat bunu nasıl izah edecektim Azra’ya?

“Benim için olduğun insan olmaktan vazgeçersen, yürümen gereken yolu demlenerek yaşamaya çabalarsan, en çok bana uzak olursun Azra” dedim. “Bu benim isteyebileceğim bir şey değil. Bana kırılmana dayanamam.”

Azra’nın gözleri dolmuştu. Beni çok iyi anlamıştı, emindim.

“Bu yolları sensiz mi yürüyeceğim yani bundan sonra?”

“Bazı yollar yalnız yürünür Azra. Şems de Mevlana’yı öyle çok seviyordu ki, o kendi hayat amacında ilerlesin, eserlerini üretsin, Mesnevi’yi yazıp kendini gerçekleştirebilsin diye hayatından çekip gitmeye karar vermişti. Şems birdenbire kaybolmuştu. Mevlana gönül yoldaşı gittiği için yanıyordu, kahroluyordu, kolu kanadı kırılmıştı. Kalbi paramparçaydı. Belki çok kızmıştı ona böyle yaptığı için. Ama Mevlana başka bir kul için değişemezdi. Şems buna razı olamazdı. O Yaradan yolunda tekâmülünü yaşamaya çalışan bir ruhtu sadece. Asıl bu büyük bir haksızlık olurdu. Birinin başkası için değişimini

beklemek. Bu yüzden gitmek, sevdiğini özgürleştirmektir bazen."

Yanağından bir damla yaş süzüldü. Uzanıp elimi tuttu. Gözlerime baktı. İnce bir keder vardı yüzünde... Susmuştu artık. Beni anlamıştı.

"Mevlana her yerde aramıştı Şems'i" diye devam ettim fısıldar gibi alçak bir sesle. "Tanıdığı tanımadığı herkese sordu onu. Ama Şems'ten hiç haber yoktu. Gelmiyordu. Mevlana'nın içi yanıyordu ama bilmiyordu ki içi yandıkça olgunlaşıyordu. Sonra şiirler yazmaya başladı. O mısralar zaman içinde Şems'e yazılmış mektuplara dönüştü."

***

"Seni ne huzuru arayanlara, ne huzuru bulanlara, ne de huzurdan kaçanlara sordum. Güneşin sıcaklığını en iyi kim anlatabilir ki? Sıcaktan düşüp bayılan mı? Hayır, onun aşkı zayıftır. Güneşe yolculuk yapan mı? O da değil, gitse gitse nereye kadar gidebilir ki? Gölgeye sığınanlara ise güneşi hiç sormamalı.

Efendim, söyler misin, nedir bu çektiğim acıların manası? Bu ayrılığın esrarengizliği, yüreğime saldığın alevlerin lavlaşması içinse, yeterince erimedim mi ateş toplarında? Öyle yandım ki; sen yandıkça, ben yanayım! Sen dondukça, ben de donayım! İçime güneş doğmaz oldu artık sen gittin gideli. Saçlarıma aklar düşmeye başlamış, sırf bu aşkın ceremesinden. Unutma, şaheserin olan ben, gün geçtikçe artık viraneye dönüyorum ama sen hâlâ bana dönmüyorsun! Muradım; Rabbi-l âlemin; bu sevdanın kadrini ve kıymetini kimseye muhtaç etmesin."

***

Korkuyordu Şems'in yokluğuna alışmaktan. Çünkü onun yokluğuna alışmayı bu eşsiz dostluğa ihanet sayıyordu. "Sensizliğe alışmak bir ihanet gibi geliyor bana" diyordu Mevlana. Mektuplar yazmaya devam ediyordu yoldaşının yokluğunu kabullenmemek için.

“Düşüncelerim, ipliği kopan tespih taneleri gibi dağılıveriyor sensiz. Şimdi gözyaşlarımdan inci yapmak isterdim sana, keşke yanımda olsaydın. Kelimelerim bir şelale gibi akıyor ne zaman sana dair bir şeyler yazmaya kalksam. Beni ne kadar ateşe versen de, hiçbir hatıramız küllenemez, bunu bilesin. Zümrüdüanka gibi kendi külümden doğar ve katar katar turnalar gibi kanat vurarak, yine revan olurum yollarına! Bir de üşümedir işliyor ruhuma apansız, kanım donuyor, sıcağın yok ki yanımda! O ayrılıktan kahroluyorum ve ardından sabah oluyor, yine bin cefa ile kahroluyorum işte! Kelebekler senin yüzünün değdiği bahçelere yayıyor kanatlarını.

Sonsuz genişliklerin sırrı iki dudağının arasında saklı. Bir kelam söyle ne olur! Her hecenin tınısında duymak istiyorum.

Gittin ya, kalsan ne güzel olurdu, gitmişsin neye yarar? Sen gittin ama bak seninle ilgili olan bir şey bende, sessizlik bende. Gittin, heyhat, pervaneye döndü narin yüreğim sensizliğinde. Her yalnız âşık değildir, ama her yanmış aşkın kuyusunda yalnızdır. Ateşinden değil, ateşsizliğinden yanmışım. Ey aşkın sesi, nefesi, gel bir an evvel. Dinsin artık kıyametin gürültüsü! Senden önce kitaplarda arıyordum derinliği. Kitaplardan utanıyorum. Sen bütün kitaplardan daha derinsin, sana yazdığım mektuplardan utanıyorum, kendi kendini oku ey Şems.”

***

Şems de Mevlana da, birbirlerinin içindeki Yaradan’ı görmüştü. Onlarınki insani bir yakınlık değildi, olamazdı. Birbirlerinin yüzünde Yaradan’ı görmekti. Ruhani bir yakınlık, içsel bir dostluktu. Dünyevi hiçbir izahatla dile getirilemezdi. Bu dostluğa Yaradan’ın gözüyle bakanlar aşk, insan gözüyle bakanlarsa mübalağa görürler.

***

“Her türlü teselli sözü bir ihanet gibi geliyor kulağıma. Parmaklarım alev alev yanıyor. Kâğıt tutuşacak, mektup yanacak diye çekiniyorum. Cehennemden betermiş, seni kazanmak için senden uzaklaşmak. Kırk senedir

beklediğimdin, geç bulduğumdun, şimdi yoksun. Daha kaç sene bekleyeceğim? Çöldeki kumlar kadar susuzum, gelişin nisan yağmuru olsun. Sözlerin kulaklarımda hâlâ taze, kelimeler yıldız yıldız, cümlelerin mehtapların en şahanesi. Tebessümün geliyor gözümün önüne, vuslat gibi güzel bir sabah güneşi gülüşlerin. Biz birbiriyle genişleyen, kenetlenen ve sonsuzlaşan tek ruhuz. Nasıl bir pınarsın sen Şems? İçtikçe susadığım. Nasıl bir ateşsin sen ey Şems? Yandıkça serinlediğim. Sen görünüşte etten kemikten ibaret bir insan; ama bütün insanlığı kalbinde taşıyan. Senin yüzünü görmedikten sonra, varsayalım ki yüzlerce dünya görmüşüm, ne çıkar?"

***

Azra'nın suskun ve kederli yüzünde Mevlana'nın Şems'e yazdığı mektuplar akıyordu satır satır. İçimin yangını, Azra'nın gözyaşlarına düşüyor, yavaş yavaş sönüyordu sanki.

***

"Ayrılık bulutu senin ay yüzünü örttükten sonra, o bulut tut ki başıma inciler, mücevherler yağdırmış, ne kârım olur bundan? Şu sahte dünya, mademki yok olup gidecek bir gün, tahtını, bahtını, dünya hazinelerini bana bağışlamışlar ne anlamı var? Özledim, ey Şems özledim, çık gel Allah aşkına!"

***

Elini elimden yavaşça çekip "Biliyor musun?" dedi. "Senin için canımı verirdim, yolumu değiştirirdim ama bana duyduğun sevgiden öyle eminim ki artık, sen bunu yapmama izin vermezsin."

Hüzünlü bir tebessümle baktım Azra'nın yüzüne. Beni yormadan, üzmeden anlamış olması çok kıymetliydi.

Ona Mevlana'nın Şems'i ararken hangi duygular içinde olduğunu anlatmak istedim. Çünkü Mevlana gönüldaşıyla ilgili bir hakikatin peşinde bile değildi bir zaman sonra, onunla ilgili yalanlarla bile huzur bulacak gönül olgunluğuna ulaşmıştı.

Mevlana Şems'i ararken, Konya'da yalancılığıyla ün salmış bir adama rastlar. Adam Şems'i Bağdat'ta gördüğünü söyler. Bunun üzerine adama teşekkür eder Mevlana... Üzerindeki hırkasını çıkarıp hediye eder. Mevlana'nın yanındaki dost, bu adamın aslında bir yalancı olduğunu bildiği halde, neden hırkasını ona verdiğini sorar.

"Yalanına hırkamı verdim" der Mevlana. "Doğru söyleseydi canımı verirdim."

Bu hikâyeyi anlatırken, yanaklarından yaşlar süzülen sadece Azra değildi artık. İkimiz de gözyaşları içindeydik.

Ağlıyorduk.

Bir süre sonra Yuma yanımıza gelip Bursa'ya geldiğimizi söyledi.

"İnelim artık" dedi.

İkimizin halini görünce bir şeyler hissetmişti sanki ama ne olduğuyla ilgili bir fikri yoktu kuşkusuz.

"İyi misiniz?" diye sordu sadece.

"Tabii ki iyiyiz" dedim havamızı değiştirmeye çalışarak. "Bursa'ya geldik sonuçta. İyi olmaz mıyız hiç? Başladığımız yerdeyiz işte yine."

Yuma'yı güzelce gezdirdik. İyi bir gün geçirmesini, bizimle olduğu için pişmanlık duymamasını istedik. Yuma'dan ayrılırken onun keyifli ve bizden razı olduğunu görmek gönlümüzü rahatlatmıştı. Belki bir gün yine bir yerlerde karşılaşmak umuduyla Japon dostumuzu akşamüzeri yolcu ettik. Biz de başladığımız yerde yolculuğu bitirmeye karar verdik. İlk sohbetimizi ettiğimiz banka gidip oturduk. Azra çantasından defterini çıkarıp boş bir sayfasını yırttı ve üzerine bir şeyler yazdı.

"Seni Bursa'ya getiren şeyin seminerde bir katılımcının defterinin arasına koyduğu not olduğunu söylemiştin" dedi. "Ben de bir şeyler yazdım sana. Bunu sakla olur mu?"

Kâğıdı aldım. Okumadan ceketimin cebine yerleştirdim. "Merak etme" dedim. Ben de ona Şems'le Mevlana'nın mektuplarının yazılı olduğu eski defterimi çıkarıp verdim. Ancak içinden bir sayfasını yırtıp kendime ayırdım. Mevlana'nın bir mektubunu eksik sonla teslim ettim. Gülümsemesinden anlamıştım ondan sakladığım satırları fark ettiğini.

Fısıldar gibi bir sesle "Bu da bizim için bir son" dedi. Yolculuğun başından bu yana bana kılavuz olan üstadımın sözleri uçuştu yine aklımda.

“Bitişler bir yok oluş değil, aksine yeni başlangıçlardır. Şu hayatta bir şeyin bitişi her zaman daha hayırlı bir şeyin başlangıcına vesile olur. Yeter ki sen görmeyi bil…”

“Ölüm bile bir bitiş değil, sadece başlangıçtır” dedim.

Başını salladı sadece. Tatlı gülümseyişiyle son kez baktı yüzüme. Hiçbir şey söylemedi. Birbirimize sımsıkı sarıldık. Artık ne bir damla yaş ne bir katre keder kalmıştı geriye. Tertemizdik. Vicdanlarımız rahat, gönlümüz ferahtı. İkimiz de birbirimizden razıydık. İkimiz de bu karşılaşmaya minnettardık. Artık hiçbir söze hacet yoktu. Yüklerinden arınmış bir ayrılıktı bu. Kollarımın arasından süzülür gibi kurtulup, arkasına bile bakmadan gitmişti Azra. Vakur ve soylu bir kabullenişle…

Peşinden öylece bakakaldım. Tarifsiz bir hayranlık uyandırmıştı bende bu sessiz ama mağrur gidişiyle… Arkasından ne yapacağımı bilemedim. Tuhaf bir boşluk hissi kapladı içimi… Banka oturdum tekrar. İlk kez karşılaştığımız o banka…

-26-

3 ay sonra...

Ofis masamın üzerinde bir kutu duruyordu. İçinde bir ney, üzerinde de bir not...

Hayatın sonlu bir süreç olduğunu hatırlatıyordu bana. Üstelik telaş içinde değil, çoğunlukla demlenerek sindirilmesi gereken bir süreç...

Bu paket burada durduğu sürece hep hatırlayacaktım bunu.

Kargodan geri dönmüştü Dominik'e sözünü verdiğim hediye...

Kırmızı mürekkeple yazılmış bir not vardı pakette... Okuyunca içim titredi.

"Ölüm nedeniyle iade..."

Tarifsiz bir hüzün vardı içimde.

Üstadın çok eskilerden beri söylediği bir söz geldi aklıma o an.

"Tırtılın dünyanın sonu dediği şeye, Allah kelebek der..."

Günlerim öyle yoğun geçiyordu ki işlerim yüzünden üstadı ziyarete bile gidemiyordum uzun zamandır. Mütemadiyen ya seminerdeyim, ya yurtiçinde seyahatteyim, ya da yurtdışında...

Maillerime bile bakamıyordum. Az uyuyordum, çok çalışıyordum ama yine de iyi hissediyordum. Daha verimli, daha sabırlı ve daha umutluydum artık.

Bazen yolculuklar bir yerden kalkıp başka bir yere uzanıyormuş gibi görünse de çok zaman kendimizden başlayıp kendimize doğru gider. Üç ay önce yaptığım yolculukla içimdeki beni ziyaret etmiştim aslında. Hayatı okumayı öğrenmeye niyetlenmiş, bu uğurda iyi bir öğrenci olacağımı kanıtlayabilmiştim kendime. Tüm fazlalıklarımdan arınmış olmanın huzurunu taşıyordum içimde.

Her zaman çok çalışan biri olmama rağmen, şimdilerde çok dinleyen biri de olmuştum. Bu bir sessizleşme hali değildi benim için, ruhumun yaşadığım her ana nüfuz edebilmesinin kazandırdığı bir dinginlikti.

Dinlemek ve hayatı okumak...

İkra!

Oku!

Akşamüzeri hocama gitmeye hazırlanırken asistanım dünden beri cebinde bir mektup taşıdığını, yoğunluktan vermeye fırsat bulamadığını söyledi. Uzattığı an burnuma dolan ıhlamur kokusuyla duygulandım. Zarfın üzerinde Azra'nın ismini görünce şaşırmadım. Kokusunu duyduğum an mektubun ondan geldiğini tahmin etmiştim.

Satırlarındaki içtenlik, sözlerindeki kendinden eminlik iyi gelmişti bana. Gurur duyuyordum onunla. Karış karış geziyordu dünyayı. Yardım dernekleriyle faaliyet halindeydi. Gittiği her ülkenin yoksul çocuklarına türlü çeşitli etkinlikler, eğlenceler, yardımlar ve tedaviler götürüyordu. Şirketlerden aldığı yardım fonlarını yönetiyordu başarıyla.

"Çocuklar benim en iyi öğretmenim. Onlarla büyümek ne güzelmiş meğer" diyordu satırlarında. Üstelik ney de üfleyebiliyormuş artık. Sonunda güvenmişlerdi işte birbirlerine. İkisi de teslim olmuştu karşılıklı... Gittiği her yere neyini de taşıyormuş yanında. "Sanırım gösterdiğim sabırla ve sadakatle sonunda ikna etmeyi başardım neyimi. Dilerim bir gün senin için de ney üflerim" yazmış...

Kaleminin de giderek güçlendiğini seziyordum mektubundaki özenden. Yazım sanatında giderek ustalaşacakmış gibi görünen iyi bir öğrenciydi Azra. Dilerim bir gün kendi hikâyesini kaleme almak için oturacaktı kâğıdının kaleminin başına.

Derin bir hasretle devam ettim okumaya:

"Vedalaşırken verdiğin defteri yanımdan hiç ayırmıyorum. Mevlana'nın Şems'e yazdığı şiirleri ezberledim artık. Satır

satır deneyimliyorum. Güzel yangınlardan geçtim sayende. O gün son satırlarını yırttığın sayfada ne yazdığını da öğrendim. Yarım bıraktığın mektubu ben tamamlayayım izin verirsen...

Aşkın insanı büyüttüğünü, olgunlaştırdığını da öğrendim artık. Bu yaşıma kadar kimse öğretmedi bana aşkın aslında tek kişilik olduğunu, sadece gönülden sevenin acıyla kavrulduğunu..."

Oturup soluklandım biraz. Boğazım düğümleniyordu ister istemez. Meğer ne çok özlemişim yol arkadaşımı. Üç ay önce çıktığımız yolculuğu düşündüm sonra. Bir ömür birlikte yaşamışız gibi gelip geçen o kısacık yolculuğu...

"Şükürler olsun" dedim içimden. "Şükürler olsun bu karşılaşmaya ve şükürler olsun bu kıymetli vedaya."

Mektubunun sonunda "Bana bir şeyi söylemeyi unutmuşsun Hakan" yazmış. "Şems'in Mevlana'ya geri döndüğünü."

Sahiden de hayatımda tanıdığım en hassas yürekli, en zeki kadınlardan biriydi Azra.

Öyle ya.

Şems sonunda dönmüştü Mevlana'ya. Yol bu ne de olsa. Ne zaman nereye çıkacağı belli olmaz. Kim bilir belki bir gün yine kesişir zaman, yine kesişir kaderlerimiz, belli mi olur? Masanın üzerindeki küçük ahşap çerçevenin içindeki nota daldı bakışlarım:

"Emir Sultan Hazretleri seni çağırıyor."

Belki bir gün bir çağrı daha gelir. Belki bu kez vuslatın çağrısına koşar giderim. Belki yol döner dolaşır yine başladığımız yere düşer. Hayatın bilinmezliklerle dolu olması ne büyük bir lütuf...

Azra'nın vedalaşırken elime tutuşturduğu not kâğıdını açıp okudum. Tarifsiz bir teslimiyet ve gönül rahatlığı vardı içimde:

"Hiçbir karşılaşma tesadüf değildir, bunu sakın unutma olur mu?"

Hakan Mengüç'ün

etkinliklerinden haberdar olun!

Hakan Mengüç ney konserleri, seminerler ve birkaç gün süren kendini keşfetme kampları düzenlemektedir. Etkinlik hakkında bilgi almak için sosyal medya hesapları veya web sitesini kullanabilirsiniz.

http://hakanmenguc.org

http://instagram.com/hakanmenguc

http://youtube.com/hakanmenguc

http://facebook.com/hakanmenguc

http://twitter.com/hakanmenguc

Spotify – Hakan Menguc

Apple Music – Hakan Menguc

Telegram: @cinciva